

เอกสารประกอบหลักสูตรสถานศึกษา
โรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง ๔
พุทธศักราช ๒๕๖๖
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๐)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต ๑
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

หลักสูตรโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง ๔ พุทธศักราช ๒๕๖๖ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ได้จัดทำขึ้นตามแนวทางที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) และเป็นไปตามมาตรา ๒๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕

ซึ่งกำหนดให้สถานศึกษามีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักการ จุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด เพื่อตอบสนองต่อความต้องการในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อให้เยาวชนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

สาระการเรียนรู้สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในหลักสูตรโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง ๔ พุทธศักราช ๒๕๖๕ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ฉบับนี้ ประกอบด้วย ความสำคัญ คุณภาพผู้เรียน โครงสร้างเวลาเรียน สาระมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดรายปี คำอธิบายรายวิชา การจัดหน่วยการเรียนรู้ แนวทางการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ซึ่งทางโรงเรียนได้กำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในหลักสูตรโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง ๔ พุทธศักราช ๒๕๖๑ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ฉบับนี้ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจ และสามารถนำไปใช้ได้อย่างถูกต้องและบรรลุผลตามที่ต้องการ

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในหลักสูตรโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง ๔ พุทธศักราช ๒๕๖๖ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีก็ด้วยความร่วมมือจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียน คณะครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนที่มีส่วนร่วมดำเนินการทางโรงเรียนจึงขอขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	
๑. ความนำ	๑
๒. สาระมาตรฐานการเรียนรู้	๒
๓. คุณภาพผู้เรียน	๓
๔. โครงสร้างเวลาเรียน	๔
๕. สาระมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปี	๕
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	๕
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	๑๗
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓	๓๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	๔๗
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	๖๓
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	๗๕
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑	๙๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒	๑๐๙
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓	๑๒๘
รายวิชาเพิ่มเติม	๑๔๒
การป้องกันการทุจริต	๑๔๒
๖. แนวการจัดการเรียนรู้	๑๗๗
๗. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	๑๗๘
๘. สื่อการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้	๑๗๙
ภาคผนวก	๑๘๐
ก. คำอธิบายศัพท์	๑๘๐

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

๑. ความนำ

สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตัวตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่างๆไว้ ดังนี้

- **ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม** แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาค่านิยมของตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

- **หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต** ระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปลูกฝังค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพการดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

- **เศรษฐศาสตร์** การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

- **ประวัติศาสตร์** เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

- **ภูมิศาสตร์** ลักษณะของโลกทางกายภาพ ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของประเทศไทย และภูมิภาคต่างๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่างๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๒. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส.๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

มาตรฐาน ส.๓.๒ เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรักความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูล ตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๓. คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

- ได้เรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและผู้ที่อยู่รอบข้าง ตลอดจนสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ที่อยู่อาศัย และเชื่อมโยงประสบการณ์ไปสู่โลกกว้าง
- ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีทักษะกระบวนการ และมีข้อมูลที่จำเป็นต่อการพัฒนาให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ มีความเป็นพลเมืองดี

มีความรับผิดชอบ การอยู่ร่วมกันและการทำงานกับผู้อื่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมของห้องเรียน และได้ฝึกหัดในการตัดสินใจ

- ได้ศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน และชุมชนในลักษณะการบูรณาการ ผู้เรียนได้เข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับปัจจุบันและอดีต มีความรู้พื้นฐานทางเศรษฐกิจได้ข้อคิดเกี่ยวกับรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว เข้าใจถึงการเป็นผู้ผลิต ผู้บริโภค รู้จักการออมขั้นต้นและวิธีการเศรษฐกิจพอเพียง
- ได้รับการพัฒนาแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิปัญญา เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจในขั้นที่สูงต่อไป
- มีความรู้เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของสิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัวและชุมชน และสามารถปรับตัวเท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ และมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

- ได้เรียนรู้เรื่องของจังหวัด ภาค และประเทศของตนเอง ทั้งเชิงประวัติศาสตร์ ลักษณะทางกายภาพ สังคม ประเพณี และวัฒนธรรม รวมทั้งการเมืองการปกครอง สภาพเศรษฐกิจโดยเน้นความเป็นประเทศไทย
- ได้รับการพัฒนาความรู้และความเข้าใจ ในเรื่องศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ รวมทั้งมีส่วนร่วมศาสนพิธี และพิธีกรรมทางศาสนามากยิ่งขึ้น
- ได้ศึกษาและปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิหน้าที่ในฐานะพลเมืองดีของท้องถิ่น จังหวัด ภาค และประเทศ รวมทั้งได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ของท้องถิ่นตนเองมากยิ่งขึ้น
- ได้ศึกษาเปรียบเทียบเรื่องราวของจังหวัดและภาคต่างๆของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้รับการพัฒนาแนวคิดทางสังคมศาสตร์ เกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์เพื่อขยายประสบการณ์ไปสู่การทำความเข้าใจ ในภูมิภาค ชีวโลกตะวันออก และตะวันตกเกี่ยวกับศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต การจัดระเบียบทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากอดีตสู่ปัจจุบัน
- มีความรู้เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพ ภัยพิบัติ ลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม ในจังหวัด ภาคและประเทศไทย สามารถเตรียมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพกับภัยพิบัติต่างๆ ในประเทศไทยและหาแนวทางในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

- ได้เรียนรู้และศึกษาเกี่ยวกับความเป็นไปของโลก โดยการศึกษาประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคต่างๆในโลก เพื่อพัฒนาแนวคิดเรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
- ได้เรียนรู้และพัฒนาให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการเป็นนักคิดอย่างมีวิจารณญาณได้รับการพัฒนาแนวคิด และขยายประสบการณ์ เปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยกับประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ในโลก ได้แก่ เอเชีย โอเชียเนีย แอฟริกา ยุโรป อเมริกาเหนือ อเมริกาใต้ ในด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ และสังคมศาสตร์
- ได้รับการพัฒนาแนวคิดและวิเคราะห์เหตุการณ์ในอนาคต สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตและวางแผนการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม

- มีความรู้เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพ ภัยพิบัติ ลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม ในภูมิภาคต่างๆของโลก ความร่วมมือด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ เพื่อเตรียมรับมือภัยพิบัติ และการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๔. โครงสร้างเวลาเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้/กิจกรรม	เวลาเรียน								
	ระดับประถมศึกษา						ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		
	ป.๑	ป.๒	ป.๓	ป.๔	ป.๕	ป.๖	ม.๑	ม.๒	ม.๓
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐
ประวัติศาสตร์	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
ศาสนา									
หน้าที่พลเมือง	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
ภูมิศาสตร์									
เศรษฐศาสตร์									
รายวิชาเพิ่มเติม									
การป้องกันการทุจริต	๔๐ ชั่วโมง						๔๐ ชั่วโมง		

๕. สารมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดรายปี

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ สารมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนา
ที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม
เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๑	๑. บอกพุทธประวัติ หรือประวัติของศาสนา ที่ตนนับถือโดยสังเขป	➢ พุทธประวัติ ◆ ประสูติ ◆ ตรัสรู้ ◆ ปรีณิพพาน
	๒. ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิต และข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก/เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	◆ สามเณรบัณฑิต ◆ วัณณุปถชาดก ◆ สุวัณณสามชาดก ◆ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ◆ เจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม)
	๓. บอกความหมาย ความสำคัญ และเคารพ พระรัตนตรัย ปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนา ที่ตนนับถือตามที่กำหนด	➢ พระรัตนตรัย ◆ ศรัทธา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ➢ โอวาท ๓ ◆ ไม่ทำชั่ว ○ เบญจศีล ◆ ทำความดี ○ เบญจธรรม ○ สังคหวัตถุ ๔ ○ กตัญญูกตเวทิต่อพ่อแม่ และครอบครัว ○ มงคล ๓๘ - ทำตัวดี - วาง่าย- รับผิดชอบ - ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจัดการและเจริญปัญญา)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		➢ พุทธศาสนสุภาษิต ♦ อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ♦ มาตา มิตฺตํ สเก ชฺเร มารดาเป็นมิตรในเรือนของตน
	๔. เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	➢ ฝึกสวดมนต์และแผ่เมตตา ♦ รู้ความหมายและประโยชน์ของสติ ♦ ฟังเพลงและร้องเพลงอย่างมีสติ ♦ เล่นและทำงานอย่างมีสติ ♦ ฝึกให้มีสติในการฟัง การอ่าน การคิด การถามและการเขียน

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๑	๑. บำเพ็ญประโยชน์ต่อวัด หรือศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ	➢ การบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัด หรือศาสนสถาน ♦ การพัฒนาทำความสะอาด ♦ การบริจาค ♦ การร่วมกิจกรรมทางศาสนา
	๒. แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ	➢ การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ♦ ขึ้นเตรียมการ ♦ ขึ้นพิธีการ
	๓. ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	➢ ประวัติโดยสังเขปของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ♦ วันมาฆบูชา ♦ วันวิสาขบูชา ♦ วันอาสาฬหบูชา ♦ วันอัฐมีบูชา ➢ การบูชาพระรัตนตรัย

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและดำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๑	๑. บอกประโยชน์และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน	♦ การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน เช่น - กตัญญูกตเวทีและเคารพรับฟังคำแนะนำของพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่ และครู - รู้จักกล่าวคำขอบคุณ ขอโทษ การไหว้ผู้ใหญ่ - ปฏิบัติตาม ข้อตกลง กติกา กฎระเบียบ ของครอบครัวและโรงเรียน - มีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัวและโรงเรียน - มีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น - มีระเบียบ วินัย มีน้ำใจ ♦ ประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน
	๒. ยกตัวอย่างความสามารถและความดีของตนเอง ผู้อื่นและบอกผลจากการกระทำนั้น	♦ ลักษณะความสามารถและลักษณะ ความดีของตนเองและผู้อื่น เช่น - ความกตัญญูกตเวที - ความมีระเบียบวินัย - ความรับผิดชอบ - ความขยัน - การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และช่วยเหลือผู้อื่น - ความซื่อสัตย์สุจริต - ความเมตตากรุณา ♦ ผลของการทำความดี เช่น - ภาควุมมีใจ - มีความสุข - ได้รับการชื่นชม ยกย่อง

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๑	๑. บอกโครงสร้าง บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวและโรงเรียน	◆ โครงสร้างของครอบครัวและความสัมพันธ์ของบทบาท หน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว ◆ โครงสร้างของโรงเรียน ความสัมพันธ์ของบทบาท หน้าที่ของสมาชิกในโรงเรียน
	๒. ระบุบทบาท สิทธิ หน้าที่ของตนเองในครอบครัวและโรงเรียน	◆ ความหมายและความแตกต่างของอำนาจตามบทบาท สิทธิ หน้าที่ในครอบครัวและโรงเรียน ◆ การใช้อำนาจในครอบครัวตามบทบาท สิทธิหน้าที่
	๓. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัวและโรงเรียนตามกระบวนการประชาธิปไตย	◆ กิจกรรมตามกระบวนการประชาธิปไตยในครอบครัว เช่น การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในครอบครัว การรับฟังและแสดงความคิดเห็น ◆ กิจกรรมตามกระบวนการประชาธิปไตยในโรงเรียน เช่น เลือกหัวหน้าห้อง ประธานชุมนุม ประธานนักเรียน

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๑	๑. ระบุสินค้าและบริการที่ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	◆ สินค้าและบริการที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน เช่น ดินสอ กระดาษ ยาสีฟัน ◆ สินค้าและบริการที่ได้มาโดยไม่ใช้เงิน เช่น มีผู้ให้หรือการใช้ของแลกของ ◆ สินค้าและบริการที่ได้มาจากการใช้เงินซื้อ ◆ ใช้ประโยชน์จากสินค้าและบริการให้คุ้มค่า
	๒. ยกตัวอย่างการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันที่ไม่เกินตัวและเห็นประโยชน์ของการออม	◆ การใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันเพื่อซื้อสินค้าและบริการ ◆ ประโยชน์ของการใช้จ่ายเงินที่ไม่เกินตัว ◆ ประโยชน์ของการออม

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		◆ โทษของการใช้จ่ายเงินเกินตัว ◆ วางแผนการใช้จ่าย
	๓. ยกตัวอย่างการใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด	◆ ทรัพยากรที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ดิน สอ กระดาษ เสื้อผ้า อาหาร ◆ ทรัพยากรส่วนรวม เช่น โต๊ะ เก้าอี้ นักเรียน สาธารณูปโภคต่าง ๆ ◆ วิธีการใช้ทรัพยากรทั้งของส่วนตัวและส่วนรวมอย่างถูกต้อง และประหยัดและคุ้มค่า

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๑	๑. อธิบายเหตุผลความจำเป็นที่คนต้องทำงานอย่างสุจริต	◆ ความหมาย ประเภทและความสำคัญของการทำงาน ◆ เหตุผลของการทำงาน ◆ ผลของการทำงานประเภทต่างๆ ที่มีต่อครอบครัวและสังคม ◆ การทำงานอย่างสุจริตทำให้สังคมสงบสุข

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๑	๑. บอกวัน เดือน ปี และการนับช่วงเวลาตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	◆ ชื่อ วัน เดือน ปี ตามระบบสุริยคติที่ปรากฏในปฏิทิน ◆ ชื่อ วัน เดือน ปี ตามระบบจันทรคติในปฏิทิน ◆ ช่วงเวลาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น เช้าวันนี้ ตอนเย็น
	๒. เรียงลำดับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันตามวันเวลาที่เกิดขึ้น	◆ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของนักเรียน เช่น รับประทานอาหารเช้า นอน เข้านอน เรียนหนังสือ เล่นกีฬา ฯลฯ ◆ ใช้คำบอกช่วงเวลา แสดงลำดับเหตุการณ์

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		ที่เกิดขึ้นได้
	๓. บอกประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวโดยสอบถามผู้เกี่ยวข้อง	◆ วิธีการสืบค้นประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวอย่างง่าย ◆ การบอกเล่าประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวอย่างสั้นๆ

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๑	๑. บอกความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สิ่งของ เครื่องใช้ หรือการดำเนินชีวิตของตนเองกับสมัยของพ่อแม่ ปู่ย่าตายาย	◆ ความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สิ่งของ เครื่องใช้ หรือการดำเนินชีวิตของอดีตกับปัจจุบันที่เป็นรูปธรรมและใกล้ตัวเด็ก เช่น การใช้ควาย ไถนา รถไถนา เตาไรต์ ถนน เเกวียน - รถอีแต๋น ◆ สาเหตุและผลของการเปลี่ยนแปลงของ สิ่งต่างๆ ตามกาลเวลา
	๒. บอกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตที่มีผลกระทบต่อตนเองในปัจจุบัน	◆ เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในครอบครัว เช่น การย้ายบ้าน การหย่าร้าง การสูญเสียบุคคลในครอบครัว

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๑	๑. อธิบายความหมายและความสำคัญของสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	◆ ความหมายและความสำคัญของสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย ได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (ธงชาติ เพลงชาติ พระพุทธรูป พระบรมฉายาลักษณ์) ◆ การเคารพธงชาติ การร้องเพลงชาติ และเพลงสรรเสริญพระบารมี เคารพ ศาสนวัตถุ ศาสนสถาน ◆ เอกลักษณ์อื่นๆ เช่น แผนที่ประเทศไทย ประเพณีไทย อาหารไทย (อาหารไทยที่ต่างชาติดียกย่อง เช่น ต้มยำกุ้ง

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		ผิดไทย) ที่มีความภาคภูมิใจ และมี ส่วนร่วมที่จะอนุรักษ์ไว้
	๒. บอกสถานที่สำคัญซึ่งเป็นแหล่งวัฒนธรรม ในชุมชน	♦ ตัวอย่างของแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน ที่ใกล้ตัวนักเรียน เช่น วัด ตลาด พิพิธภัณฑ์ มัสยิด โบสถ์คริสต์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ♦ คุณค่าและความสำคัญของแหล่ง วัฒนธรรมในชุมชนในด้านต่างๆ เช่น เป็นแหล่งท่องเที่ยว เป็นแหล่งเรียนรู้
	๓. ระบุสิ่งที่ตนรัก และภาคภูมิใจในท้องถิ่น	♦ ตัวอย่างสิ่งที่เป็นความภาคภูมิใจใน ท้องถิ่น เช่น สิ่งของ สถานที่ ภาษาถิ่น ประเพณี และวัฒนธรรม ฯลฯ ที่เป็น สิ่งที่ใกล้ตัวนักเรียน และเป็นรูปธรรม ชัดเจน ♦ คุณค่าและประโยชน์ของสิ่งต่างๆ เหล่านั้น

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่
และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทาง
ภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๑	๑. จำแนกสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่เกิดขึ้น เองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น	♦ สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเอง ตามธรรมชาติและที่ มนุษย์สร้างขึ้นที่บ้านและที่โรงเรียน
	๒. ระบุความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศของสิ่งต่างๆ	♦ ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศ ของสิ่ง ต่างๆรอบตัว เช่น ที่อยู่อาศัย บ้านของเพื่อนบ้าน ถนน ต้นไม้ พุ่มไม้ ไร่ สวน ที่ราบ ภูเขา แหล่งน้ำ ♦ ทิศหลัก (เหนือ ตะวันออก ใต้ ตะวันตก) และ ที่ตั้งของสิ่งต่างๆ รอบตัว
	๓. ใช้แผนผังแสดงตำแหน่งของสิ่งต่างๆ ในห้องเรียน	♦ แผนผังแสดงตำแหน่งสิ่งต่างๆในห้องเรียน
	๔. สังเกตและบอกการเปลี่ยนแปลงของ สภาพอากาศในรอบวัน	♦ การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน เช่น กลางวัน กลางคืน ความร้อนของอากาศ ฝน-เมฆ-ลม

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๑	๑. บอกสิ่งแวดล้อมที่เกิดตามธรรมชาติที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์	◆ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ เช่น ภูมิอากาศที่มีผลต่อลักษณะที่อยู่อาศัยและเครื่องแต่งกาย
	๒. สังเกตและเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมเพื่อการปฏิบัติตัวอย่างเหมาะสม	◆ การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว ◆ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตัวอย่างเหมาะสม
	๓. มีส่วนร่วมในการดูแลสิ่งแวดล้อมที่บ้านและห้องเรียน	◆ การปฏิบัติตนในการรักษาสีงแวดล้อมในบ้านและห้องเรียน

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๑๑๐๑ สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ

วัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

เวลา ๘๐ ชั่วโมง

ศึกษาความหมาย ความสำคัญ ประวัติศาสนา ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตน มีส่วนร่วม หรือบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ การเป็นพุทธมามกะ การเป็นศาสนิกชนของศาสนา การตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัวและโรงเรียนตามกระบวนการประชาธิปไตย การจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้านและชั้นเรียน ประโยชน์ในการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน ความสามารถและความดีของตนเองและผู้อื่น โครงสร้าง บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวและโรงเรียน สินค้าและบริการที่ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน การใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันที่ไม่เกินตัว การใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด เหตุผลความจำเป็นที่คนต้องทำงานอย่างประหยัด เหตุผลความจำเป็นที่คนต้องทำงานอย่างสุจริต สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้นที่บ้านและที่โรงเรียน ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศของสิ่งต่างๆรอบตัว ทิศหลักและที่ตั้งของสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน แผนผังตำแหน่งต่างๆ ในห้องเรียน บอกสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ สังเกตและเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม การปฏิบัติตนในการรักษาสิ่งแวดล้อมในบ้านและห้องเรียน

โดยใช้กระบวนการสังเกต การสืบเสาะหาความรู้ การเปรียบเทียบ แยกแยะสิ่งต่างๆรอบๆตัว การอธิบาย ระบุ หรือยกตัวอย่าง การใช้แผนผังง่ายๆ การอภิปราย

เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ความคิด ความเข้าใจ สามารถนำเสนอ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ มีความสามารถในการตัดสินใจ ชื่นชม เห็นคุณค่าของการทำความดี การสวดมนต์แผ่เมตตา เห็นประโยชน์ของการออมเงิน เห็นคุณค่าของการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

รหัสตัวชี้วัด (รายปี)

ส ๑.๑ ป.๑/๑, ป.๑/๒, ป.๑/๓, ป.๑/๔

ส ๑.๒ ป.๑/๑, ป.๑/๒ , ป.๑/๓

ส ๒.๑ ป.๑/๑, ป.๑/๒

ส ๒.๒ ป.๑/๑, ป.๑/๒, ป.๑/๓

ส ๓.๑ ป.๑/๑, ป.๑/๒ , ป.๑/๓

ส ๓.๒ ป.๑/๑

ส ๕.๑ ป.๑/๑, ป.๑/๒, ป.๑/๓, ป.๑/๔

ส ๕.๒ ป.๑/๑, ป.๑/๒, ป.๑/๓

รวมทั้งหมด ๒๓ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน			ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑		
ส๑๑๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม			เวลา ๘๐ ชั่วโมง/ปี		
หน่วยการเรียนรู้		มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน	
				%	รวม %
หน่วยที่ ๑ ศาสนาของเรา		ส ๑.๑ ป.๑/๑-ป.๑/๔	๒๐		
-ประวัติความสำคัญ ศาสดาของศาสนา					
-หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ					
หน่วยที่ ๒ ศาสนิกชนที่ดี		ส ๑.๒ ป.๑/๑-ป.๑/๓	๒๐		
-ประวัติสาวก					
-ชาดก					
-ศาสนิกชนตัวอย่าง					
หน่วยที่ ๓ ครอบครัวของฉัน		ส ๒.๑ ป.๑/๑-ป.๑/๒	๗		
-ปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี					
-ค่านิยมที่ดีงาม					
-ประเพณีและวัฒนธรรมไทย					
หน่วยที่ ๔ โรงเรียนของฉัน		ส ๒.๒ ป.๑/๑-ป.๑/๓	๗		
-บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวและโรงเรียน					
หน่วยที่ ๕ ใช้จ่ายประหยัด		ส ๓.๑ ป.๑/๑-ป.๑/๓	๗		
-การใช้จ่ายเงิน					
-ประโยชน์ของการออม					
-โทษของการจ่ายเงินเกินตัว					
-การวางแผนการใช้จ่าย					
หน่วยที่ ๕ สร้างงานสร้างอาชีพ		ส ๓.๒ ป.๑/๑	๘		
-ประเภทและความสำคัญของการทำงาน					
-เหตุผลของการทำงาน					
-การทำงานอย่างสุจริต					
หน่วยที่ ๖ เรียนรู้สิ่งแวดล้อม		ส ๕.๑ ป.๑/๑-ป.๑/๕ ส ๕.๒ ป.๑/๑-ป.๑/๓	๙		
-จำแนกสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้นที่บ้านและที่โรงเรียน					
-ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศ ของสิ่งต่างๆรอบตัว					
-แผนผังแสดงตำแหน่งสิ่งต่างๆในห้องเรียน					
-การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน เช่น กลางวัน กลางคาน ความร้อนของอากาศ ฝน เมฆ ลม					
ระหว่างปี			๗๘	๓๐	๗๐
ปลายปี (สรุปรายวิชา)	การทดสอบ	๒	๓๐		
รวม		๘๐	๑๐๐		

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๑๐๐๒ ประวัติศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

ศึกษาวัน เดือน ปี และการนับช่วงเวลาตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เรียงลำดับเหตุการณ์
ในชีวิตประจำวัน ตามวันเวลาที่เกิดขึ้น ประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวโดยสอบถามผู้เกี่ยวข้อง
ความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สิ่งของ เครื่องใช้ หรือการดำเนินชีวิตของตนเองกับสมัยของพ่อแม่ ปู่ย่า
ตายาย เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต ที่มีผลกระทบต่อตนเองในปัจจุบัน ความหมายและความสำคัญของ
สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย สถานที่สำคัญซึ่งเป็นแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน สิ่งที่ตนรัก และภาคภูมิใจ
ในท้องถิ่น

โดยใช้การอธิบาย กระบวนการคิดวิเคราะห์ การสังเกต การเปรียบเทียบ กระบวนการกลุ่ม
การสำรวจตรวจสอบข้อมูล

เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ สามารถนำเสนอ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ มีความสามารถในการ
ตัดสินใจ เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย มีจิตสาธารณะ เห็นคุณค่าของการนำความรู้ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน มี
คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม

รหัสตัวชี้วัด (รายปี)

ส ๔.๑ ป.๑/๑, ป.๑/๒, ป.๑/๓

ส ๔.๒ ป.๑/๑, ป.๑/๒

ส ๔.๓ ป.๑/๑, ป.๑/๒, ป.๑/๓

รวมทั้งสิ้น ๘ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชาพื้นฐาน		ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑							
รหัส/รายวิชา ส๑๑๑๐๒ ประวัติศาสตร์		เวลา ๔๐ ชั่วโมง/ปี							
หน่วยการเรียนรู้		มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน (%)					
				ภาระงาน	สอบย่อย	รวม			
หน่วยที่ ๑ การนับช่วงเวลาและประวัติความเป็นมาของครอบครัว		ส ๔.๑ ป.๑/๑ , ป.๑/๒ , ป.๑/๓	๑๐	๑๐	๕	๗๐			
- ชื่อวัน เดือน ปี ตามระบบสุริยคติที่ปรากฏในปฏิทิน									
- เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของนักเรียน									
- วิธีการสืบค้นประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวอย่างง่าย ๆ									
หน่วยที่ ๒ ความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและผลกระทบต่อตนเองในปัจจุบัน		ส ๔.๒ ป.๑/๑ , ป.๑/๒	๙	๑๐	๕				
- ความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สิ่งของเครื่องใช้ หรือการดำเนินชีวิตของอดีตกับปัจจุบัน									
- เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในครอบครัว									
สอบระหว่างปี									
หน่วยที่ ๓ ความสำคัญของสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย		ส ๔.๓ ป.๑/๑	๙	๑๐	๕				
- ความหมายและความสำคัญของสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยที่เป็นความภาคภูมิใจ									
หน่วยที่ ๔ แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน						ส ๔.๓ ป.๑/๒, ป.๑/๓	๑๐	๑๐	๕
- แหล่งวัฒนธรรมในท้องถิ่นสตูล									
- สิ่งที่เป็นความภาคภูมิใจในท้องถิ่น									
- คุณค่าและประโยชน์ของวัฒนธรรมท้องถิ่น									
ระหว่างปี			๓๙	๔๐	๓๐	๗๐			
ปลายปี (สรุปรายวิชา)		การทดสอบ		๑	๓๐				
รวม			๔๐	๑๐๐					

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
สาระมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๒	๑. บอกความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ	◆ พระพุทธศาสนาเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย
	๒. สรุปพุทธประวัติตั้งแต่ประสูติจนถึงการออกผนวชหรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	➢ สรุปพุทธประวัติ ◆ ประสูติ ○ เหตุการณ์หลังประสูติ ○ แรกนาขวัญ ○ การศึกษา ○ การอภิเษกสมรส ○ เทวทูต ๔ ○ การออกผนวช
	๓. ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิต และข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก/เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	◆ สามเณรราहुล ◆ วรุณชาดก ◆ วานรินทชาดก ◆ สมเด็จพระญาณสังวร (ศุข ใก่เถื่อน) ◆ สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช (เจริญ สุวฑฺฒโน)
	๔. บอกความหมาย ความสำคัญ และเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	พระรัตนตรัย ◆ ศรัทธา โอวาท ๓ ◆ ไม่ทำชั่ว ○ เบญจศีล ◆ ทำความดี ○ เบญจธรรม ○ หิริ-โอตตปปะ ○ สังคหวัตถุ ๔ ○ ขรรวาสธรรม ๔ ○ กตัญญูทเวทิต่อครู อาจารย์ และโรงเรียน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		มงคล ๓๘ - กตัญญู - สงเคราะห์ญาติพี่น้อง - ทำจิตใจให้บริสุทธิ์ (บริหารจัดการและเจริญปัญญา) - พุทธศาสนาสุภาพ - นิ มิตร สาส์ รูปานัน กตัญญู กตเวทิตา ความกตัญญูกตเวทิตาเป็นเครื่องหมายของคนดี - พรหมมาติ มาตามิตร มารดาบิดาเป็นพรหมของบุตร
	๕.ชื่นชมการทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัวและในโรงเรียนตามหลักศาสนา	- ตัวอย่างการทำความดีของตนเองและบุคคลในครอบครัว และในโรงเรียน (ตามสาระในข้อ๔)
	๖. เห็นคุณค่าและสวดมนต์แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	- ฝึกสวดมนต์ ไหว้พระและแผ่เมตตา - รู้ความหมายและประโยชน์ของสติและสมาธิ - ฝึกสมาธิเบื้องต้น - ฝึกสติเบื้องต้นด้วยกิจกรรมการเคลื่อนไหวอย่างมีสติ - ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเรียน
	๗. บอกชื่อศาสนา ศาสดา และความสำคัญของคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่นๆ	-ชื่อศาสนา ศาสดา และคัมภีร์ของศาสนาต่าง ๆ ◆ พระพุทธศาสนา ◦ ศาสดา : พระพุทธเจ้า ◦ คัมภีร์ : พระไตรปิฎก ◆ ศาสนาอิสลาม ◦ ศาสดา : มุฮัมมัด คัมภีร์ : อัลกุรอาน ◆ คริสต์ศาสนา ◦ ศาสดา : พระเยซู ◦ คัมภีร์ : ไบเบิล ◆ ศาสนาฮินดู ◦ ศาสดา : ไม่มีศาสดา คัมภีร์ : พระเวท พราหมณะ อุปนิษัท อาร์ณยกะ

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๒	๑. ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อสาวกของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	➢ การฝึกปฏิบัติมรรยาทชาวพุทธ ◆ การพนมมือ ◆ การไหว้ ◆ การกราบ ◆ การนั่ง ◆ การยืน การเดิน
	๒. ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	◆ การเข้าร่วมกิจกรรมและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญทางพุทธศาสนา ◆ ระเบียบพิธีการบูชาพระรัตนตรัย ◆ การทำบุญตักบาตร

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๒	๑. ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบและหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	◆ ข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบ หน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในครอบครัว โรงเรียน สถานที่สาธารณะ เช่น โรงภาพยนตร์ โบราณสถาน ฯลฯ
	๒. ปฏิบัติตนตามมารยาทไทย	◆ มารยาทไทย เช่น การแสดงความเคารพ การยืน การเดิน การนั่ง การนอน การทักทาย การรับประทาน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๓. แสดงพฤติกรรมในการยอมรับความคิด ความเชื่อและการปฏิบัติของบุคคลอื่นที่แตกต่างกันโดยปราศจากอคติ	♦ การยอมรับความแตกต่างของคนในสังคม ในเรื่อง ความคิด ความเชื่อ ความสามารถและการปฏิบัติตนของบุคคลอื่นที่ แตกต่างกัน เช่น -บุคคลย่อมมีความคิดที่มีเหตุผล -การปฏิบัติตนตามพิธีกรรมตามความเชื่อของบุคคล -บุคคลย่อมมีความสามารถแตกต่างกัน -ไม่พูดหรือแสดงอาการดูถูกรังเกียจผู้อื่นในเรื่องของรูปร่างหน้าตา สีผิว สัตว์ ที่แตกต่างกัน
	๔. เคารพในสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น	♦ สิทธิส่วนบุคคล เช่น -สิทธิแสดงความคิดเห็น -สิทธิเสรีภาพในร่างกาย -สิทธิในทรัพย์สิน

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๒	๑. อธิบายความสัมพันธ์ของตนเอง และสมาชิกในครอบครัวในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน	♦ ความสัมพันธ์ของตนเอง และสมาชิกในครอบครัวกับชุมชน เช่น การช่วยเหลือกิจกรรมของชุมชน
	๒. ระบุผู้มีบทบาท อำนาจในการตัดสินใจในโรงเรียน และชุมชน	♦ ผู้มีบทบาท อำนาจในการตัดสินใจในโรงเรียน และชุมชน เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นำท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๒	๑. ระบุทรัพยากรที่นำมาผลิตสินค้าและบริการที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	- ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการที่ใช้ในครอบครัวและโรงเรียน เช่น ดินสอและกระดาษที่ผลิตจากไม้ รวมทั้งเครื่องจักรและแรงงานการผลิต - ผลของการใช้ทรัพยากรในการผลิตที่หลากหลายที่มีต่อราคา คุณค่าและประโยชน์ของสินค้าและบริการ รวมทั้งสิ่งแวดล้อม
	๒. บอกที่มาของรายได้และรายจ่ายของตนเองและครอบครัว	- การประกอบอาชีพของครอบครัว - การแสวงหารายได้ที่สุจริตและเหมาะสม - รายได้และรายจ่ายในภาพรวมของครอบครัว - รายได้และรายจ่ายของตนเอง
	๓. บันทึกรายรับรายจ่ายของตนเอง	- วิธีการทำบัญชีรายรับรายจ่ายของตนเองอย่างง่าย - รายการของรายรับที่เป็นรายได้ที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม - รายการของรายจ่ายที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม
	๔. สรุปผลดีของการใช้จ่ายที่เหมาะสมกับรายได้และการออม	- ที่มาของรายได้ที่สุจริต - การใช้จ่ายที่เหมาะสม - ผลดีของการใช้จ่ายที่เหมาะสมกับรายได้ - การออมและผลดีของการออม - การนำเงินที่เหลือมาใช้จ่ายให้เกิดประโยชน์ เช่น การช่วยเหลือสาธารณกุศล

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๒	๑. อธิบายการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการโดยวิธีต่างๆ	◆ ความหมายและความสำคัญของการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ ◆ ลักษณะของการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการโดยไม่ใช้เงิน รวมทั้ง การแบ่งปัน การช่วยเหลือ ◆ ลักษณะการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการโดยการใช้เงิน
	๒. บอกความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย	◆ ความหมายและบทบาทของผู้ซื้อและผู้ขาย ผู้ผลิตและผู้บริโภคพอสังเขป ◆ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายในการกำหนดราคาสินค้าและบริการ ◆ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย ทำให้สังคมสงบสุข และประเทศมั่นคง

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๒	๑. ใช้คำระบุเวลาที่แสดงเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต	◆ คำที่แสดงช่วงเวลาในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต เช่น วันนี้ เมื่อวานนี้ พรุ่งนี้ เดือนนี้ เดือนหน้า เดือนก่อน ◆ วันสำคัญที่ปรากฏในปฏิทินที่แสดงเหตุการณ์สำคัญในอดีตและปัจจุบัน ◆ ใช้คำบอกช่วงเวลา อดีต ปัจจุบัน อนาคต แสดงเหตุการณ์ได้
	๒. ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัว หรือในชีวิตของตนเองโดยใช้หลักฐานที่เกี่ยวข้อง	◆ วิธีการสืบค้นเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้วที่เกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัว โดยใช้หลักฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาพถ่าย ◆ สื่อบันทึก ทะเบียนบ้าน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		◆ ใช้คำที่บอกช่วงเวลาแสดงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัวหรือในชีวิตตนเอง ◆ ใช้เส้นเวลา (Time Line) ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๒	๑. สืบค้นถึงการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตประจำวันของคนในชุมชนของตนจากอดีตถึงปัจจุบัน	◆ วิธีการสืบค้นข้อมูลอย่างง่าย ๆ เช่น การสอบถามพ่อแม่ ผู้รู้ ◆ วิถีชีวิตของคนในชุมชน เช่น การประกอบอาชีพ การแต่งกาย การสื่อสาร ประเพณี ในชุมชนจากอดีต ถึงปัจจุบัน ◆ สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนในชุมชน
	๒. อธิบายผลกระทบของการเปลี่ยนแปลง ที่มีต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน	◆ การเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตของคนในชุมชนทางด้านต่างๆ ◆ ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๒	๑. ระบุบุคคลที่ทำประโยชน์ต่อท้องถิ่นหรือประเทศชาติ	◆ บุคคลในท้องถิ่นที่ทำคุณประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรม และความมั่นคงของท้องถิ่น และประเทศชาติ ในอดีตที่ควรนำไปเป็นแบบอย่าง ◆ ผลงานของบุคคลในท้องถิ่นที่น่าภาคภูมิใจ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๒. ยกตัวอย่างวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทยที่ภาคภูมิใจและควรอนุรักษ์ไว้	♦ ตัวอย่างของวัฒนธรรมประเพณีไทย เช่น การทำความเคารพ อาหารไทย ภาษาไทย ประเพณีสงกรานต์ ฯลฯ ♦ คุณค่าของวัฒนธรรม และประเพณีไทย ที่มีต่อสังคมไทย ♦ ภูมิปัญญาของคนไทยในท้องถิ่นของนักเรียน

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๒	๑. ระบุสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งปรากฏระหว่างบ้านกับโรงเรียน	♦ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งปรากฏระหว่างบ้านกับโรงเรียน
	๒. ระบุตำแหน่งและลักษณะทางกายภาพของสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏในแผนที่ แผนที่ รูปถ่ายและลูกโลก	♦ ตำแหน่งและลักษณะทางกายภาพของสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏในแผนที่ แผนที่ รูปถ่ายและลูกโลก เช่น ภูเขา ที่ราบ แม่น้ำ ดันไม้ ทะเล
	๓. สังเกตและแสดงความสัมพันธ์ระหว่างโลก ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์	♦ ความสัมพันธ์ระหว่างโลก ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์ เช่น ข้างขึ้น ข้างแรม ฤดูกาลต่างๆ

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๒	๑. อธิบายความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น	◆ ความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นในการดำเนินชีวิต
	๒. จำแนกและใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ที่ใช้แล้วหมดไป ที่ใช้แล้วหมดไป และสร้างทดแทนขึ้นใหม่ได้อย่างคุ้มค่า	◆ ประเภทของทรัพยากรธรรมชาติ - ใช้แล้วหมดหมดไป เช่น อากาศ แสงอาทิตย์ - ใช้แล้วหมดไป เช่น แร่ ถ่านหิน น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ - สร้างทดแทนขึ้นใหม่ได้ เช่น น้ำ ดิน ป่าไม้ สัตว์ป่า ◆ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า
	๓. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างฤดูกาลกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์	◆ ความสัมพันธ์ระหว่างฤดูกาลกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์
	๔. มีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	◆ ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่มีต่อโรงเรียน ◆ การรักษาและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๒๑๐๑ สังคมศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๘๐ ชั่วโมง

ศึกษาความสำคัญของพระพุทธศาสนา พุทธประวัติ ชื่อศาสนา ศาสดา ความหมายและความสำคัญของหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่นๆ ชื่นชมและเห็นคุณค่าของการปฏิบัติตนตามหลักธรรมและพิธีกรรมของศาสนา ปฏิบัติตนตามกฎ กติกา ของสังคม ยอมรับและเคารพในสิทธิของผู้อื่น ระบุทรัพยากรในท้องถิ่น บอกที่มาของรายได้รายจ่าย บันทึกการรับรายจ่าย สรุปผลดีของการออม อธิบายการแลกเปลี่ยนสินค้าและบอกความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย ใช้คำที่แสดงเหตุการณ์ในอดีต / ปัจจุบัน และอนาคต สืบค้นและอธิบายถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน ชื่นชมบุคคลในท้องถิ่นที่ทำความคุณประโยชน์ต่อส่วนรวม ปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเพณีและดำรงรักษาไว้ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่น ระบุสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งปรากฏระหว่างบ้านกับโรงเรียน ตำแหน่งและลักษณะทางกายภาพ ของสิ่งต่างๆที่ปรากฏในแผนที่ แผนที่ รูปถ่าย และลูกโลก สังเกตและแสดงความสัมพันธ์ระหว่างโลกดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์ ช้างขึ้น ช้างแรม ฤดูกาลต่างๆ อธิบายความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นในการดำเนินชีวิต จำแนกประเภทของทรัพยากรธรรมชาติ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า อธิบายความสำคัญระหว่างฤดูกาลกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่มีต่อโรงเรียน มีส่วนร่วมในการรักษาและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม ทักษะการสำรวจ ทักษะการสังเกต ทักษะการสืบค้นข้อมูล ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการเรียงลำดับ ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการสรุปย่อ

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสาธารณะ รักความเป็นไทย มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ

รหัสตัวชี้วัด (รายปี)

ส ๑.๑ ป. ๒/๑, ป. ๒/๒, ป. ๒/๓, ป. ๒/๔, ป. ๒/๕, ป. ๒/๖, ป. ๒/๗

ส ๑.๒ ป. ๒/๑, ป. ๒/๒

ส ๒.๑ ป. ๒/๑, ป. ๒/๒, ป. ๒/๓, ป. ๒/๔

ส ๒.๒ ป. ๒/๑, ป. ๒/๒

ส ๓.๑ ป. ๒/๑, ป. ๒/๒, ป. ๒/๓

ส ๓.๒ ป. ๒/๑, ป. ๒/๒

ส ๕.๑ ป. ๒/๑, ป. ๒/๒, ป. ๒/๓

ส ๕.๒ ป. ๒/๑, ป. ๒/๒, ป. ๒/๓, ป. ๒/๔

รวมทั้งหมด ๒๗ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

ส๑๒๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เวลา ๘๐ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน	
			%	รวม %
หน่วยที่ ๑ ศาสนาในชุมชน -ความสำคัญของพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ -พุทธประวัติ หรือศาสดาที่ตนนับถือ -พุทธสาวก พุทธสาวิกา -ชาดก -ศาสนิกชนตัวอย่าง	ส ๑.๑ - ป. ๒/๑ - ป. ๒/๒ - ป. ๒/๓ - ป. ๒/๕	๑๐		
หน่วยที่ ๒ หลักธรรมและพิธีกรรมทางศาสนา -พระรัตนตรัย -พุทธศาสนสุภาษิต -การฝึกสมาธิ	ส ๑.๑ - ป. ๒/๔ - ป. ๒/๖ - ป. ๒/๗	๑๐		
หน่วยที่ ๓ วันสำคัญทางศาสนา -กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา	ส ๑.๒ - ป. ๒/๑	๖		
หน่วยที่ ๔ การปฏิบัติตนตามศาสนพิธี และพิธีกรรมทางศาสนา ฯลฯ -การเข้าร่วมพิธีกรรมในศาสนาที่ตนนับถือ	ส ๑.๒ - ป. ๒/๒	๑๔		
หน่วยที่ ๕ กฎ กติกา และระเบียบปฏิบัติในชุมชน -ข้อตกลง กฎกติกา ระเบียบหน้าที่ -กิริยามารยาทไทย	ส ๒.๑ - ป. ๒/๑ - ป. ๒/๒	๓		
หน่วยที่ ๖ สิทธิ เสรีภาพส่วนบุคคล -ความแตกต่างของคนในสังคม -สิทธิและเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น	ส ๒.๑ - ป. ๒/๓ - ป. ๒/๔	๓		
หน่วยที่ ๗ ครอบครัวและชุมชน -ความสัมพันธ์ของตนเองในครอบครัวกับชุมชน	ส ๒.๒ - ป. ๒/๑	๒		
หน่วยที่ ๘ บทบาทผู้นำในชุมชน -บทบาทอำนาจของผู้นำในชุมชน	ส ๒.๒ - ป. ๒/๒	๒		
หน่วยที่ ๙ การผลิตสินค้าและการบริการในชุมชน -การนำทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต	ส ๓.๑ - ป. ๒/๑	๓		
หน่วยที่ ๑๐ รายได้และรายจ่ายของครอบครัว -รายได้และรายจ่ายของตนเองและครอบครัว	ส ๓.๑ - ป. ๒/๒ - ป. ๒/๓ - ป. ๒/๔	๓		
หน่วยที่ ๑๑ การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการในชุมชน -ความหมายและความสำคัญของสินค้า	ส ๓.๒ - ป. ๒/๑	๓		

หน่วยการเรียนรู้		มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน	
				%	รวม %
-ลักษณะการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ					
หน่วยที่ ๑๒ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายในชุมชน -ความหมายและบทบาทของผู้ซื้อและผู้ขาย ผู้ผลิตและผู้บริโภค		ส ๓.๒ - ป. ๒/๒	๔		
หน่วยที่ ๑๓ ธรรมชาติรอบบ้านและโรงเรียน -สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับที่มนุษย์สร้างขึ้นซึ่งปรากฏระหว่างบ้านกับโรงเรียน		ส ๕.๑ - ป. ๒/๑	๔		
หน่วยที่ ๑๔ แผนที่ และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์อย่างง่าย -ตำแหน่งและลักษณะทางกายภาพของสิ่งต่างๆที่ปรากฏในแผนที่ แผนที่ รูปถ่ายและลูกโลก เช่น ภูเขา ที่ราบ แม่น้ำ ต้นไม้ ทะเล		ส ๕.๑ - ป. ๒/๒	๕		
หน่วยที่ ๑๕ ปรากฏการณ์ระหว่างโลก ดวงอาทิตย์ และดวงจันทร์ -ความสัมพันธ์ระหว่างโลก ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์ เช่น ข้างขึ้น ข้างแรม ฤดูกาลต่างๆ		ส ๕.๑ - ป. ๒/๓	๖		
ระหว่างปี			๗๘	๓๐	๗๐
ปลายปี (สรุปรายวิชา)	การทดสอบ	๒	๓๐		
รวม		๘๐	๑๐๐		

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๒๑๐๒ ประวัติศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

.....

ศึกษาเกี่ยวกับการใช้คำระบุเวลาที่แสดงเหตุการณ์ ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรอบครัวหรือในชีวิตของตนเอง โดยใช้หลักฐานที่เกี่ยวข้อง สืบค้นถึงการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตประจำวันของคนในชุมชนของตนจากอดีตถึงปัจจุบัน อธิบายผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน ระบุบุคคล ที่ทำประโยชน์ต่อท้องถิ่น หรือประเทศชาติยกตัวอย่างวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาไทยที่ภาคภูมิใจและควรอนุรักษ์ไว้

โดยใช้การอธิบาย การสังเกต การเปรียบเทียบ กระบวนการกลุ่ม การสำรวจตรวจสอบข้อมูล กระบวนการคิดวิเคราะห์

เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ สามารถนำเสนอ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ มีความสามารถในการตัดสินใจ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย มีจิตสาธารณะ เห็นคุณค่าของการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม

รหัสตัวชี้วัด (รายปี)

ส ๔.๑ ป.๒/๑, ป.๒/๒

ส ๔.๒ ป.๒/๑, ป.๒/๒

ส ๔.๓ ป.๒/๑, ป.๒/๒

รวมทั้งสิ้น ๖ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชาพื้นฐาน
รหัส/รายวิชา ส๑๒๑๐๒ ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
เวลา ๔๐ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน (%)		
			ภาระ งาน	สอบ ย่อย	รวม
หน่วยที่ ๑ คำระบุเวลาที่แสดงเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบันและอนาคต -คำที่แสดงช่วงเวลาในอดีต ปัจจุบันและอนาคต -วันสำคัญที่ปรากฏในปฏิทิน	ส ๔.๑ ป.๒/๑	๖			๗๐
หน่วยที่ ๒ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัวหรือชีวิต ตนเอง -วิธีการสืบค้นเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้วที่เกิดขึ้นในครอบครัว หรือชีวิตตนเอง	ส ๔.๑ ป.๒/๒	๖			
หน่วยที่ ๓ วิถีชีวิตของคนในชุมชน -วิธีการสืบค้นข้อมูลอย่างง่าย -การเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตของคนในชุมชนในด้านต่างๆ -ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อวิถีชีวิตของคนใน ชุมชน	ส ๔.๒ ป.๒/๑ ,ป. ๒/๒	๗			
สอบระหว่างปี		๑	๑๐		
หน่วยที่ ๔ บุคคลสำคัญในท้องถิ่น -บุคคลที่ทำประโยชน์แก่ท้องถิ่นหรือประเทศชาติ -ผลงานของบุคคลในท้องถิ่นที่น่าภาคภูมิใจ	ส ๔.๓ ป.๒/๑	๙			
หน่วยที่ ๕ วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาไทย -ตัวอย่างของวัฒนธรรมประเพณีไทย -คุณค่าของวัฒนธรรมและประเพณีไทยที่มีต่อสังคมไทย -ภูมิปัญญาของคนไทย	ส ๔.๓ ป.๒/๒	๑๐			
ระหว่างปี	๓๙		๓๐	๗๐	
ปลายปี (สรุปรายวิชา)	การทดสอบ	๑	๓๐		
รวม	๔๐	๑๐๐			

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
สาระมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนา
ที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม
เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๓	๑. อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะที่เป็นรากฐาน สำคัญของวัฒนธรรมไทย	◆ ความสัมพันธ์ของพระพุทธศาสนากับการ ดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น การสวดมนต์ การทำบุญ ใ้บาตร การแสดง ความเคารพ การใช้ภาษา ◆ พระพุทธศาสนามีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ ผลงานทางวัฒนธรรมไทยอันเกิดจากศรัทธา เช่น วัด ภาพวาด พระพุทธรูป วรรณคดี สถาปัตยกรรมไทย
	๒. สรุปพุทธประวัติตั้งแต่การบำเพ็ญเพียร จนถึงปรินิพพาน หรือประวัติของศาสดาที่ตน นับถือตามที่กำหนด	◆ สรุปพุทธประวัติ (ทบทวน) ◆ การบำเพ็ญเพียร ◆ ฌณูมาร ◆ ตรัสรู้ ◆ ปฐมเทศนา ◆ ปรินิพพาน
	๓. ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิต และข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก/เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่าง ตามที่กำหนด	◆ สามเณรสังกัจจะ ◆ อารามทูลศกชาดก ◆ มหาวาณิชชาดก ◆ สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) ◆ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
	๔. บอกความหมาย ความสำคัญของ พระไตรปิฎก หรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ	◆ ความสำคัญของพระไตรปิฎก เช่น เป็นแหล่ง อ้างอิงของหลักธรรมคำสอน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
	๕. แสดงความเคารพพระรัตนตรัย และปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	-พระรัตนตรัย ◆ ศรัทธา -โอวาท ๓ ◆ ไม่ทำชั่ว ○ เบญจศีล ◆ ทำความดี ○ เบญจธรรม ○ สติ-สัมปชัญญะ ○ สังคหวัตถุ ๔ ○ ขรവാสนธรรม ๔ ○ อตถะ ๓ (อัตตัตถะ, ปรัตถะ, อุภยัตถะ)
		กตัญญูทเวทิต่อชุมชน, สิ่งแวดล้อม มงคล ๓๘ - รู้จักให้ - พุดไฟเราะ - อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี ◆ ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจิตและเจริญ ปัญญา) พุทธศาสนสุภาษิต ◆ ทพมาโน ปิโย โหติ - ผู้ให้ยอมเป็นที่รัก ◆ โมกโข กลยาณียา สาธุ เปล่งวาจาไพเราะให้สำเร็จประโยชน์
	๖. เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิ ในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	- ฝึกสวดมนต์ ไหว้พระ สรรเสริญคุณพระรัตนตรัย และแผ่เมตตา - รู้ความหมายและประโยชน์ของสติและสมาธิ - รู้ประโยชน์ของการฝึกสติ - ฝึกสมาธิเบื้องต้นด้วยการนับลมหายใจ - ฝึกการยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ - ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
	๗. บอกชื่อ ความสำคัญและปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมต่อศาสนวัตถุ ศาสนสถาน และศาสนบุคคลของศาสนาอื่น ๆ	- ชื่อและความสำคัญของศาสนวัตถุ ศาสนสถานและ ศาสนบุคคล ในพระพุทธศาสนา ศาสนาอิสลาม คริสต์ศาสนา ศาสนาฮินดู - การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อศาสนวัตถุ ศาสนสถานและศาสนบุคคลในศาสนาอื่น ๆ

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๓	๑. ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อสาวก ศาสนสถาน ศาสนวัตถุของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	➢ ฝึกปฏิบัติมรรยาทชาวพุทธ ◆ การลุกขึ้นยืนรับ ◆ การต้อนรับ ◆ การรับ – ส่งสิ่งของแก่พระภิกษุ ◆ มรรยาทในการสนทนา ◆ การสำรวมกิริยามารยาท ◆ การแต่งกายที่เหมาะสมเมื่ออยู่ในวัดและพุทธสถาน ◆ การดูแลรักษาศาสนวัตถุและศาสนสถาน
	๒. เห็นคุณค่า และปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	◆ การอาราธนาศีล ◆ การสมาทานศีล ◆ เครื่องประกอบโต๊ะหมู่บูชา การจัดโต๊ะหมู่บูชา
	๓. แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ	➢ ความเป็นมาของการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ➢ การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ◆ ขั้นตอนเตรียมการ ◆ ขั้นตอนพิธีการ

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๓	๑. สรุปประโยชน์และปฏิบัติตาม ประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัวและท้องถิ่น	◆ ประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัว เช่น การแสดงความเคารพและการเชื่อฟังผู้ใหญ่ การกระทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว ◆ ประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่น เช่น การเข้าร่วมประเพณีทางศาสนา ประเพณีเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต ประโยชน์ของการปฏิบัติตามประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัวและท้องถิ่น
	๒. บอกพฤติกรรมกาณ์ดำเนินชีวิตของตนเอง และผู้อื่นที่อยู่ในกระแสวัฒนธรรมที่หลากหลาย	◆ พฤติกรรมของตนเองและเพื่อนๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น การทักทาย การทำความเคารพ การปฏิบัติตามศาสนพิธี การรับประทานอาหาร การใช้ภาษา (ภาษาถิ่นกับภาษาราชการ และภาษาอื่นๆ ฯลฯ) ◆ สาเหตุที่ทำให้พฤติกรรมกาณ์ดำเนินชีวิตในปัจจุบันของนักเรียน และผู้อื่นแตกต่างกัน
	๓. อธิบายความสำคัญขอวันหยุดราชการที่สำคัญ	◆ วันหยุดราชการที่สำคัญ เช่น - วันหยุดเกี่ยวกับชาติและพระมหากษัตริย์ เช่น วันจักรี วันรัฐธรรมนูญ วันฉัตรมงคล วันเฉลิมพระชนมพรรษา - วันหยุดราชการเกี่ยวกับศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา - วันหยุดราชการเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรม เช่น วันสงกรานต์ วันพีฆมงคล
	๔. ยกตัวอย่างบุคคลซึ่งมีผลงานที่เป็นประโยชน์แก่มุมชนและท้องถิ่นของตน	◆ บุคคลที่มีผลงานเป็นประโยชน์แก่มุมชนและท้องถิ่นของตน ◆ ลักษณะผลงานที่เป็นประโยชน์แก่มุมชนและท้องถิ่น

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๓	๑. ระบุบทบาทหน้าที่ของสมาชิกของชุมชนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย	♦ บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในชุมชน ♦ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย
	๒. วิเคราะห์ความแตกต่างของกระบวนการตัดสินใจในชั้นเรียน/โรงเรียนและชุมชนโดยวิธีการออกเสียงโดยตรงและการเลือกตัวแทนออกเสียง	♦ การออกเสียงโดยตรงและการเลือกตัวแทนออกเสียง
	๓. ยกตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียน/โรงเรียนและชุมชนที่เป็นผลจากการตัดสินใจของบุคคลและกลุ่ม	♦ การตัดสินใจของบุคคลและกลุ่มที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชน - การเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียน เช่น การเลือกหัวหน้าห้อง การเลือกคณะกรรมการห้องเรียน - การเปลี่ยนแปลงในโรงเรียน เช่น เลือกประธานนักเรียน เลือกคณะกรรมการนักเรียน ♦ การเปลี่ยนแปลงในชุมชน เช่น การเลือกผู้ใหญ่บ้าน กำนัน สมาชิก อบต. อบจ.

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๓	๑. จำแนกความต้องการและความจำเป็นในการใช้สินค้าและบริการในการดำรงชีวิต	♦ สินค้าที่จำเป็นในการดำรงชีวิตที่ เรียกว่าปัจจัย ๔ ♦ สินค้าที่เป็นความต้องการของมนุษย์อาจเป็นสินค้าที่จำเป็นหรือไม่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ♦ ประโยชน์และคุณค่าของสินค้าและบริการ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		ที่สนองความต้องการของมนุษย์ ◆ หลักการเลือกสินค้าที่จำเป็น ◆ ความหมายของผู้ผลิตและผู้บริโภค
	๒. วิเคราะห์การใช้จ่ายของตนเอง	◆ ใช้บัญชีรับจ่ายวิเคราะห์การใช้จ่ายที่จำเป็นและเหมาะสม ◆ วางแผนการใช้จ่ายเงินของตนเอง ◆ วางแผนการแสวงหารายได้ที่สุจริตและเหมาะสม ◆ วางแผนการนำเงินที่เหลือจ่ายมาใช้อย่างเหมาะสม
	๓. อธิบายได้ว่าทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดมีผลต่อการผลิตและบริโภคสินค้าและบริการ	◆ ความหมายของผู้ผลิตและผู้บริโภค ◆ ความหมายของสินค้าและบริการ ◆ ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่เกิดจากความหายากของทรัพยากรกับความต้องการของมนุษย์ที่มีไม่จำกัด

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๓	๑. บอกสินค้าและบริการที่รัฐจัดหาและให้บริการแก่ประชาชน	◆ สินค้าและบริการที่ภาครัฐทุกระดับจัดหาและให้บริการแก่ประชาชน เช่น ถนน โรงเรียน สวนสาธารณะ การสาธารณสุข การบรรเทาสาธารณภัย
	๒. บอกความสำคัญของภาษีและบทบาทของประชาชนในการเสียภาษี	◆ ความหมายและความสำคัญของภาษีที่รัฐนำมาสร้างความเจริญและให้บริการแก่ประชาชน ◆ ตัวอย่างของภาษี เช่น ภาษีรายได้บุคคลธรรมดา ภาษีมูลค่าเพิ่ม ฯลฯ ◆ บทบาทหน้าที่ของประชาชนในการเสียภาษี
	๓. อธิบายเหตุผลการแข่งขันทางการค้า ที่มีผลทำให้ราคาสินค้าลดลง	◆ ความสำคัญและผลกระทบของการแข่งขันทางการค้าที่มีผลทำให้ราคาสินค้าลดลง

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๓	๑. เทียบศักราชที่สำคัญตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	- ที่มาของศักราชที่ปรากฏในปฏิทิน เช่น พุทธศักราช คริสต์ศักราชอย่างสังเขป (ถ้าเป็นมุสลิมควรเรียนฮิจเราะห์ศักราชด้วย) - วิธีการเทียบ พ.ศ. เป็น ค.ศ. หรือ ค.ศ. เป็น พ.ศ. - ตัวอย่างการเทียบศักราช ในเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน เช่น ปีเกิดของนักเรียน เป็นต้น
	๒. แสดงลำดับเหตุการณ์สำคัญของโรงเรียน และชุมชนโดยระบุหลักฐานและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	- วิธีการสืบค้นเหตุการณ์สำคัญของโรงเรียน และชุมชนโดยใช้หลักฐาน และแหล่งข้อมูล ที่เกี่ยวข้อง - ใช้เส้นเวลา (Time Line) ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนและชุมชน

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๓	๑. ระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐาน และพัฒนาการของชุมชน	- ปัจจัยการตั้งถิ่นฐานของชุมชนซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยทางภูมิศาสตร์และปัจจัยทางสังคม เช่น ความเจริญทางเทคโนโลยี การคมนาคม ความปลอดภัย - ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของชุมชน ทั้งปัจจัยทางภูมิศาสตร์ และปัจจัยทางสังคม
	๒. สรุปลักษณะที่สำคัญของขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชน	ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม ชุมชนของตนที่เกิดจากปัจจัยทางภูมิศาสตร์และปัจจัยทางสังคม
	๓. เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างทางวัฒนธรรมของชุมชนตนเองกับ	ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	ชุมชนอื่นๆ	ของชุมชนอื่นๆ ที่มีความเหมือนและความต่างกับชุมชนของตนเอง

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๓	๑. ระบุพระนามและพระราชกรณียกิจโดยสังเขปของพระมหากษัตริย์ไทยที่เป็นผู้สถาปนาอาณาจักรไทย	◆ พระราชประวัติ พระราชกรณียกิจโดยสังเขปของพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง) สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช และพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย สุโขทัย อยุธยา ธนบุรี และรัตนโกสินทร์ตามลำดับ
	๒. อธิบายพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ ในรัชกาลปัจจุบันโดยสังเขป	◆ พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระบรมราชินีนาถโดยสังเขป
	๓. เล่าวีรกรรมของบรรพบุรุษไทยที่มีส่วนปกป้องประเทศชาติ	◆ วีรกรรมของบรรพบุรุษไทยที่มีส่วนปกป้องประเทศชาติ เช่น ท้าวเทพสตรี ท้าวศรีสุนทร ชาวบ้านบางระจัน พระยาพิชัยดาบหัก สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๓	๑. สืบค้นข้อมูลทางภูมิศาสตร์ในโรงเรียนและชุมชนโดยใช้แผนที่ แผนที่ และรูปถ่าย เพื่อแสดงความสัมพันธ์ของ	◆ ข้อมูลทางภูมิศาสตร์ในชุมชน ◆ แผนที่ แผนที่ และรูปถ่าย ◆ ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศทาง

	ตำแหน่ง ระยะ ทิศทาง	
	๒. วาดแผนผังเพื่อแสดงตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่สำคัญในบริเวณโรงเรียนและชุมชน	◆ ตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่สำคัญในบริเวณโรงเรียนและชุมชน เช่น สถานที่ราชการ ตลาด โรงพยาบาล ไปรษณีย์

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๓	๑. เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมของชุมชนในอดีตกับปัจจุบัน	◆ สิ่งแวดล้อมของชุมชนในอดีตกับปัจจุบัน - สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ - สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น
	๒. อธิบายการใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในการสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ และการประกอบอาชีพ	◆ การใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เช่น การคมนาคม บ้านเรือน และการประกอบอาชีพในชุมชน ◆ การประกอบอาชีพที่เป็นผลมาจากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในชุมชน
	๓. อธิบายสาเหตุที่ทำให้เกิดมลพิษโดยมนุษย์	◆ ความหมายและประเภทของมลพิษโดยมนุษย์ ◆ สาเหตุของการเกิดมลพิษที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์
	๔. อธิบายความแตกต่างของลักษณะเมืองและชนบท	◆ ลักษณะของเมืองและชนบท เช่น สิ่งปลูกสร้าง การใช้ที่ดิน การประกอบอาชีพ
	๕. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน	◆ ภูมิประเทศ และภูมิอากาศที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน
	๖. มีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน	◆ ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่มีต่อชุมชน ◆ การจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๓๑๐๑ สังคมศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

ศึกษาความสำคัญของพุทธศาสนา องค์ประกอบของศาสนา ประโยชน์ ประวัติศาสตร์ของศาสนา ภาษาที่ใช้ในคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ หลักจริยธรรมในการพัฒนาตน การบำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว โรงเรียน วิถีปฏิบัติเกี่ยวกับ ศาสนพิธี พิธีกรรมในวันสำคัญของศาสนา และเรียนรู้ในท้องถิ่นนักเรียน วันเข้าสู่นิต วันสารทไทยการบริหารจิต การเจริญปัญญา สติ สัมปชัญญะ ความรำลึกได้ ความรู้ตัว ชื่นชมการทำ ความดีของบุคคลในครอบครัว และโรงเรียน ศีลธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม การเป็นพลเมืองดีในสังคม ประชาธิปไตย การเคารพสิทธิและหน้าที่ของตนเอง บทบาทสิทธิเสรีภาพ หน้าที่ สถานภาพ สิทธิของบุคคลที่พึงได้รับการคุ้มครอง การขัดเกลาของสังคม ค่านิยม ความเชื่อ ประเพณี การอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาของท้องถิ่น การสร้างความคิด การแก้ปัญหาความขัดแย้ง กฎ กติกา ระเบียบในชุมชน ความสำคัญของกฎหมาย รัฐธรรมนูญ รายรับ – รายจ่าย ผลประโยชน์ที่ผู้บริโภคได้รับการตัดสินใจเลือกอย่างเหมาะสม ระบบเศรษฐกิจพอเพียง อาชีพในชุมชนการแลกเปลี่ยน สินค้าและบริการความสำคัญของธนาคาร ภาษีที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน สำรวจข้อมูลทางภูมิศาสตร์ในชุมชน ใช้แผนที่ แผนที่และรูปถ่ายแสดงความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศทาง วาดแผนผัง ตำแหน่ง ที่ตั้ง ของสถานที่สำคัญในบริเวณโรงเรียนและชุมชน เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในอดีตกับปัจจุบัน อธิบายการใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ การประกอบอาชีพที่เป็นผลมาจากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในชุมชน อธิบายความหมายและประเภทของมลพิษโดยมนุษย์ และสาเหตุการเกิดมลพิษที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ อธิบายลักษณะของเมืองและชนบท ภูมิประเทศและภูมิอากาศที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่มีต่อชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน

โดยกระบวนการคิด กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการทางสังคม กระบวนการกลุ่มและกระบวนการแก้ปัญหา

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติ ในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านการรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีหลักธรรมในการดำเนินชีวิต ซื่อสัตย์ สุจริต อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ และสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างสันติสุข

รหัสตัวชี้วัด (รายปี)

ส ๑.๑ ป.๓/๑, ป.๓/๒, ป.๓/๓, ป.๓/๔, ป.๓/๕, ป.๓/๖, ป.๓/๗

ส ๑.๒ ป.๓/๑, ป.๓/๒, ป.๓/๓

ส ๒.๑ ป.๓/๑, ป.๓/๒, ป.๓/๓, ป.๓/๔

ส ๒.๒ ป.๓/๑, ป.๓/๒, ป.๓/๓

ส ๓.๑ ป.๓/๑, ป.๓/๒, ป.๓/๓

ส ๓.๒ ป.๓/๑, ป.๓/๒, ป.๓/๓

ส ๕.๑ ป.๓/๑, ป.๓/๒

ส ๕.๒ ป.๓/๑, ป.๓/๒, ป.๓/๓, ป.๓/๔, ป.๓/๕, ป.๓/๖

รวมทั้งหมด ๓๑ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

ส๑๓๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เวลา ๘๐ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน	
			%	รวม (%)
หน่วยที่ ๑ ความสำคัญของพุทธศาสนา พระพุทธรูป -พุทธประวัติ	ส ๑.๑ ป.๓/๑ ส ๑.๑ ป.๓/๒	๖		
หน่วยที่ ๒ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา -หลักธรรม -มงคลชีวิต -พระไตรปิฎก -พุทธศาสนาสัญญา	ส ๑.๒ ป.๓/๑	๖		
หน่วยที่ ๓ ประวัติพุทธสาวกและชาดก -ประวัติพุทธสาวก -ชาดก	ส ๑.๒ ป.๓/๑ ส ๑.๒ ป.๓/๒	๗		
หน่วยที่ ๔ หน้าที่ชาวพุทธ -หน้าที่ชาวพุทธ -มารยาทชาวพุทธ -ชาวพุทธตัวอย่าง	ส ๑.๒ ป.๓/๑ ส ๑.๒ ป.๓/๒ ส ๑.๒ ป.๓/๓	๗		
หน่วยที่ ๕ การบริหารจัดการและการเจริญ ปัญญา -การบริหาร	ส ๑.๒ ป.๓/๑ ส ๑.๒ ป.๓/๒	๗		
หน่วยที่ ๖ วันสำคัญทางพุทธศาสนา และศาสนพิธี -วันสำคัญทางพุทธและศาสนาอื่น ศาสนพิธี	ส ๑.๒ ป.๓/๑ ส ๑.๒ ป.๓/๒ ส ๑.๒ ป.๓/๓	๗		
หน่วยที่ ๗ ฉันทะเป็นเด็กดีของตำบล -พลเมืองดีของตำบล -สถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ ของ ตนเองและผู้อื่น	ส๒.๒ ป.๓/๑ ส๒.๒ ป.๓/๒ ส๒.๒ ป.๓/๓	๒		

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน	
			%	รวม (%)
-ยอมรับความสามารถและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น				
หน่วยที่ ๘ การบริหารงานในตำบล -โครงสร้างการบริหารตามกระบวนการประชาธิปไตยและสภาพบทบาท อำนาจหน้าที่ของบุคคลเกี่ยวกับการบริหาร	ส๒.๒ ป.๓/๑ ส๒.๒ ป.๓/๒ ส๒.๒ ป.๓/๓	๒		
หน่วยที่ ๙ ประชาธิปไตยในตำบล -การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นตามกระบวนการประชาธิปไตยในตำบล	ส๒.๒ ป.๓/๑ ส๒.๒ ป.๓/๒ ส๒.๒ ป.๓/๓	๒		
หน่วยที่ ๑๐ สิทธิเด็ก -สิทธิของเด็กที่ควรรู้	ส๒.๑ ป.๓/๑-๓ ส๒.๒ ป.๓/๑-๓	๒		
หน่วยที่ ๑๑ กฎหมายและกติกากของการอยู่ร่วมกัน -กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบุคคลและครอบครัว -กติกากของการอยู่ร่วมกัน	ส๒.๑ ป.๓/๑-๓ ส๒.๒ ป.๓/๑-๓	๒		
หน่วยที่ ๑๒ การทำงานที่ก่อให้เกิดรายได้และภาษี -การทำงานที่ก่อให้เกิดรายได้ในครอบครัวและโรงเรียนอย่างมีคุณธรรม -ภาษีที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน	ส๓.๑ ป.๓/๑-๓ ส๓.๒ ป.๓/๑-๓	๒		
หน่วยที่ ๑๓ การกระจายรายได้ การวางแผน การใช้จ่ายของครอบครัวและธนาคาร -การกระจายรายได้และการวางแผนการใช้จ่ายของครอบครัว -การกระจายรายได้ของตนเอง -หน้าที่ของธนาคาร	ส๒.๑ ป.๓/๑-๓ ส๒.๒ ป.๓/๑-๓	๒		
หน่วยที่ ๑๔ หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้นและเศรษฐกิจพอเพียง -ความหมายของหลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น -เศรษฐกิจพอเพียงและการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	ส๒.๑ ป.๓/๑-๓ ส๒.๒ ป.๓/๑-๓	๒		

หน่วยการเรียนรู้		มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน	
				%	รวม (%)
หน่วยที่ ๑๕ ระบบเศรษฐกิจและการบริหารจัดการทรัพยากร -ระบบเศรษฐกิจทุนนิยม -การผลิต การซื้อขายแลกเปลี่ยนและการบริโภคอย่างฉลาดและคุ้มค่า		ส ๒.๑ ป.๓/๑-๓ ส ๒.๒ ป.๓/๑-๓	๒		
หน่วยที่ ๑๖ เข้าใจชุมชน -เข้าใจสรรพสิ่งของชุมชน		ส ๕.๑ ป. ๓/๑-๓ ส ๕.๒ ป. ๓/๑ -๕	๒		
หน่วยที่ ๑๗ ธรรมชาติรอบชุมชน -ธรรมชาติและภูมิประเทศมีส่วนในการกำหนดชุมชน		ส ๕.๑ ป. ๓/๑-๒ ส ๕.๒ ป. ๓/๑-๒	๒		
หน่วยที่ ๑๘ สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมในชุมชน -ชุมชนเมืองกับชุมชนชนบท -ภาวะประชากรกับสิ่งแวดล้อม -สังคมกับวัฒนธรรมในชุมชน		ส ๕.๑ ป. ๓/๑-๒ ส ๕.๒ ป. ๓/๑-๒	๒		
หน่วยที่ ๑๙ สิ่งแวดล้อมในชุมชน การศึกษาชุมชนชาวนา -สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในชุมชน		ส ๕.๑ ป. ๓/๑-๒ ส ๕.๒ ป. ๓/๑-๒	๒		
หน่วยที่ ๒๐ แผนที่ชุมชน -แผนผังและแผนที่		ส ๕.๑ ป. ๓/๑-๒ ส ๕.๒ ป. ๓/๑-๒	๓		
หน่วยที่ ๒๑ สำรองชุมชน -การวัดระยะทิศทางและเครื่องมือ		ส ๕.๑ ป. ๓/๑ ส ๕.๑ ป. ๓/๒	๔		
หน่วยที่ ๒๒ การเฝ้าระวัง รักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน -การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน		ส ๕.๑ ป. ๓/๑ ส ๕.๑ ป. ๓/๒ ส ๕.๒ ป. ๓/๑ส ๕.๒ ป. ๓/๒	๕		
ระหว่างปี			๗๘	๓๐	๗๐
ปลายปี (สรุปรายวิชา)	การทดสอบ	๒	๓๐		
รวม		๘๐	๑๐๐		

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๓๑๐๒ ประวัติศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

ศึกษาศักราชที่สำคัญตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เหตุการณ์สำคัญของโรงเรียนและชุมชนโดยระบุหลักฐานและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานและการพัฒนาการของชุมชนลักษณะที่สำคัญของขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชน ความเหมือนและความต่างทางวัฒนธรรมของชุมชนตนเองกับชุมชนอื่นๆ พระนามและพระราชกรณียกิจโดยสังเขปของพระมหากษัตริย์ไทยที่เป็นผู้สถาปนาอาณาจักรไทย พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ในรัชกาลปัจจุบันโดยสังเขป วีรกรรมของบรรพบุรุษไทยที่มีส่วนปกป้อง

โดยใช้การอธิบาย อภิปราย วิเคราะห์ เปรียบเทียบ ยกตัวอย่าง และสรุปความ

เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

รหัสตัวชี้วัด (รายปี)

ส ๔.๑ ป.๓/๑, ป.๓/๒

ส ๔.๒ ป.๓/๑, ป.๓/๒, ป.๓/๓

ส ๔.๓ ป.๓/๑, ป.๓/๒, ป.๓/๓

รวมทั้งสิ้น ๘ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชาพื้นฐาน

รหัส/รายวิชา ส๑๓๑๐๒ ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

เวลา ๔๐ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน (%)		
			ภาระ งาน	สอบ ย่อย	รวม
หน่วยที่ ๑ เวลาในปฏิทินและเรื่องราวในอดีตที่ส่งผลถึงปัจจุบัน -การนับช่วงเวลาและการเปรียบเทียบการนับวัน เดือน ปี ตามแบบสุริยคติและจันทรคติ -ช่วงเวลาตามแบบสุริยคติและจันทรคติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต	ส ๔.๑ ป.๓/๑,ป.๓/๒	๖			
หน่วยที่ ๒ การศึกษาประวัติชุมชน -การสืบค้นประวัติชุมชนของเรา -เรื่องราวในชุมชนที่แสดงความสัมพันธ์ของอดีต ปัจจุบันและอนาคต	ส ๔.๒ ป.๓/๑,ป.๓/๒ ป.๓/๓	๖			
หน่วยที่ ๓ การตั้งถิ่นฐานและดำเนินชีวิตและวัฒนธรรมชุมชน -ปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งถิ่นฐานชุมชน -การดำเนินชีวิตและวัฒนธรรมชุมชนในอดีตและปัจจุบัน	ส ๔.๒ ป.๓/๑,ป.๓/๒ ป.๓/๓	๗			
สอบระหว่างปี		๑	๑๐		
หน่วยที่ ๔ ความเป็นมาของชุมชนที่สำคัญของไทย -ความเป็นมาของชุมชนสุโขทัยและชุมชนอยุธยาที่สัมพันธ์ กับชาติไทยสัญลักษณ์และแสดงถึงความเป็นชาติไทย	ส ๔.๓ ป.๓/๑,ป.๓/๒, ป.๓/๓	๖			
หน่วยที่ ๕ บุคคลสำคัญของชาติไทย -พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมวงศานุวงศ์ในรัชกาลปัจจุบัน	ส ๔.๓ ป.๓/๑,ป.๓/๒, ป.๓/๓	๖			

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน (%)		
			ภาระงาน	สอบ ย่อย	รวม
-ประวัติและผลงานบุคคลสำคัญของชาติไทยที่มีความสัมพันธ์กับท้องถิ่น -ประวัติและผลงานบุคคลสำคัญของท้องถิ่นในอดีตและปัจจุบัน					
หน่วยที่ ๖ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาในชุมชน -วัฒนธรรมในชุมชนของเรา -ภูมิปัญญาในชุมชนของเรา	ส ๔.๒ ป.๓/๑,ป.๓/๒, ป.๓/๓ ส ๔.๓ ป.๓/๑,ป.๓/๒, ป.๓/๓	๗			
ระหว่างปี		๓๙		๓๐	๗๐
ปลายปี (สรุปรายวิชา)	การทดสอบ	๑	๓๐		
รวม		๔๐	๑๐๐		

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

สาระมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๔	๑. อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน	- พระพุทธศาสนา ในฐานะที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ - เป็นศูนย์รวมการทำความดี และพัฒนาจิตใจ เช่น ฝึกสมาธิ สวดมนต์ ศึกษาหลักธรรม - เป็นที่ประกอบศาสนพิธี (การทอดกฐิน การทอดผ้าป่า การเวียนเทียน การทำบุญ) - เป็นแหล่งทำกิจกรรมทางสังคม เช่น การจัดประเพณีท้องถิ่น การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารชุมชน และการส่งเสริมพัฒนาชุมชน
	๒. สรุปพุทธประวัติตั้งแต่บรรลุนิพพานจนถึงประกาศธรรม หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	◆ สรุปพุทธประวัติ (ทบทวน) ◆ ตรัสรู้ ◆ ประกาศธรรม ได้แก่ ◦ โปรดชฎิล ◦ โปรดพระเจ้าพิมพิสาร ◦ พระอัครสาวก แสดงโอวาทปาฏิโมกข์
	๓. เห็นคุณค่า และปฏิบัติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ขาดก/เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่าง ตามที่กำหนด	◆ พระอูเรลกัสสะปะ ◆ กุฎิฑฐกษัตติก ◆ มหาอุกกุสชาดก ◆ สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ◆ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
	๔. แสดงความเคารพ พระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	พระรัตนตรัย ศรัทธา ๔ ◆ พระพุทธ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		พุทธคุณ ๓ ◆ พระธรรม หลักกรรม ◆ พระสงฆ์ ไตรสิกขา ◆ ศีล สมาธิ ปัญญา โอวาท ๓ ◆ ไม่ทำชั่ว ○ เบญจศีล ○ ทุจรีต ๓ ◆ ทำความดี เบญจธรรม สุจรีต ๓ พรหมวิหาร ๔ กัตถุญกตเวทีต่อประเทศชาติ มงคล ๓๘ - เคารพ - ถ่อมตน - ทำความดีให้พร้อมไว้ก่อน ◆ ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจิตและเจริญปัญญา) ➤ พุทธศาสนสุภาษิต ◆ สุขา สงมสส สามคคี ความพร้อมเพรียงของหมู่ให้เกิดสุข ◆ โลโกปตมมิกา เมตตา เมตตาธรรม คำจุนโลก
	๕. ชื่นชมการทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัว โรงเรียนและชุมชนตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต	- ตัวอย่างการทำความดีของตนเองและบุคคลในครอบครัว ในโรงเรียน และในชุมชน
	๖. เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	◆ สวดมนต์ไหว้พระสรรเสริญคุณพระรัตนตรัย และแผ่เมตตา - รู้ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา - รู้วิธีปฏิบัติของการบริหารจิตและเจริญปัญญา ฝึกการยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		- ฝึกการกำหนดรู้ความรู้สึก เมื่อตาเห็นรูป หูฟังเสียง จมูกดมกลิ่น ลิ้นลิ้มรส กายสัมผัสสิ่งที่มากระทบ ใจรับรู้ธรรมารมณ์ - ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน
	๗. ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นชาติได้อย่างสมานฉันท์	◆ หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ - เบญจศีล – เบญจธรรม - ทุจจริต ๓ – สุจจริต ๓ - พรหมวิหาร ๔ - มงคล ๓๘ - เคารพ - ถ่อมตน - ทำความดีให้พร้อมไว้ก่อน พุทธศาสนสุภาษิต : ความพร้อมเพรียงของหมู่ให้เกิดสุข เมตตาธรรมค้ำจุนโลก - กตัญญูกตเวทีต่อประเทศชาติ
	๘. อธิบายประวัติศาสตร์ของศาสนาอื่นๆ โดยสังเขป	◆ ประวัติศาสดา ○ พระพุทธเจ้า ○ มุฮัมมัด ○ พระเยซู

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๔	๑. อธิบายความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ	◆ ความรู้เบื้องต้นและความสำคัญของศาสนสถาน ◆ การแสดงความเคารพต่อศาสนสถาน ◆ การบำรุงรักษาศาสนสถาน
	๒. มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด	◆ การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระภิกษุ ◆ การยืน การเดิน และการนั่งที่เหมาะสมในโอกาสต่างๆ
	๓. ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมและวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	◆ การอาราธนาศีล ◆ การอาราธนาธรรม

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		♦ การอาราธนาพระปริตร ♦ ระเบียบพิธีและการปฏิบัติตนในวันธรรมสวนะ

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๔	๑. ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน	♦ การเข้าร่วมกิจกรรมประชาธิปไตยของชุมชน เช่น การรณรงค์การเลือกตั้ง ♦ แนวทางการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน เช่น อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สาธารณสมบัติ โบราณวัตถุและโบราณสถาน การพัฒนาชุมชน
	๒. ปฏิบัติตนในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	♦ การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี - บทบาทและความรับผิดชอบของผู้นำ - บทบาทและความรับผิดชอบของผู้ตามหรือสมาชิก - การทำงานกลุ่มให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ และประโยชน์ของการทำงานเป็นกลุ่ม
	๓. วิเคราะห์สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมาย	♦ สิทธิพื้นฐานของเด็ก เช่น สิทธิที่จะมีชีวิต สิทธิที่จะได้รับการปกป้อง สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา สิทธิที่จะมีส่วนร่วม
	๔. อธิบายความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น	♦ วัฒนธรรมในภาคต่างๆ ของไทยที่แตกต่างกัน เช่น การแต่งกาย ภาษา อาหาร
	๕. เสนอวิธีการที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในชีวิตประจำวัน	♦ ปัญหาและสาเหตุของการเกิดความขัดแย้งในชีวิตประจำวัน ♦ แนวทางการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๔	๑. อธิบายอำนาจอธิปไตยและความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย	- อำนาจอธิปไตย - ความสำคัญของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย
	๒. อธิบายบทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง	บทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง ทั้งก่อนการเลือกตั้ง ระหว่างการเลือกตั้ง หลังการเลือกตั้ง
	๓. อธิบายความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	- สถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย - ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๔	๑. ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการ	- สินค้าและบริการที่มีอยู่หลากหลายในตลาดที่มีความแตกต่างด้านราคาและคุณภาพ - ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการที่มีมากมาย ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้ซื้อ ผู้ขาย และตัวสินค้า เช่น ความพึงพอใจของผู้ซื้อ ราคาสินค้า การโฆษณา คุณภาพของสินค้า
	๒. บอกสิทธิพื้นฐานและรักษาผลประโยชน์ของตนเองในฐานะผู้บริโภค	- สิทธิพื้นฐานของผู้บริโภค - สินค้าและบริการที่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพ - หลักการและวิธีการเลือกบริโภค
	๓. อธิบายหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง	- หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง - การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต เช่น การแต่งกาย การกินอาหาร การใช้จ่าย

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๔	๑. อธิบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน	♦ อาชีพ สินค้าและบริการต่างๆ ที่ผลิตในชุมชน ♦ การพึ่งพาอาศัยกันภายในชุมชนทาง ด้านเศรษฐกิจ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อผู้ขาย การกู้หนี้ยืมสิน ♦ การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนด้วยการใช้สิ่งของที่ผลิตในชุมชน
	๒. อธิบายหน้าที่เบื้องต้นของเงิน	♦ ความหมายและประเภทของเงิน ♦ หน้าที่เบื้องต้นของเงินในระบบเศรษฐกิจ ♦ สกุลเงินสำคัญที่ใช้ในการซื้อขายแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๔	๑. นับช่วง เวลา เป็นทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ	♦ ความหมายและช่วงเวลาของทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ ♦ การใช้ทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ เพื่อทำความเข้าใจช่วงเวลาในเอกสาร เช่น หนังสือพิมพ์
	๒. อธิบายยุคสมัยในการศึกษาประวัติของมนุษยชาติโดยสังเขป	♦ เกณฑ์การแบ่งยุคสมัยในการศึกษาประวัติศาสตร์ที่แบ่งเป็นยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุคประวัติศาสตร์ ♦ ยุคสมัยที่ใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยเช่นสมัยก่อนสุโขทัย สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี และสมัยรัตนโกสินทร์
	๓. แยกแยะประเภทหลักฐานที่ใช้ใน	♦ ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	การศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่น	ที่แบ่งเป็นหลักฐานขั้นต้น และหลักฐานชั้นรอง ♦ ตัวอย่างหลักฐานที่ใช้ในการศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่นของตน ♦ การจำแนกหลักฐานของท้องถิ่นเป็นหลักฐานขั้นต้นและหลักฐานชั้นรอง

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๔	๑. อธิบายการตั้งหลักแหล่งและพัฒนาการของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุคประวัติศาสตร์โดยสังเขป	♦ พัฒนาการของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุคประวัติศาสตร์ ในดินแดนไทยโดยสังเขป ♦ หลักฐานการตั้งหลักแหล่งของมนุษย์ ยุคก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทยโดยสังเขป
	๒. ยกตัวอย่างหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่พบในท้องถิ่นที่แสดงพัฒนาการของมนุษยชาติ	♦ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่พบในท้องถิ่นที่แสดงพัฒนาการของมนุษยชาติในดินแดนไทยโดยสังเขป

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๔	๑. อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป	♦ การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป ♦ พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยทางด้านการเมืองการปกครอง และเศรษฐกิจโดยสังเขป ♦ ประวัติ และผลงานของบุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย เช่น พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ พ่อขุนรามคำแหงมหาราช พระมหาธรรมราชาที่ ๑ (พระยาลิไทยโดยสังเขป)
	๒. บอกประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย	♦ ภูมิปัญญาไทยในสมัยสุโขทัย เช่น ภาษาไทย ศิลปกรรมสุโขทัยที่ได้รับการยกย่องเป็นมรดก

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๓. อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญ สมัยสุโขทัยที่นำภาคภูมิใจ และควรรค่าแก่การอนุรักษ์	◆ คุณค่าของภูมิปัญญาไทยที่สืบทอดถึงปัจจุบันที่นำภาคภูมิใจและควรรค่าแก่การอนุรักษ์

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๔	๑. สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพในจังหวัดของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย	◆ ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดตนเอง
	๒. ระบุแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัดของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย	◆ แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัดของตน
	๓. อธิบายลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัด	◆ ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัด

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๔	๑. วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด	◆ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด
	๒. อธิบายการเปลี่ยนแปลง สิ่งแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง	◆ การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมใน จังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง เช่น การตั้งถิ่นฐาน การย้ายถิ่น
	๓. นำเสนอแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด	◆ การจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๔๑๐๑ สังคมศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๘๐ ชั่วโมง

ศึกษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ เป็นศูนย์รวมการทำความดี และพัฒนาจิตใจ เช่น ฝึกสมาธิ สวดมนต์ ศึกษาหลักธรรม เป็นที่ประกอบศาสนพิธี (การทอดกฐิน การทอดผ้าป่า การเวียนเทียน การทำบุญ) เป็นแหล่งทำกิจกรรมทางสังคม เช่น การจัดประเพณีท้องถิ่น การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารชุมชน และการส่งเสริมพัฒนาชุมชน สรุปพุทธประวัติ (ทบทวน) ตรีสุวประภาศธรรม ได้แก่ โปรดขุทฺติ โปรดพระเจ้าพิมพิสาร พระอัครสาวก แสดงโอวาทปาฏิโมกข์ พระอรุเวลกัสสปะ กุฎิพุทธชาดก มหาอุกกุสชาดก สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พระรัตนตรัย ศรัทธา ๔ พระพุทธ พุทธคุณ ๓ พระธรรม หลักกรรม พระสงฆ์ ไตรสิกขา ศีล สมาธิ ปัญญา โอวาท ๓ ไม่ทำชั่ว เบญจศีล ทุจจิต ๓ ทำความดี เบญจธรรม สุจริต ๓ พรหมวิหาร ๔ กตัญญูทศเวทิต่อประเทศชาติ มงคล ๓๘ เคารพ ถ่อมตน ทำความดีให้พร้อมไว้ก่อน ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจิตและเจริญปัญญา) พุทธศาสนสุภาษิต สุขา สงฆสส สามัคคี ความพร้อมเพรียงของหมู่ให้เกิดสุข โลโกปตถมกิกา เมตตา เมตตาธรรม คำจุนโลก ตัวอย่างการทำความดีของตนเองและบุคคลในครอบครัว ในโรงเรียน และในชุมชน สวดมนต์ไหว้พระ สรรเสริญคุณพระรัตนตรัยและแผ่เมตตา รู้ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา รู้วิธีปฏิบัติของการบริหารจิตและเจริญปัญญา ฝึกการยืน การเดิน การนั่ง และการนอน อย่างมีสติ ฝึกการกำหนดรู้ความรู้สึก เมื่อตาเห็นรูป หูฟังเสียง จมูกดมกลิ่น ลิ้นลิ้มรส กายสัมผัสสิ่งที่มากระทบ ใจรับรู้ธรรมารมณ์ ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ (เบญจศีล – เบญจธรรม ทุจจิต ๓ – สุจริต ๓ พรหมวิหาร ๔ มงคล ๓๘ เคารพ ถ่อมตน ทำความดีให้พร้อมไว้ก่อน พุทธศาสนสุภาษิต : ความพร้อมเพรียงของหมู่ให้เกิดสุข เมตตาธรรมคำจุนโลก กตัญญูทศเวทิต่อประเทศชาติ) ประวัติศาสดา พระพุทธเจ้า มุฮัมมัด พระเยซู ความรู้เบื้องต้นและความสำคัญของ ศาสนสถาน การแสดงความเคารพต่อศาสนสถาน การบำรุงรักษาศาสนสถาน การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระภิกษุ การยืน การเดิน และการนั่งที่เหมาะสมในโอกาสต่าง ๆ การอาราธนาศีล การอาราธนาธรรม การอาราธนาพระปริตร ระบียบพิธีและการปฏิบัติตนในวันธรรมสวนะ

ศึกษาการเข้าร่วมกิจกรรมประชาธิปไตยของชุมชน เช่น การรณรงค์การเลือกตั้ง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน เช่น อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สาธารณสมบัติ โบราณวัตถุและโบราณสถาน การพัฒนาชุมชน การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี บทบาทและความรับผิดชอบของผู้นำ บทบาทและความรับผิดชอบของผู้ตามหรือสมาชิก การทำงานกลุ่มให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ และประโยชน์ของการทำงานเป็นกลุ่ม สิทธิพื้นฐานของเด็ก เช่น สิทธิที่จะมีชีวิต สิทธิที่จะได้รับการปกป้อง สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา สิทธิที่จะมีส่วนร่วม วัฒนธรรมในภาคต่างๆ ของไทยที่แตกต่างกัน เช่น การแต่งกาย ภาษา อาหาร ปัญหาและสาเหตุของการเกิดความขัดแย้งในชีวิตประจำวัน แนวทางการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี อำนาจอธิปไตย ความสำคัญของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย บทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง ทั้งก่อนการเลือกตั้ง ระหว่างการเลือกตั้ง หลังการเลือกตั้ง สถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย

ศึกษาสินค้าและบริการที่มีอยู่หลากหลายในตลาดที่มีความแตกต่างด้านราคาและคุณภาพ ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการที่มีมากมาย ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้ซื้อ ผู้ขาย และ ตัวสินค้า เช่น ความพึงพอใจของผู้ซื้อ ราคาสินค้า การโฆษณา คุณภาพของสินค้า สิทธิพื้นฐานของผู้บริโภค สินค้าและบริการที่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพ หลักการและวิธีการเลือกบริโภค หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต เช่น การแต่งกาย การกินอาหาร การใช้จ่าย อาชีพ สินค้าและบริการต่างๆ ที่ผลิต ในชุมชน การพึ่งพาอาศัยกันภายในชุมชนทาง ด้านเศรษฐกิจ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อ ผู้ขาย การกักตุนสินค้า การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนด้วยการใช้สิ่งของที่ผลิตในชุมชน ความหมายและประเภทของเงิน หน้าที่เบื้องต้นของเงินในระบบเศรษฐกิจ สกฏเงินสำคัญที่ใช้ในการซื้อขายแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ สืบค้นและอธิบายข้อมูลและลักษณะทางกายภาพของจังหวัดสตูล ระบุแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญ อธิบายลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัดระยอง วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดระยอง อธิบายการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง เช่น การตั้งถิ่นฐาน การย้ายถิ่น นำเสนอแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัดระยอง

โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม ทักษะการสำรวจ ทักษะการสังเกต ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการแสวงหาความรู้ การสรุปย่อ

เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติตนอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข เป็นพลเมืองดี ศรัทธาในหลักธรรมของศาสนา เห็นคุณค่าของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม รักษาดี ชื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียง และภูมิใจในความเป็นไทย

รหัสตัวชีวิต (รายปี)

ส ๑.๑ ป.๔/๑ , ป.๔/๒ , ป.๔/๓ , ป.๔/๔ , ป.๔/๕ , ป.๔/๖ , ป.๔/๗ , ป.๔/๘

ส ๑.๒ ป.๔/๑ , ป.๔/๒ , ป.๔/๓

ส ๒.๑ ป.๔/๑ , ป.๔/๒ , ป.๔/๓ , ป.๔/๔ , ป.๔/๕

ส ๒.๒ ป.๔/๑ , ป.๔/๒ , ป.๔/๓

ส ๓.๑ ป.๔/๑ , ป.๔/๒ , ป.๔/๓

ส ๓.๒ ป.๔/๑ , ป.๔/๒

ส ๕.๑ ป.๔/๑ , ป.๔/๒ , ป.๔/๓

ส ๕.๒ ป.๔/๑ , ป.๔/๒ , ป.๔/๓

รวมทั้งหมด ๓๐ ตัวชีวิต

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ส๑๔๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เวลา ๘๐ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน	
			%	รวม %
หน่วยที่ ๑ ศูนย์รวมจิตใจชาวไทย -ความสำคัญของพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ	ส ๑.๑ ป.๔/๑	๒		
หน่วยที่ ๒ ตรัสรู้ บรรลุธรรม ประกาศศาสนา -พุทธประวัติหรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือ	ส ๑.๑ ป.๔/๒	๔		
หน่วยที่ ๓ แบบอย่างการดำเนินชีวิต -พุทธสาวก พุทธสาวิกา ศาสนิกชนตัวอย่าง	ส ๑.๑ ป.๔/๓	๕		
หน่วยที่ ๔ พระรัตนตรัย การปฏิบัติตน หลักธรรม ศาสนา -พระรัตนตรัย หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ	ส ๑.๑ ป.๔/๔ ส ๑.๑ ป.๔/๗	๕		
หน่วยที่ ๕ ชื่นชมกับการทำความดี -ตัวอย่างการทำความดีของตนเอง ครอบครัวและ ชุมชน	ส ๑.๑ ป.๔/๕	๓		
หน่วยที่ ๖ สวดมนต์ แผ่เมตตา พัฒนาจิตใจ -การสวดมนต์ การบริหารจิต	ส ๑.๑ ป.๔/๖	๕		
หน่วยที่ ๗ ศาสนาอื่น ๆ และการอยู่ร่วมกันอย่าง สมานฉันท์ - หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์	ส ๑.๑ ป.๔/๗ ส ๑.๑ ป.๔/๘	๕		
หน่วยที่ ๘ ศาสนสถาน -ความรู้เบื้องต้นและความสำคัญของศาสนสถาน -การบำรุงรักษาศาสนสถาน	ส ๑.๒ ป.๔/๑	๔		
หน่วยที่ ๘ การปฏิบัติตน ศาสนิกชนที่ดี -การปฏิบัติในศาสนพิธี -พิธีกรรมและวันสำคัญทางศาสนา	ส ๑.๒ ป.๔/๒ ส ๑.๒ ป.๔/๓	๗		
หน่วยที่ ๙ พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย -การเข้าร่วมกิจกรรมประชาธิปไตยของชุมชน -แนวทางการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน	ส ๒.๑ ป.๔/๑ ส ๒.๑ ป.๔/๒	๓		
หน่วยที่ ๙ สิทธิพื้นฐานของเด็ก -สิทธิพื้นฐานของเด็ก	ส ๒.๑ ป.๔/๓	๒		

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน	
			%	รวม %
หน่วยที่ ๑๐ วัฒนธรรมและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข -วัฒนธรรมในภาคต่างๆของไทยที่แตกต่างกัน -ปัญหาและสาเหตุของการเกิดความขัดแย้งในชีวิตประจำวัน -แนวทางการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี	ส ๒.๑ ป.๔/๔ ส ๒.๑ ป.๔/๕	๓		
หน่วยที่ ๑๑ อำนาจอธิปไตย ความสำคัญ บทบาทของชาวไทย -อำนาจอธิปไตย -ความสำคัญของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย -บทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง	ส ๒.๒ ป.๔/๑ ส ๒.๒ ป.๔/๒	๔		
หน่วยที่ ๑๒ สถาบันพระมหากษัตริย์ตามระบบประชาธิปไตย -ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย	ส ๒.๒ ป.๔/๓	๓		
หน่วยที่ ๑๓ รู้ไว้ใช่ว่า การเลือกสินค้าและบริการ -สินค้าและบริการที่มีอยู่อย่างหลากหลายในตลาด -ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสินค้าและบริการ -หลักการและวิธีการเลือกบริโภค	ส ๓.๑ ป.๔/๑ ส ๓.๑ ป.๔/๒	๓		
หน่วยที่ ๑๔ เศรษฐกิจพอเพียง -หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง -การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต	ส ๓.๑ ป.๔/๓	๓		
หน่วยที่ ๑๕ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน -อาชีพ สินค้าและบริการต่างๆที่ผลิตในชุมชน	ส ๓.๒ ป.๔/๑	๓		
หน่วยที่ ๑๖ เงิน เงิน เงิน -ความหมายและประเภทของเงิน -หน้าที่เบื้องต้นของเงิน -สกุลเงินสำคัญ	ส ๓.๒ ป.๔/๒	๔		
หน่วยที่ ๑๗ แผนที่จังหวัดระยอง -ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดระยอง -แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัดระยอง	ส ๕.๑ ป.๔/๑ ส ๕.๑ ป.๔/๒ ส ๕.๑ ป.๔/๓	๕		

หน่วยการเรียนรู้		มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน	
				%	รวม %
-ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและ สถานที่สำคัญในจังหวัดระยอง					
หน่วยที่ ๑๘ สภาพแวดล้อมจังหวัดระยอง- สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต ของคนในจังหวัด -การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิด จากการเปลี่ยนแปลง -การจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด		ส ๕.๒ ป.๔/๑ ส ๕.๒ ป.๔/๒ ส ๕.๒ ป.๔/๓	๕		
ระหว่างปี			๗๘	๓๐	๗๐
ปลายปี (สรุปรายวิชา)	การทดสอบ	๒	๓๐		
รวม		๘๐	๑๐๐		

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๔๑๐๒ ประวัติศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๘๐ ชั่วโมง

ศึกษาความหมายและช่วงเวลาของทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ การใช้ทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษเพื่อทำความเข้าใจช่วงเวลาในเอกสารเช่น หนังสือพิมพ์ เสนอแนะการแบ่งยุคสมัยในการศึกษาประวัติศาสตร์ที่แบ่งเป็นยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุคประวัติศาสตร์ ยุคสมัยที่ใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยเช่นสมัยก่อนสุโขทัย สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี และสมัยรัตนโกสินทร์ ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ที่แบ่งเป็นหลักฐานขั้นต้น และหลักฐานขั้นรอง ตัวอย่างหลักฐานที่ใช้ในการศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่นของตน การจำแนกหลักฐานของท้องถิ่นเป็นหลักฐานขั้นต้นและหลักฐานขั้นรอง การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยทางด้านการเมืองการปกครอง และเศรษฐกิจโดยสังเขป ประวัติ และผลงานของบุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย เช่น พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ พ่อขุนรามคำแหงมหาราช พระมหาธรรมราชา ที่ ๑ (พระยาสิทธิไทยโดยสังเขป) ภูมิปัญญาไทยในสมัยสุโขทัย เช่น ภาษาไทย ศิลปกรรมสุโขทัยที่ได้รับการยกย่องเป็นมรดกโลก เครื่องสังคโลก คุณค่าของภูมิปัญญาไทยที่สืบต่อถึงปัจจุบันที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์

โดยใช้การอธิบาย อภิปราย วิเคราะห์ เปรียบเทียบ ยกตัวอย่าง สรุปความ การสำรวจ ตรวจสอบ สืบค้นข้อมูล

เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติตนอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข เป็นพลเมืองดี ศรัทธาในหลักธรรมของศาสนา เห็นคุณค่าของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ชี้อิสต์ยสุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักชาติ และภูมิใจในความเป็นไทย มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

รหัสตัวชี้วัด (รายปี)

ส ๔.๑ ป.๔/๑ , ป.๔/๒ , ป.๔/๓

ส ๔.๒ ป.๔/๑ , ป.๔/๒

ส ๔.๓ ป.๔/๑ , ป.๔/๒ , ป.๔/๓

รวมทั้งสิ้น ๘ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชาพื้นฐาน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

รหัส/รายวิชา ส๑๔๑๐๒ ประวัติศาสตร์

เวลา ๔๐ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน	
			%	รวม(%)
หน่วยที่ ๑ การนับช่วงเวลา...อาศัยหลัก -ความหมายและช่วงเวลาของทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษและการใช้ทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษเพื่อทำความเข้าใจช่วงเวลาในเอกสารเช่น หนังสือพิมพ์ -เกณฑ์การแบ่งยุคสมัยในการศึกษาประวัติศาสตร์ที่แบ่งเป็นยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุคประวัติศาสตร์ -ยุคสมัยที่ใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยเช่น สมัยก่อนสุโขทัย สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี และสมัยรัตนโกสินทร์	ส ๔.๑ ป.๔/๑ ส ๔.๑ ป.๔/๒	๑๐	๑๐	๔๐
หน่วยที่ ๒ น่าสนใจ...หลักฐานการค้นคว้าความเป็นมาของสตูล -ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ที่แบ่งเป็นหลักฐานขั้นต้น และหลักฐานขั้นรอง -ตัวอย่างหลักฐานที่ใช้ในการศึกษา ความเป็นมาของท้องถิ่นของตน -การจำแนกหลักฐานของท้องถิ่นเป็นหลักฐานขั้นต้น และหลักฐานขั้นรอง	ส ๔.๑ ป.๔/๓	๑๐		
หน่วยที่ ๓ การตั้งถิ่นฐานพัฒนาการของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุคหลังประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย -หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่พบในท้องถิ่นที่แสดงพัฒนาการของมนุษย์ชาติในดินแดนไทยโดยสังเขปหน้าที่เบื้องต้น -หลักฐานการตั้งหลักแหล่งของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทยโดยสังเขป -พัฒนาการของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุค	ส ๔.๒ ป.๔/๑ ส ๔.๒ ป.๔/๒	๑๐		

หน่วยการเรียนรู้		มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน	
				%	รวม(%)
ประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย โดยสังเขป					
หน่วยที่ ๔ อาณาจักรรุ่งเรือง...เมืองสุโขทัย -อาณาจักรรุ่งเรือง...เมืองสุโขทัย -ภูมิปัญญาไทยในสมัยสุโขทัยและภูมิปัญญาไทยที่ ควรแก่การอนุรักษ์		ส ๔.๓ ป.๔/๑ ส ๔.๓ ป.๔/๒ ส ๔.๓ ป.๔/๓	๘		
ปลายปี (สรุปรายวิชา)	การทดสอบ		๑		๗๐
	ภาระงาน/ชิ้นงาน		๑		
รวม			๓๐		๑๐๐

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
สาระมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๕	๑. วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและหลักในการพัฒนาชาติไทย	◆ มรดกทางวัฒนธรรมที่ได้รับจากพระพุทธศาสนา - มรดกทางด้านรูปธรรม เช่น ศาสนสถาน โบราณวัตถุ สถาปัตยกรรม - มรดกทางด้านจิตใจ เช่น หลักธรรมคำสั่งสอน ความเชื่อ และคุณธรรมต่างๆ ◆ การนำพระพุทธศาสนาไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชาติไทย - พัฒนาด้านกายภาพ และสิ่งแวดล้อม เช่น ภาพนา ๔ (กาย ศีล จิต ปัญญา) ไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) และอริยสัจสี่ - พัฒนาจิตใจ เช่น หลักโอวาท ๓ (ละความชั่ว ทำดี ทำจิตใจให้บริสุทธิ์) และการบริหารจัดการและเจริญปัญญา
	๒. สรุปรูปพุทธประวัติตั้งแต่เสด็จกรุงกบิลพัสดุ์จนถึงพุทธกิจสำคัญหรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	◆ สรุปรูปพุทธประวัติ (ทบทวน) ◆ โปรดพระพุทธบิดา (เสด็จกรุงกบิลพัสดุ์) ◆ พุทธกิจสำคัญ ได้แก่ โลกัตถจริยา ญัตตถจริยา และพุทธัตถจริยา
	๓. เห็นคุณค่า และประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวกชาดก/เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	◆ พระโสณโกฬิวิสะ ◆ จูฬเสนฐิชาดก ◆ วัณณาโรหชาดก ◆ สมเด็จพระสังฆราช (สา) ◆ อาจารย์เสถียร โพธิ์นันทะ
	๔. อธิบายองค์ประกอบ และความสำคัญของพระไตรปิฎก หรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ	➢ องค์ประกอบของพระไตรปิฎก ◆ พระสุตตันตปิฎก ◆ พระวินัยปิฎก ◆ พระอภิธรรมปิฎก ➢ ความสำคัญของพระไตรปิฎก

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๕	๑. จัดพิธีกรรมตามศาสนาที่ตนนับถืออย่างเรียบง่าย มีประโยชน์ และปฏิบัติตนถูกต้อง	◆ การจัดพิธีกรรมที่เรียบง่าย ประหยัด มีประโยชน์ และถูกต้องตามหลักทางศาสนาที่ตนนับถือ
	๒. ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนด และอภิปรายประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม	◆ การมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมสถานที่ประกอบศาสนพิธี พิธีกรรมทางศาสนา ◆ พิธีถวายสังฆทาน เครื่องสังฆทาน ◆ ระเบียบพิธีในการทำบุญงานมงคล ◆ ประโยชน์ของ การเข้าร่วมศาสนพิธี พิธีกรรมทางศาสนา หรือกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา
	๓. มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดี ตามที่กำหนด	◆ การกราบพระรัตนตรัย ◆ การไหว้บิดา มารดา ครู/อาจารย์ ผู้ที่เคารพนับถือ ◆ การกราบศพ

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๕	๑. ยกตัวอย่างและปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพ และหน้าที่ในฐานะพลเมืองดี	◆ สถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพ ◆ หน้าที่ของพลเมืองดี เช่น เคารพ เทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ปฏิบัติตามกฎหมาย ◆ คุณลักษณะของพลเมืองดี เช่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีความรับผิดชอบ เสียสละ
	๒. เสนอวิธีการปกป้องคุ้มครองตนเอง หรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก	◆ เหตุการณ์ที่ละเมิดสิทธิเด็กในสังคมไทย ◆ แนวทางการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก ◆ การปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็กในสังคมไทย
	๓. เห็นคุณค่าวัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตในสังคมไทย	◆ วัฒนธรรมไทย ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทย

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		◆ คุณค่าของวัฒนธรรมกับการดำเนินชีวิต
	๔. มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน	◆ ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น ◆ ตัวอย่างภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนของตน ◆ การอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๕	๑. อธิบายโครงสร้าง อำนาจหน้าที่และความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น	◆ โครงสร้างการปกครองในท้องถิ่น เช่น อบต. อบจ. เทศบาล และการปกครองพิเศษ เช่น พัทยา กทม. ◆ อำนาจหน้าที่และความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น
	๒. ระบุบทบาทหน้าที่ และวิธีการเข้าดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น	◆ บทบาทหน้าที่ และวิธีการเข้าดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น เช่นนายก อบต. นายกเทศมนตรี นายก อบจ. ผู้ว่าราชการ กทม.
	๓. วิเคราะห์ประโยชน์ที่ชุมชน จะได้รับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	◆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับบริการสาธารณประโยชน์ในชุมชน

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๕	๑. อธิบายปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ	◆ ความหมายและประเภทของปัจจัยการผลิต ประกอบด้วย ที่ดิน แรงงานทุนและผู้ประกอบการ ◆ เทคโนโลยีในการผลิตสินค้าและบริการ ◆ ปัจจัยอื่นๆ เช่น ราคาน้ำมัน วัตถุดิบ ◆ พฤติกรรมของผู้บริโภค ◆ ตัวอย่างการผลิตสินค้าและบริการที่มีอยู่ในท้องถิ่นหรือแหล่งผลิตสินค้าและบริการใน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		ชุมชน
	๒. ประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำกิจกรรมต่างๆ ในครอบครัว โรงเรียนและชุมชน	◆ หลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ◆ การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกิจกรรมต่างๆ ในครอบครัว โรงเรียนและชุมชน เช่นการประหยัดพลังงานและค่าใช้จ่ายในบ้าน โรงเรียน การวางแผนการผลิตสินค้าและบริการเพื่อลดความสูญเสียทุกประเภท การใช้ปัญญาท้องถิ่น ◆ ตัวอย่างการผลิตสินค้าและบริการในชุมชน เช่น หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์หรือโอท็อป
	๓. อธิบายหลักการสำคัญและประโยชน์ของสหกรณ์	◆ หลักการและประโยชน์ของสหกรณ์ ◆ ประเภทของสหกรณ์โดยสังเขป ◆ สหกรณ์ในโรงเรียน (เน้นฝึกปฏิบัติจริง) ◆ การประยุกต์หลักการของสหกรณ์มาใช้ในชีวิตประจำวัน

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๕	๑. อธิบายบทบาทหน้าที่เบื้องต้นของธนาคาร	◆ บทบาทหน้าที่ของธนาคารโดยสังเขป ◆ ดอกเบี้ยเงินฝาก และดอกเบี้ยกู้ยืม ◆ การฝากเงิน / การถอนเงิน
	๒. จำแนกผลดีและผลเสียของการกู้ยืม	◆ ผลดีและผลเสียของการกู้ยืมเงินทั้งนอกระบบและในระบบที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ เช่น การเสียดอกเบี้ย การลงทุน การซื้อของอุปโภคเพิ่มขึ้นที่นำไปสู่ความฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย เป็นต้น

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๕	๑. สืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นโดยใช้หลักฐานที่หลากหลาย	◆ วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น ◆ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีอยู่ในท้องถิ่นที่เกิดขึ้นตามช่วงเวลาต่างๆ เช่น เครื่องมือ เครื่องใช้ อาวุธ โบราณสถาน โบราณวัตถุ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		◆ การนำเสนอความเป็นมาของท้องถิ่นโดยอ้างอิงหลักฐานที่หลากหลายด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การเล่าเรื่องการเขียนอย่างง่ายๆ การจัดนิทรรศการ
	๒. รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อตอบคำถามทางประวัติศาสตร์ อย่างมีเหตุผล	◆ การตั้งคำถามทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับความเป็นมาของท้องถิ่น เช่น มีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นในช่วงเวลาใด เพราะสาเหตุใด และมีผลกระทบอย่างไร ◆ แหล่งข้อมูลและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นเพื่อตอบคำถามดังกล่าว เช่น เอกสาร เรื่องเล่า ตำนานท้องถิ่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ ฯลฯ ◆ การใช้ข้อมูลที่พบเพื่อตอบคำถามได้อย่างมีเหตุผล
	๓. อธิบายความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องราวในท้องถิ่น	◆ ตัวอย่างเรื่องราวจากเอกสารต่างๆ ที่สามารถแสดงนัยของความคิดเห็นกับข้อมูล เช่น หนังสือพิมพ์ บทความจากเอกสารต่างๆ เป็นต้น ◆ ตัวอย่างข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ในท้องถิ่นที่แสดงความจริงกับข้อเท็จจริง ◆ สรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับข้อมูลในท้องถิ่น

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๕	๑. อธิบายอิทธิพลของอารยธรรมอินเดียและจีนที่มีต่อไทย และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยสังเขป	◆ การเข้ามาของอารยธรรมอินเดียและจีนในดินแดนไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยสังเขป ◆ อิทธิพลของอารยธรรมอินเดียและจีนที่มีต่อไทย และคนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ศาสนาและความเชื่อ ภาษา การแต่งกาย อาหาร
	๒. อภิปรายอิทธิพลของวัฒนธรรม	◆ การเข้ามาของวัฒนธรรมต่างชาติใน

	ต่างชาติที่มีต่อสังคมไทยปัจจุบัน โดยสังเขป	สังคมไทย เช่น อาหาร ภาษา การแต่งกาย ดนตรี โดยระบุลักษณะ สาเหตุและผล ♦ อิทธิพลที่หลากหลายในกระแสของ วัฒนธรรมต่างชาติต่อสังคมไทยในปัจจุบัน
--	---	---

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและ
ธำรงความเป็นไทย

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๕	๑. อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา และธนบุรีโดยสังเขป	♦ การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา โดยสังเขป
	๒. อธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญ รุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครอง ของอาณาจักรอยุธยา	♦ ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทาง เศรษฐกิจ และการปกครองของ อาณาจักรอยุธยา
	๓. บอกประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญ สมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจ	♦ พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาการ ด้านการเมือง การปกครอง และ เศรษฐกิจ โดยสังเขป
	๔. อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญ สมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจและควร ค่าแก่การอนุรักษ์ไว้	♦ ผลงานของบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยา เช่น สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ สมเด็จพระ พระบรมไตรโลกนาถ สมเด็จพระ นเรศวรมหาราช สมเด็จพระนารายณ์
		มหาราช ขวบ้านบางระจัน ♦ ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาโดยสังเขป เช่น ศิลปกรรม การค้า วรรณกรรม ♦ การกอบกู้เอกราชและการสถาปนา อาณาจักรธนบุรีโดยสังเขป ♦ พระราชประวัติ และผลงานของ พระเจ้าตากสินมหาราชโดยสังเขป ♦ ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรีโดยสังเขป เช่น ศิลปกรรม การค้า วรรณกรรม

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๕	๑. สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพในภูมิภาคของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย	◆ ลักษณะทางกายภาพของภูมิภาคตนเอง
	๒. อธิบายลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในภูมิภาคของตน	◆ ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในภูมิภาคของตน

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๕	๑. วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อลักษณะการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นของประชากรในภูมิภาคของตน	◆ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อลักษณะการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นของประชากรในภูมิภาคของตน
	๒. วิเคราะห์อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดวิถีการดำเนินชีวิตในภูมิภาคของตน	◆ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดวิถีการดำเนินชีวิตในภูมิภาคของตน
	๓. นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการรักษาและทำลายสิ่งแวดล้อม และเสนอแนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตน	◆ ผลจากการรักษาและการทำลายสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตน ◆ แนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตน

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๕๑๐๑ สังคมศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๘๐ ชั่วโมง

ศึกษาความสำคัญของพระพุทธศาสนา พุทธประวัติของพระพุทธเจ้า พุทธสาวก พุทธสาวิกา พระไตรปิฎก พระรัตนตรัย ไตรสิกขา โอวาท ๓ หลักธรรมของศาสนาพุทธ หน้าที่ชาวพุทธ มารยาทชาวพุทธ ศาสนพิธี พิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา บทบาท สถานภาพ สิทธิเสรีภาพของพลเมืองดี วัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทย การอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น โครงสร้างการปกครองส่วนท้องถิ่น บทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในชุมชน อธิบายปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ ความหมายและประเภทของปัจจัยการผลิต หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการและประโยชน์ของสหกรณ์และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน อธิบายบทบาทหน้าที่ของธนาคาร ผลดีและผลเสียของการยืมเงิน สืบค้นและอธิบายข้อมูลในภูมิภาคของตน ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในภูมิภาคของตน วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อลักษณะการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นของประชากรในภูมิภาคของตน วิเคราะห์อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดวิถีการดำเนินชีวิต นำเสนอผลจากการรักษาและการทำลายสิ่งแวดล้อมและแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตน

โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการสืบค้น การอภิปราย คิดหาเหตุและผล การสำรวจตรวจสอบข้อมูล การสังเกต การเปรียบเทียบ การยกตัวอย่าง กระบวนการกลุ่ม หรือกระบวนการอื่นๆ ที่เหมาะสม

เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ สามารถนำเสนอสื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ มาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้รู้และเข้าใจถึงความสำคัญของศาสนา ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ร่วมอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม รวมทั้งนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในชีวิตประจำวัน

รหัสตัวชี้วัด (รายปี)

ส ๑.๑ ป.๕/๑,ป.๕/๒,ป.๕/๓,ป.๕/๔,ป.๕/๕,ป.๕/๖,ป.๕/๗

ส ๑.๒ ป.๕/๑,ป.๕/๒,ป.๕/๓

ส ๒.๑ ป.๕/๑,ป.๕/๒,ป.๕/๓,ป.๕/๔

ส ๒.๒ ป.๕/๑,ป.๕/๒,ป.๕/๓

ส ๓.๑ ป.๕/๑,ป.๕/๒,ป.๕/๓

ส ๓.๒ ป.๕/๑,ป.๕/๒

ส ๕.๑ ป.๕/๑,ป.๕/๒

ส ๕.๒ ป.๕/๑,ป.๕/๒,ป.๕/๓

รวมทั้งหมด ๒๗ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ส๑๕๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เวลา ๘๐ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน	
			%	รวม %
หน่วยที่ ๑ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ -มรดกทางวัฒนธรรมที่ได้รับจากพระพุทธศาสนา -การนำพระพุทธศาสนาไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาชาติไทย -พุทธประวัติ พุทธสาวก	ส๑.๑ ป.๕/๑ ป.๕/๒ ป.๕/๓	๑๐		
หน่วยที่ ๒ หลักธรรมทางศาสนา -พระไตรปิฎก หรือหลักธรรมที่ตนนับถือ -พระรัตนตรัย ไตรสิกขา -โอวาท ๓ -พุทธศาสนสุภาษิต	ส ๑.๑ ป.๕/๔ ป.๕/๕	๑๐		
หน่วยที่ ๓ การพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ -สวดมนต์ไหว้พระ -การบริหารจิตและเจริญปัญญา	ส ๑.๑ ป.๕/๖ ป.๕/๗	๑๐		
หน่วยที่ ๔ พิธีกรรม ศาสนพิธีและวันสำคัญทางศาสนา -การจัดพิธีกรรมที่เรียบง่าย -การมีส่วนร่วมในพิธีกรรม -ประโยชน์ของการเข้าร่วมพิธีกรรมหรือกิจกรรมวันสำคัญของศาสนา -มารยาทของศาสนิกชน	ส๑.๒ ป.๕/๑ ป.๕/๒ ป.๕/๓	๑๐		
หน่วยที่ ๕ บทบาทสิทธิหน้าที่ในฐานะพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย -สถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ของพลเมืองดี -คุณลักษณะของพลเมืองดี -แนวทางการปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็กในสังคมไทย -คุณค่าของวัฒนธรรมกับการดำเนินชีวิต -การอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน	ส ๒.๑ ป ๕/๑ ป.๕/๒ ป.๕/๓ ป ๕/๔	๖		

หน่วยการเรียนรู้		มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน	
				%	รวม %
หน่วยที่ ๖ การเมืองการปกครองตามรัฐธรรมนูญ -โครงสร้างการปกครองในท้องถิ่น -บทบาทหน้าที่ และวิธีการเข้าดำรงตำแหน่งของ ผู้บริหารท้องถิ่น -องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการบริการ สาธารณะประโยชน์ในชุมชน		ส ๒.๒ ป.๕/๑ ป.๕/๒ ป.๕/๓	๗		
หน่วยที่ ๗ หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น -ความหมายและประเภทของปัจจัยการผลิต -เทคโนโลยีในการผลิตสินค้าและบริการ -หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง -การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง -หลักการและประโยชน์ของสหกรณ์ -สหกรณ์ในโรงเรียน -บทบาทหน้าที่ของธนาคาร -ผลดีและผลเสียของการกู้ยืมเงิน		ส ๓.๑ ป.๕/๑ ป.๕/๒ ป.๕/๓ ส ๓.๒ ป.๕/๑ ป.๕/๒	๘		
หน่วยที่ ๘ ภูมิภาคของเรา -ลักษณะทางกายภาพในภูมิภาคของตน -ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรละ สถานที่สำคัญในภูมิภาคของตน		ส ๕.๑ ป.๕/๑ ป.๕/๒	๘		
หน่วยที่ ๙ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ -สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อลักษณะการ ตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐานของประชากรใน ภูมิภาคของตน -อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดวิถี การดำเนินชีวิตในภูมิภาคของตน -แนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตน		ส ๕.๒ ป.๕/๑ ป.๕/๒ ป.๕/๓	๙		
ระหว่างปี			๗๘	๓๐	๗๐
ปลายปี (สรุปรายวิชา)	การทดสอบ	๒	๓๐		
รวม		๘๐	๑๐๐		

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๕๑๐๒ ประวัติศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

.....

ศึกษาการนับช่วงเวลาตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ลำดับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน ประวัติความเป็นมาของตนเอง เวลาที่แสดงเหตุการณ์ในอดีตปัจจุบันและอนาคต เทียบศักราชที่สำคัญตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ลำดับเหตุการณ์สำคัญของโรงเรียนและชุมชนโดยระบุหลักฐานและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง นับช่วงเวลาเป็นทศวรรษ ศตวรรษและสหัสวรรษ ยุคสมัยในการศึกษาประวัติของมนุษยชาติโดยสังเขป ประเภทหลักฐานที่ใช้ศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่น ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อตอบคำถามทางประวัติศาสตร์อย่างมีเหตุผล อิทธิพลของอารยธรรมอินเดียและจีนที่มีต่อไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยสังเขป พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรี ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของอาณาจักรอยุธยา ประวัติ ผลงานและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยธนบุรีและอยุธยาที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้

โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ การอภิปราย คิดหาเหตุและผล สืบค้น ตรวจสอบข้อมูล กระบวนการสืบค้น การสังเกต การเปรียบเทียบ การยกตัวอย่าง การบวนการกลุ่ม หรือกระบวนการอื่น ๆ ที่เหมาะสม

เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ เห็นคุณค่า รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์กษัตริย์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง สามารถนำเสนอสื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ มาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

รหัสตัวชี้วัด (รายปี)

ส ๔.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓

ส ๔.๒ ป.๕/๑, ป.๕/๒

ส ๔.๓ ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓, ป.๕/๔

รวมทั้งสิ้น ๙ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชาพื้นฐาน

รหัส/รายวิชา ส๑๕๑๐๒ ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เวลา ๔๐ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน (%)		
			ภาระ งาน	สอบ ย่อย	รวม
หน่วยที่ ๑ การสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นตนเองและครอบครัว -วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นอย่างง่าย ๆ -แหล่งข้อมูลและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น -การตั้งคำถามทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับความเป็นมาของท้องถิ่น -ตัวอย่างข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น -การนำเสนอความเป็นมาของท้องถิ่นด้วยวิธีการต่างๆ	ส ๔.๑ ป ๕/๑ ป ๕/๒ ป ๕/๓	๑๐			
หน่วยที่ ๒ อิทธิพลของอารยธรรมอินเดียและจีนที่มีต่อไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ -การเข้ามาของอารยธรรมอินเดียและจีนในดินแดนไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ -อิทธิพลของอารยธรรมอินเดียและจีนที่มีต่อไทยและคนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ส ๔.๒ ป.๕/๑ ป ๕/๒	๙			
หน่วยที่ ๓ อาณาจักรอยุธยาและธนบุรี -พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรี -ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญ รุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ และการปกครองของอาณาจักรอยุธยา	ส ๔.๓ ป.๕/๑ ป.๕/๒	๑๐			
หน่วยที่ ๔ บุคคลสำคัญและภูมิปัญญาไทย -ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญด้านต่างๆ สมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจ -ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี	ส ๔.๓ ป.๕./๓ ป.๕./๔	๙			
ระหว่างปี		๓๙		๓๐	๗๐
ปลายปี (สรุปรายวิชา)	การทดสอบ	๑	๓๐		
รวม		๔๐	๑๐๐		

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
สาระมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๑ ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๖	๑. วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธ- ศาสนา ในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ หรือ ความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ	พระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ เช่น เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย เป็นรากฐานทางวัฒนธรรมไทย เป็นศูนย์รวมจิตใจ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมไทย และเป็นหลัก ในการพัฒนาชาติไทย
	๒. สรุปรูปพุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขารจนถึงสังเวชนียสถาน หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	◆ สรุปรูปพุทธประวัติ (ทบทวน) ◆ ปลงอายุสังขาร ◆ ปิณธุสวาก ◆ ปริณิพพาน ◆ การถวายพระเพลิง ◆ แจกพระบรมสารีริกธาตุ ◆ สังเวชนียสถาน ๔
	๓. เห็นคุณค่าและประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก/เรื่องเล่า และ ศาสนิกชน ตัวอย่างตามที่กำหนด	◆ พระราธะ ◆ ทีฆติโกสลชาดก ◆ สัพพทาฐิชาดก ◆ พ่อขุนรามคำแหงมหาราช ◆ สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระปรมานุชิตชิโนรส
	๔. วิเคราะห์ความสำคัญและเคารพ พระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	พระรัตนตรัย ศรัทธา ๔ ◆ พระพุทธ พุทธกิจ ๕ ◆ พระธรรม อริยสัจ ๔ หลักกรรม ◆ พระสงฆ์ ไตรสิกขา ◆ ศีล สมาธิ ปัญญา โอวาท ๓

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		◆ ไม่ทำชั่ว - เบญจศีล - อบายมุข ๖ - อกุศลมูล ๓ ◆ ทำความดี - เบญจธรรม - กุศลมูล ๓ - พละ ๔ - การวะ ๖ - กตัญญูทเวที่ต่อพระมหากษัตริย์ - มงคล ๓๘ - มีวินัย - การงานไม่มีโทษ - ไม่ประมาทในธรรม ◆ ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจัดการและเจริญปัญญา) - พุทธศาสนสุภาษิต ◆ สัจเจน กิตติ ปโปติ - คนจะได้เกียรติด้วยสัจจะ - ยถาวาที ตถาการิ - พูดเช่นไร ทำเช่นนั้น
	๕. ชื่นชมการทำความดีของบุคคลในประเทศตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต	◆ ตัวอย่างการกระทำความดีของบุคคลในประเทศ
	๖. เห็นคุณค่าและสวดมนต์แผ่เมตตา และบริหารจัดการเจริญปัญญา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด	◆ สวดมนต์ไหว้พระ สรรเสริญคุณพระรัตนตรัย และแผ่เมตตา ◆ รู้ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา ◆ รู้วิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจัดการและเจริญปัญญา ◆ ฝึกการยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ ◆ ฝึกการกำหนดรู้ความรู้สึกเมื่อตาเห็นรูป หูฟังเสียง จมูกดมกลิ่น ลิ้นลิ้มรส กายสัมผัสสิ่งที่มากระทบใจรับรู้ธรรมารมณ์ ◆ ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน
	๗. ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา ที่ตน	หลักธรรม : อริยสัจ ๔ หลักกรรม

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	นับถือ เพื่อแก้ปัญหาอบายมุขและ สิ่งเสพติด	โอวาท ๓ : เบญจศีล – เบญจธรรม อบรมมุข ๖ อกุศลมูล ๓ กุศลมูล ๓
	๘. อธิบายหลักธรรมสำคัญของศาสนาอื่นๆ โดยสังเขป	-หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ ◆ พระพุทธศาสนา: อริยสัจ ๔ โอวาท ๓ ฯลฯ ◆ ศาสนาอิสลาม : หลักศรัทธา หลักปฏิบัติ หลักจริยธรรม ◆ คริสต์ศาสนา : บัญญัติ ๑๐ ประการ -ศาสนพิธีของศาสนาต่างๆ
	๙. อธิบายลักษณะสำคัญของศาสนพิธีพิธีกรรมของศาสนาอื่นๆ และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมเมื่อต้องเข้าร่วมพิธี	- พระพุทธศาสนา ○ ศาสนพิธีที่เป็นพุทธบัญญัติ เช่น บรรพชา อุปสมบท ○ ศาสนพิธีที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา เช่น ทำบุญพิธีเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา ○ ศาสนาอิสลาม เช่น การละหมาด การถือศีลอด การบำเพ็ญฮัจญ์ ฯลฯ ○ คริสต์ศาสนา เช่น ศีลล้างบาป ศีลอภัยบาป ศีลกำลัง ศีลมหาสนิท ฯลฯ ○ ศาสนาฮินดู เช่น พิธีศราภ พิธีบูชาเทวดา

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๖	๑. อธิบายความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่างๆ ในศาสนสถาน และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม	◆ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสถานที่ต่างๆ ภายในวัด เช่น เขตพุทธาวาส สังฆาวาส ◆ การปฏิบัติตนที่เหมาะสมภายในวัด
	๒. มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด	◆ การถวายของแก่พระภิกษุ ◆ การปฏิบัติตนในขณะฟังธรรม ◆ การปฏิบัติตนตามแนวทางของพุทธศาสนิกชน เพื่อประโยชน์ต่อศาสนา
	๓. อธิบายประโยชน์ของการเข้าร่วมใน	◆ ทบพวนการอาราธนาศีล อาราธนาธรรม และอาราธนาพระปริตร

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	ศาสนพิธี พิธีกรรม และกิจกรรม ในวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนด และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	◆ พิธีทอดผ้าป่า ◆ พิธีทอดกฐิน ◆ ระเบียบพิธีในการทำบุญงานอวมงคล ◆ การปฏิบัติตนที่ถูกต้องในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอัฐมีบูชา วันอาสาฬหบูชา วันธรรมสวนะ ◆ ประโยชน์ของการเข้าร่วมในศาสนพิธี/ พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา
	๔. แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตน เป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ	➢ การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ○ ขึ้นเตรียมการ ○ ขึ้นพิธีการ

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและธำรงรักษา
ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๖	๑. ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ ชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน	◆ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันเช่น - กฎหมายจราจร - กฎหมายทะเบียนราษฎร - กฎหมายยาเสพติดให้โทษ - เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. อบจ. ◆ ประโยชน์ของการปฏิบัติตามกฎหมาย ดังกล่าว
	๒. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม ตามกาลเวลาและธำรงรักษาวัฒนธรรม อัน ดีงาม	◆ ความหมายและประเภทของวัฒนธรรม ◆ การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตาม กาลเวลาที่มีผลต่อตนเองและสังคมไทย ◆ แนวทางการธำรงรักษาวัฒนธรรมไทย
	๓. แสดงออกถึงมารยาทไทยได้เหมาะสม ถูกกาลเทศะ	◆ ความหมายและความสำคัญของมารยาทไทย ◆ มารยาทไทยและมารยาทสังคม เช่น การแสดงความเคารพ การยืน การเดิน การนั่ง การนอน การรับของส่งของ การรับประทานอาหาร การแสดงกิริยา อาการ การทักทาย การสนทนา การใช้ คำพูด

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๔. อธิบายคุณค่าทางวัฒนธรรมที่ต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย	◆ ประโยชน์และคุณค่าทางวัฒนธรรม ◆ ความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มคนภาคต่างๆ ในสังคมไทย ◆ แนวทางการรักษาวัฒนธรรม
	๕. ติดตามข้อมูล ข่าวสาร เหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน เลือกรับและใช้ข้อมูล ข่าวสารในการเรียนรู้ได้เหมาะสม	◆ ข้อมูล ข่าวสาร เหตุการณ์ต่างๆ เช่น วิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แหล่งข่าวต่างๆ สถานการณ์จริง ◆ ประโยชน์จากการติดตามข้อมูล ข่าวสาร เหตุการณ์ต่างๆ ◆ หลักการเลือกรับและใช้ข้อมูล ข่าวสาร จากสื่อต่างๆ รวมทั้งสื่อที่ไร้พรมแดน

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๖	๑. เปรียบเทียบบทบาท หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล	◆ บทบาท หน้าที่ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล
	๒. มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ	◆ กิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริม ประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ
	๓. อภิปรายบทบาท ความสำคัญในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย	◆ การมีส่วนในการออกกฎหมาย ระเบียบ กติกา การเลือกตั้ง ◆ สอดส่องดูแลผู้มีพฤติกรรมกระทำความผิด การเลือกตั้ง และแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ◆ ตรวจสอบคุณสมบัติ ◆ การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๖	๑. อธิบายบทบาทของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบ	♦ บทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพ เช่น คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม มีจรรยาบรรณ ความรับผิดชอบต่อสังคม วางแผนก่อนเริ่มลงมือทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อลดความผิดพลาด และการสูญเสีย ฯลฯ ♦ ทักษะคติในการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ♦ ประโยชน์ของการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ
	๒. อธิบายบทบาทของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน	♦ คุณสมบัติของผู้บริโภคที่ดี ♦ พฤติกรรมของผู้บริโภคที่บกพร่อง ♦ คุณค่าและประโยชน์ของผู้บริโภคที่รู้เท่าทันที่มีต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม
	๓. บอกวิธีและประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน	♦ ความหมาย และความจำเป็นของทรัพยากร ♦ หลักการและวิธีใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด (ลดการสูญเสียทุกประเภท) ♦ วิธีการสร้างจิตสำนึกให้คนในชาติรู้คุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด ♦ วางแผนการใช้ทรัพยากร โดยประยุกต์เทคนิค และวิธีการใหม่ๆ ให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติ และทันกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๖	๑. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล	◆ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล ที่มีต่อระบบเศรษฐกิจอย่างสังเขป เช่น การแลก เปลี่ยนสินค้าและบริการรายได้และรายจ่าย การออมกับธนาคาร การลงทุน ◆ แผนผังแสดงความสัมพันธ์ของหน่วยเศรษฐกิจ ◆ ภาษีและหน่วยงานที่จัดเก็บภาษี ◆ สิทธิของผู้บริโภค และสิทธิของผู้ใช้แรงงานในประเทศไทย ◆ การหารายได้ รายจ่าย การออม การลงทุน ซึ่งแสดง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค และรัฐบาล
	๒. ยกตัวอย่างการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น	◆ การรวมกลุ่มเชิงเศรษฐกิจเพื่อประสานประโยชน์ในท้องถิ่น เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มแม่บ้าน กองทุนหมู่บ้าน

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๖	๑. อธิบายความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ	◆ ความหมายและความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ ที่เหมาะสมกับนักเรียน ◆ การนำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ศึกษาเรื่องราวในท้องถิ่น เช่น ความเป็นมาของ ภูมินามของสถานที่ในท้องถิ่น
	๒. นำเสนอข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลาย ในการทำความเข้าใจเรื่องราวสำคัญในอดีต	◆ ตัวอย่างหลักฐานที่เหมาะสมกับนักเรียนที่นำมาใช้ในการศึกษาเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย สมัยรัตนโกสินทร์ เช่น พระราชหัตถเลขาของรัชกาลที่ ๔ หรือ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		รัชกาลที่ ๕ กฎหมายสำคัญ ฯลฯ (เชื่อมโยงกับ มฐ. ส ๔.๓) ◆ สรุปรายชื่อที่ได้จากหลักฐานทั้งความจริงและข้อเท็จจริง ◆ การนำเสนอข้อมูลที่ได้จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การเล่าเรื่อง การจัดนิทรรศการ การเขียนรายงาน

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงคุณค่าและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๖	๑. อธิบายสภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน	◆ ใช้แผนที่แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ◆ สภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านของไทยโดยสังเขป ◆ ตัวอย่างความเหมือนและความต่างระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ภาษา ศาสนา การปกครอง
	๒. บอกความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียนโดยสังเขป	◆ ความเป็นมาของกลุ่มอาเซียนโดยสังเขป ◆ สมาชิกของอาเซียนในปัจจุบัน ◆ ความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียนทางเศรษฐกิจ และสังคมในปัจจุบันโดยสังเขป

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๖	๑. อธิบายพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ โดยสังเขป	◆ การสถาปนาอาณาจักรรัตนโกสินทร์โดยสังเขป ◆ ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ
	๒. อธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมความ	

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	เจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของไทยสมัยรัตนโกสินทร์	และการปกครองของไทย ในสมัยรัตนโกสินทร์
	๓. ยกตัวอย่างผลงานของบุคคลสำคัญด้านต่างๆสมัยรัตนโกสินทร์	♦ พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ โดยสังเขปตามช่วงเวลาต่างๆ เช่น สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น สมัยปฏิรูปประเทศ และสมัยประชาธิปไตย
	๔. อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้	♦ ผลงานของบุคคลสำคัญทางด้านต่างๆ ในสมัยรัตนโกสินทร์ เช่น พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช สมเด็จพระบรมราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
		♦ ภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ เช่น ศิลปกรรมวรรณกรรม

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๖	๑. สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย ด้วยแผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ และภาพจากดาวเทียม	♦ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ (แผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ และภาพจากดาวเทียม) ที่แสดงลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย
	๒. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับภัยพิบัติ ในประเทศไทย เพื่อเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ	♦ ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับภัยพิบัติในประเทศไทย เช่น อุทกภัย แผ่นดินไหว วาตภัย สึนามิ ภัยแล้ง ดินถล่ม และโคลนถล่ม ♦ การเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรควิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒที่ยั่งยืน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๖	๑. วิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในประเทศไทย	♦ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม (ประชากร เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม) ในประเทศไทย
		♦ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

	๒. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของประเทศไทยในอดีตกับปัจจุบัน และผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง	◆ การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของประเทศไทย ◆ ผลจากการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพที่มีต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม (ประชากร เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม) ของประเทศไทยในอดีตกับปัจจุบัน
	๓. นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการรักษาและทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และเสนอแนวทางในการจัดการที่ยั่งยืนในประเทศไทย	◆ ผลจากการรักษาและการทำลายสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย ◆ แนวทางการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนโดยมีจิตสำนึกคุณค่า

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๖๑๐๑ สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ

วัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เวลา ๘๐ ชั่วโมง

ศึกษาประวัติ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ หรือความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ พุทธประวัติตั้งแต่ประสูติถึงเสด็จปรินิพพาน หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือ แบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และ ศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด ความสำคัญของพระรัตนตรัย ไตรสิกขา และหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด การทำความดีของบุคคลในประเทศตามหลักศาสนา คุณของพระรัตนตรัย ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา วิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจัดการและเจริญปัญญา หลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ ลักษณะสำคัญของศาสนพิธี และพิธีกรรมของศาสนาอื่นๆ ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่างๆในศาสนสถาน มรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดี ประโยชน์ของการเข้าร่วมใน ศาสนพิธี พิธีกรรม และกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนด ขั้นตอนการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาและการธำรงรักษาวัฒนธรรมอันดีงาม มรรยาทไทย คุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย ข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน บทบาท หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล กิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ บทบาท ความสำคัญในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย บทบาทของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบ บทบาทของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน วิธีและประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคารและรัฐบาล การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพของประเทศไทยด้วยเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ (แผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียม) อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับภัยพิบัติของประเทศไทย และการเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ วิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของประเทศไทย ผลจากการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพที่มีต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการรักษาและทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย แนวทางในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนโดยมีจิตสำนึกรู้คุณค่า

โดยใช้การอธิบาย อภิปราย วิเคราะห์ เปรียบเทียบ ยกตัวอย่าง สรุปความ การสำรวจ ตรวจสอบ การสืบค้นข้อมูล เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ ได้อย่างเหมาะสม มีมรรยาท แสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ แสดงออกถึงมรรยาทไทยได้เหมาะสม ถูกกาลเทศะ เห็นคุณค่า ชื่นชมการทำความดีของบุคคลในประเทศตามหลักศาสนา เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน รักษา ศาสน กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

รหัสตัวชี้วัด (รายปี)

ส ๑.๑ ป.๖/๑ ,ป.๖/๒ , ป.๖/๓ ,ป.๖/๔ , ป.๖/๕ , ป.๖/๖ ,ป.๖/๗ , ป.๖/๘ ,ป.๖/๙

ส ๑.๒ ป.๖/๑, ป.๖/๒ , ป.๖/๓ ,ป.๖/๔

ส ๒.๑ ป.๖/๑, ป.๖/๒ , ป.๖/๓ ,ป.๖/๔ , ป.๖/๕

ส ๒.๒ ป.๖/๑, ป.๖/๒ , ป.๖/๓

ส ๓.๑ ป.๖/๑, ป.๖/๒ , ป.๖/๓

ส ๓.๒ ป.๖/๑, ป.๖/๒

ส ๕.๑ ป.๖/๑, ป.๖/๒

ส ๕.๒ ป.๖/๑ ,ป.๖/๒, ป.๖/๓

รวมทั้งหมด ๓๑ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

๓๑๖๐๐๑ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เวลา ๘๐ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน	
			%	รวม %
หน่วยที่ ๑ ประวัติและ ความสำคัญของพระพุทธศาสนา และศาสนาอื่น -ความสำคัญของพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ -พุทธประวัติ พุทธสาวก พุทธสาวิกา -หลักธรรมในพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ -ตัวอย่างการทำความดีของบุคคลในประเทศ -การพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ -การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ -หลักธรรมสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ -ศาสนพิธีและการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม	ส ๑.๑ ป.๖/๑ , ป.๖/๒ ป.๖/๓ , ป.๖/๔ ป.๖/๕ , ป.๖/๖ ป.๖/๗, ป.๖/๘ ,ป. ๖/๙	๒๕		
หน่วยที่ ๒ การปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี -ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสถานที่ต่างๆภายในวัด -มารยาทของศาสนิกชน -ระเบียบพิธีการในการทำบุญงานอวมงคล -การปฏิบัติตนที่ถูกต้องในศาสนพิธี -การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ	ส ๑.๒ ป.๖/๑, ป.๖/๒ ป.๖/๓ , ป.๖/๔	๑๕		
หน่วยที่ ๓ การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี -กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน -ความหมาย ประเภทของวัฒนธรรมและแนวทางการ อารงรักษาวัฒนธรรมไทย -มารยาทไทยและมารยาทสังคม -ความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มคนภาคต่างๆ ในสังคมไทย -หลักการเลือกรับและใช้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ	ส ๒.๑ ป.๖/๑, ป.๖/๒ , ป.๖/๓ ,ป.๖/๔ , ป.๖/๕	๖		
หน่วยที่ ๔ การเมืองการปกครองระดับประเทศ -บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล -กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย -การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย	ส ๒.๒ ป.๖/๑,ป.๖/๒ , ป.๖/๓	๔		

หน่วยการเรียนรู้		มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน	
				%	รวม %
หน่วยที่ ๕ การบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค -บทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพ -คุณสมบัติของผู้บริโภคที่ดี -หลักการและวิธีใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด -การวางแผนการใช้ทรัพยากร -ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาการ และรัฐบาลที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ -การรวมกลุ่มเชิงเศรษฐกิจเพื่อประสานประโยชน์ในท้องถิ่น		ส ๓.๑ ป.๖/๑ , ป.๖/๒ , ป.๖/๓ ส ๓.๒ ป.๖/๑ , ป.๖/๒	๘		
หน่วยที่ ๖ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ -เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่แสดงลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย		ส ๕.๑ ป.๖/๑	๔		
หน่วยที่ ๗ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ -ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับภัยพิบัติของประเทศไทย -การเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ		ส ๕.๑ ป.๖/๒	๕		
หน่วยที่ ๘ ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม -สิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในประเทศไทย -ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม		ส ๕.๒ ป.๖/๑	๔		
หน่วยที่ ๙ ลักษณะและการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ -การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของประเทศไทย -ผลจากการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพที่มีต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยในอดีตกับปัจจุบัน		ส ๕.๒ ป.๖/๒	๓		
หน่วยที่ ๑๐ การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม -ผลจากการรักษาและทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย -แนวทางในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน		ส ๕.๒ ป.๖/๓	๔		
ระหว่างปี			๗๘	๓๐	๗๐
ปลายปี (สรุปรายวิชา)	การทดสอบ	๒	๓๐		
รวม		๘๐	๑๐๐		

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๖๑๐๒ ประวัติศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

ศึกษาความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ ข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลายในการทำความเข้าใจเรื่องราวสำคัญในอดีต สภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน ความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียน พัฒนาการของไทย สมัยรัตนโกสินทร์โดยสังเขป ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ผลงานของบุคคลสำคัญด้านต่างๆสมัยรัตนโกสินทร์ ภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ที่น่าภาคภูมิใจ และควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ ประวัติศาสตร์เมืองสตูล มรดกทางวัฒนธรรมและบุคคลสำคัญของจังหวัดสตูล

โดยใช้การอธิบาย อภิปราย วิเคราะห์ เปรียบเทียบ ยกตัวอย่าง สรุปความ การสืบเสาะหาความรู้ การสำรวจ ตรวจสอบ การสืบค้นข้อมูล

เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ สามารถนำเสนอสื่อสาร สิ่งที่ยอมรับ มีความสามารถในการตัดสินใจ เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ เห็นคุณค่าของการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

รหัสตัวชี้วัด (รายปี)

ส ๔.๑ ป.๖/๑ , ป.๖/๒

ส ๔.๒ ป.๖/๑ ,ป.๖/๒

ส ๔.๓ ป.๖/๑ ,ป.๖/๒ , ป.๖/๓ ,ป.๖/๔

รวมทั้งสิ้น ๘ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชาพื้นฐาน
รหัส/รายวิชา ส๑๖๑๐๒ ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
เวลา ๔๐ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน (%)		
			ภาระ งาน	สอบย่อย	รวม
หน่วยที่ ๑ วิธีการทางประวัติศาสตร์ -ความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ใน การศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย -หลักฐานที่หลากหลายในการทำความเข้าใจ เรื่องราวสำคัญในอดีต	ส๔.๑ ป๖/๑ , ป๖/๒	๑๐			
หน่วยที่ ๒ ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน -สภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศ เพื่อนบ้านในปัจจุบัน -ความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียนโดยสังเขป	ส๔.๒ ป๖/๑ , ป๖/๒	๙			
หน่วยที่ ๓ ประวัติศาสตร์รัตนโกสินทร์ -พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ - ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญ รุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ และการปกครองของไทยสมัยรัตนโกสินทร์	ส๔.๓ ป๖/๑ , ป๖/๒	๑๐			
หน่วยที่ ๔ ภูมิปัญญาไทย -ผลงานของบุคคลสำคัญด้านต่างๆสมัย รัตนโกสินทร์ -ภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์	ส๔.๓ ป๖/๓,ป๖/๔	๙			
ระหว่างปี		๓๙		๓๐	๗๐
ปลายปี (สรุปรายวิชา)	การทดสอบ	๑	๓๐		
รวม		๔๐	๑๐๐		

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
สาระมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๑	๑. อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือในประเทศไทย	◆ การสังคายนา ◆ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย
	๒. วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือที่มีต่อสภาพแวดล้อมในสังคมไทย รวมทั้งการพัฒนาตนและครอบครัว	➢ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยในฐานะเป็น ◆ ศาสนาประจำชาติ ◆ สถาบันหลักของสังคมไทย ◆ สภาพแวดล้อมที่กว้างขวาง และครอบคลุมสังคมไทย ◆ การพัฒนาตนและครอบครัว
	๓. วิเคราะห์พุทธประวัติตั้งแต่ประสูติจนถึงบำเพ็ญทุกรกิริยา หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	◆ สรุปและวิเคราะห์ พุทธประวัติ - ประสูติเทวทูต ๔ - การแสวงหาความรู้ - การบำเพ็ญทุกรกิริยา
	๔. วิเคราะห์และประพจน์ติดตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก/เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	➢ พุทธสาวก พุทธสาวิก ◆ พระมหากัสสปะ ◆ พระอุบาลี ◆ อนาถปิณฑิกะ ◆ นางวิสาขา ➢ ชาดก ◆ อัมพชาดก ◆ ติตติรชาดก
	๕. อธิบายพุทธคุณ และข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ ๔ หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของตนเองและครอบครัว	➢ พระรัตนตรัย , พุทธคุณ ๙ ,อริยสัจ ๔ ◆ ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้) - ชั้น ๕ - ชาติ ๔ ◆ สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) - หลักกรรม - ความหมายและคุณค่า - อบายมุข ๖

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		◆ นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ) - สุข ๒ (กายิก, เจตสิก) - คิหิสุข ◆ มงคล ๓๘ - ไม่คบคนพาล - คบบัณฑิต - บูชาผู้ควรบูชา ◆ พุทธศาสนสุภาษิต ➢ มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) ◆ ไตรสิกขา ◆ กรรณฐาน ๒ ◆ ปธาน ๔ ◆ โกศล ๓ ◆ มงคล ๓๘ - ไม่คบคนพาล - คบบัณฑิต - บูชาผู้ควรบูชา ➢ พุทธศาสนสุภาษิต ➢ ยัม เว เสวติ ตาทีโส คบคนเช่นใดเป็นคนเช่นนั้น ➢ อตตนา โจทยตตานัม จงเตือนตน ด้วยตน ➢ นิสมม กรณํ เสยโย ใคร่ครวญก่อนทำจึงดี ➢ ทูราวาสา ฆรา ทุกฺขา เรือนที่ครองไม่ดีนำทุกข์มาให้
	๖. เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิต เพื่อการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการคือวิธีคิดแบบคุณค่าแท้ – คุณค่าเทียม และวิธีคิดแบบคุณ – โทษ และทางออก หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ	➢ โยนิโสมนสิการ ◆ วิธีคิดแบบคุณค่าแท้ – คุณค่าเทียม ◆ วิธีคิดแบบคุณ – โทษและทางออก
	๗. สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ หรือตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	◆ สวดมนต์แปล และแผ่เมตตา ◆ วิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจิตและเจริญปัญญา การฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาตามหลักสติปัฏฐานเน้นอานาปานสติ ◆ นำวิธีการบริหารจิตและเจริญปัญญาไปใช้ใน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		ชีวิตประจำวัน
	๘. วิเคราะห์และปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ในการดำรงชีวิตแบบพอเพียง และดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข	♦ หลักธรรม (ตามสาระการเรียนรู้ข้อ ๕)
	๙. วิเคราะห์เหตุผลความจำเป็นที่ทุกคนต้องศึกษาเรียนรู้ศาสนาอื่นๆ	♦ ศาสนิกชนของศาสนาต่างๆ มีการประพฤติปฏิบัติตนและวิถีการดำเนินชีวิตแตกต่างกันตามหลักความเชื่อและคำสอน ของศาสนาที่ตนนับถือ
	๑๐. ปฏิบัติตนต่อศาสนิกชนอื่นในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม	♦ การปฏิบัติอย่างเหมาะสมต่อศาสนิกชนอื่นในสถานการณ์ต่างๆ
	๑๑. วิเคราะห์การกระทำของบุคคลที่เป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์ และนำเสนอแนวทางการปฏิบัติของตนเอง	♦ ตัวอย่างบุคคลในท้องถิ่นหรือประเทศที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์หรือมีผลงานด้านศาสนสัมพันธ์

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๑	๑. บำเพ็ญประโยชน์ต่อศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ	♦ การบำเพ็ญประโยชน์ และการบำรุงรักษาวัด
	๒. อธิบายจริยวัตรของสาวกเพื่อเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติ และปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อสาวกของศาสนาที่ตนนับถือ	♦ วิถีชีวิตของพระภิกษุ ♦ บทบาทของพระภิกษุในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เช่น การแสดงธรรม ปาฐกถาธรรม การประพฤติตนให้เป็นแบบอย่าง ♦ การเข้าพบพระภิกษุ ♦ การแสดงความเคารพ การประนมมือ การไหว้ การกราบ การเคารพพระรัตนตรัย การฟังเจริญพระพุทธมนต์ การฟังสวดพระอภิธรรม การฟังพระธรรมเทศนา
	๓. ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อบุคคลต่างๆ ตามหลักศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	♦ ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อเพื่อนตามหลักพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตน นับถือ
	๔. จัดพิธีกรรม และปฏิบัติตนในศาสนพิธี	การจัดโต๊ะหมู่บูชา แบบ หมู่ ๔ หมู่ ๕ หมู่ ๗ หมู่ ๙

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	พิธีกรรมได้ถูกต้อง	การจตุรปูเทียน การจัดเครื่องประกอบโต๊ะหมู่บูชา คำอาราธนาต่างๆ
	๕. อธิบายประวัติ ความสำคัญ และ ปฏิบัติ ตนในวันสำคัญทางศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด ได้ถูกต้อง	◆ ประวัติและความสำคัญของวันธรรมสวนะ วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันเทโว โรหณะ ◆ ระเบียบพิธี พิธีเวียนเทียน การปฏิบัติตนใน วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอัฐมีบูชา วัน อาสาฬหบูชา วันธรรมสวนะและเทศกาลสำคัญ

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและธำรงรักษา
ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๑	๑. ปฏิบัติตามกฎหมายในการคุ้มครอง สิทธิของบุคคล	◆ กฎหมายในการคุ้มครองสิทธิของบุคคล - กฎหมายการคุ้มครองเด็ก - กฎหมายการศึกษา - กฎหมายการคุ้มครองผู้บริโภค - กฎหมายลิขสิทธิ์ ◆ ประโยชน์ของการปฏิบัติตนตาม กฎหมายการคุ้มครองสิทธิของบุคคล
	๒. ระบุความสามารถของตนเอง ในการทำประโยชน์ต่อสังคมและ ประเทศชาติ	◆ บทบาทและหน้าที่ของเยาวชนที่มีต่อ สังคมและประเทศชาติ โดยเน้นจิตสาธารณะ เช่น เคารพกติกาสังคม ปฏิบัติตนตามกฎหมาย มีส่วนร่วมและ รับผิดชอบในกิจกรรมทางสังคม อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ รักษาสาธารณประโยชน์
	๓. อภิปรายเกี่ยวกับคุณค่าทางวัฒนธรรม ที่เป็นปัจจัยในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี หรืออาจนำไปสู่ความเข้าใจผิดต่อกัน	◆ ความคล้ายคลึงและความแตกต่าง ระหว่างวัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมของ ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ◆ วัฒนธรรมที่เป็นปัจจัยในการสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดี หรืออาจนำไปสู่ความเข้าใจ ผิดต่อกัน
	๔. แสดงออกถึงการเคารพในสิทธิของ ตนเองและผู้อื่น	◆ วิธีปฏิบัติตนในการเคารพในสิทธิของ ตนเองและผู้อื่น

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		◆ ผลที่ได้จากการเคารพในสิทธิของตนเองและผู้อื่น

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๑	๑. อธิบายหลักการ เจตนารมณ์ โครงสร้าง และสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบันโดยสังเขป	หลักการ เจตนารมณ์ โครงสร้าง และสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบัน
	๒. วิเคราะห์บทบาทการถ่วงดุลของอำนาจอัยปไตยในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบัน	◆ การแบ่งอำนาจ และการถ่วงดุลอำนาจ อธิปไตยทั้ง ๓ ฝ่าย คือนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ ตามที่ระบุในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน
	๓. ปฏิบัติตนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับตนเอง	◆ การปฏิบัติตนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน เกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพและหน้าที่

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๑	๑. อธิบายความหมายและความสำคัญของเศรษฐกิจศาสตร์	◆ ความหมายและความสำคัญของเศรษฐกิจศาสตร์เบื้องต้น ◆ ความหมายของคำว่าทรัพยากรมีจำกัดกับความต้องการมีไม่จำกัด ความขาดแคลน การเลือกและค่าเสียโอกาส

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๒. วิเคราะห์ค่านิยมและพฤติกรรม การบริโภคของคนในสังคมซึ่งส่งผลต่อ เศรษฐกิจของชุมชนและประเทศ	◆ ความหมายและความสำคัญของการบริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ ◆ หลักการในการบริโภคที่ดี ◆ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภค ◆ ค่านิยมและพฤติกรรมของการบริโภคของคนในสังคมปัจจุบัน รวมทั้งผลดีและผลเสียของพฤติกรรมดังกล่าว
	๓. อธิบายความเป็นมาหลักการและ ความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย	◆ ความหมายและความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ◆ ความเป็นมาของเศรษฐกิจพอเพียง และ หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรวมทั้งโครงการตามพระราชดำริ ◆ หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง ◆ การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการดำรงชีวิต ◆ ความสำคัญ คุณค่าและประโยชน์ของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๑	๑. วิเคราะห์บทบาทหน้าที่และความแตกต่างของสถาบันการเงินแต่ละประเภท และธนาคารกลาง	◆ ความหมาย ประเภท และความสำคัญของสถาบันการเงินที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ ◆ บทบาทหน้าที่และความสำคัญของธนาคารกลาง ◆ การหารายได้ รายจ่าย การออม การลงทุน ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค และสถาบันการเงิน
	๒. ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกัน และการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในประเทศ	◆ ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกันและกัน การแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในประเทศ ◆ ปัญหาเศรษฐกิจในชุมชน ประเทศ และเสนอแนวทางแก้ไข
	๓. ระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดอุปสงค์และอุปทาน	◆ ความหมายและกฎอุปสงค์ อุปทาน ◆ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดอุปสงค์และอุปทาน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๔. อภิปรายผลของการมีกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา	◆ ความหมายและความสำคัญของทรัพย์สินทางปัญญา ◆ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาพอสังเขป ◆ ตัวอย่างการละเมิดแห่งทรัพย์สินทางปัญญาแต่ละประเภท

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๑	๑. วิเคราะห์ความสำคัญของเวลาในการศึกษาประวัติศาสตร์	◆ ความสำคัญของเวลา และช่วงเวลาสำหรับการศึกษาประวัติศาสตร์ ◆ ความสัมพันธ์และความสำคัญของอดีตที่มีต่อปัจจุบันและอนาคต ◆ ตัวอย่างการใช้เวลา ช่วงเวลาและยุคสมัย ที่ปรากฏในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย
	๒. เทียบศักราชตามระบบต่างๆที่ใช้ศึกษาประวัติศาสตร์	◆ ที่มาของศักราชที่ปรากฏในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย ได้แก่ จ.ศ. / ม.ศ. / ร.ศ. / พ.ศ. / ค.ศ. และ ฮ.ศ. ◆ วิธีการเทียบศักราชต่างๆ และตัวอย่างการเทียบ ◆ ตัวอย่างการใช้ศักราชต่างๆ ที่ปรากฏในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย
	๓. นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ในการศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์	◆ ความหมายและความสำคัญของประวัติศาสตร์ และวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ◆ ตัวอย่างหลักฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัย ทั้งหลักฐานขั้นต้น และหลักฐานขั้นรอง (เชื่อมโยงกับ มฐ.ส ๔.๓) เช่น ข้อความ ในศิลาจารึกสมัยสุโขทัย เป็นต้น ◆ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ศึกษาเรื่องราวของประวัติศาสตร์ไทยที่มีอยู่ในท้องถิ่นตนเองในสมัยใดก็ได้ (สมัยก่อนประวัติศาสตร์ สมัยก่อนสุโขทัย สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี สมัยรัตนโกสินทร์) และเหตุการณ์สำคัญในสมัยสุโขทัย

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๑	๑. อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	- ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่มีผลต่อพัฒนาการทางด้านต่างๆ - พัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
	๒. ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	- ที่ตั้งและความสำคัญของแหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น แหล่งมรดกโลกในประเทศต่างๆ ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ - อิทธิพลของอารยธรรมโบราณในดินแดนไทยที่มีต่อพัฒนาการของสังคมไทยในปัจจุบัน

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๑	๑. อธิบายเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ สมัยก่อนสุโขทัยในดินแดนไทยโดยสังเขป	สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทยโดยสังเขป
	๒. วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านต่างๆ	รัฐโบราณในดินแดนไทย เช่น ศรีวิชัย ตามพรลิงค์ ทวารวดี เป็นต้น
	๓. วิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยและสังคมไทยในปัจจุบัน	- รัฐไทย ในดินแดนไทย เช่น ล้านนา นครศรีธรรมราช สุพรรณภูมิ เป็นต้น - การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง (ปัจจัยภายในและ ปัจจัยภายนอก) - พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย ในด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ - วัฒนธรรมสมัยสุโขทัย เช่น ภาษาไทย วรรณกรรม ประเพณีสำคัญ ศิลปกรรมไทย

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		♦ วัฒนธรรมสมัยสุโขทัย เช่น ภาษาไทย วรรณกรรม ประเพณีสำคัญ ศิลปกรรมไทย ♦ ภูมิปัญญาไทยในสมัยสุโขทัย เช่น การชลประทาน เครื่องสังคโลก ♦ ความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัย

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๑	๑. วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย โดยใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูล	♦ ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขตทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย
	๒. อธิบายพิกัดภูมิศาสตร์(ละติจูดและลองจิจูด) เส้นแบ่งเวลา และเปรียบเทียบวัน เวลาของโลก	♦ พิกัดภูมิศาสตร์ (ละติจูด และลองจิจูด) ♦ เส้นแบ่งเวลา ♦ การเปรียบเทียบวัน เวลาของโลก
	๓. วิเคราะห์สาเหตุการเกิดภัยพิบัติของทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย	♦ สาเหตุการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย โอเชียเนีย

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการ ดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๑	๑. สำรวจและระบุทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย	♦ ทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น พื้นที่เพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ แหล่งประมง การกระจายของภาษาและศาสนาในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย
	๒. วิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย	♦ ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากร สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๓. สืบค้น อภิปรายประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย	◆ ประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย
	๔. วิเคราะห์แนวทางการจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนียที่ยั่งยืน	◆ แนวทางการจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๑๑๐๑ สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑

เวลา ๖๐ ชั่วโมง จำนวน ๑.๕ หน่วยกิต

ศึกษา วิเคราะห์ อธิบายเหตุผลความจำเป็นที่ทุกคนต้องศึกษาเรียนรู้ศาสนาอื่นๆ การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อศาสนาอื่นในสถานการณ์ต่างๆ ศึกษาวิเคราะห์บทบาท หน้าที่ของเยาวชนที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ การเคารพสิทธิ เสรีภาพของ ตนเองและผู้อื่น หลักการ เจตนารมณ์โครงสร้างและสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับ ปัจจุบันโยสียงเขป บทบาทการถ่วงดุลของอำนาจอธิปไตยจากรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ความคล้ายคลึงและ ความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และ วัฒนธรรมที่เป็นปัจจัยในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี หรืออาจนำไปสู่ความเข้าใจผิดต่อกัน ปฏิบัติตนเป็น ประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองกฎหมายการศึกษา กฎหมายคุ้มครอง ผู้บริโภค กฎหมายลิขสิทธิ์ กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับตนเอง

โดยกระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการเผชิญ สถานการณ์ และแก้ปัญหา

เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

รหัสตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ม.๑/๑ ม.๑/๒ ม.๑/๓ ม.๑/๔ ม.๑/๕ ม.๑/๖ ม.๑/๗ ม.๑/๘ ม.๑/๙ ม.๑/๑๐

ส ๑.๒ ม.๑/๑ ม.๑/๒ ม.๑/๓ ม.๑/๔ ม.๑/๕

ส ๒.๑ ม.๑/๑ ม.๑/๒ ม.๑/๓ ม.๑/๔

ส ๒.๒ ม.๑/๑ ม.๑/๒ ม.๑/๓

รวม ๒๒ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ภาคเรียนที่ ๑)

รหัสวิชา ส ๒๑๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน	
			%	รวม %
หน่วยที่ ๑ ศาสนาในประเทศไทย ๑.๑ การเผยแพร่ศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย ๑.๒ ความสำคัญของศาสนาต่อสังคมไทย ๑.๓ พุทธสาวก พุทธสาวิกา ๑.๔ หลักธรรมคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ ๑.๕ การปฏิบัติตนต่อศาสนิกชนอื่นๆ	ส ๑.๑ ม.๑/๑ ม.๑/๒ ม.๑/๓ ม.๑/๔ ม.๑/๕ ม.๑/๖ ม.๑/๗ ม.๑/๘ ม.๑/๙ ม.๑/๑๐	๑๕	๑๐	
หน่วยที่ ๒ ศาสนพิธีและการปฏิบัติตน ๒.๑ มารยาทในการปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์ ๒.๒ พิธีกรรมและศาสนพิธี ๒.๓ ประวัติและความสำคัญของวันสำคัญในศาสนาที่ตนนับถือ	ส ๑.๒ ม.๑/๑ ม.๑/๒ ม.๑/๓ ม.๑/๔ ม.๑/๕	๑๕		
หน่วยที่ ๓ วิถีประชาธิปไตย ๓.๑ กฎหมายคุ้มครองเด็ก ๓.๒ กฎหมายการศึกษา ๓.๓ กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ๓.๔ กฎหมายลิขสิทธิ์ ๓.๕ รัฐธรรมนูญและการเมืองการปกครองของ ไทย ๓.๖ บทบาท สิทธิ หน้าที่ของเยาวชนต่อสังคมและ ประเทศชาติ	ส ๒.๑ ม.๑/๑ ม.๑/๒ ม.๑/๔ ส ๒.๒ ม.๑/๑ ม.๑/๒ ม.๑/๓	๒๒		
หน่วยที่ ๔ สังคมและวัฒนธรรม ๔.๑ วัฒนธรรมไทยและประเทศเพื่อนบ้านใน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ๔.๒ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	ส ๒.๑ ม.๑/๓	๕	๕	
ปลายปี (สรุปรายวิชา)	การทดสอบ	๑	๒๐	๔๐
	ภาระงาน	๒	๒๐	
	รวม	๖๐	๑๐๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๑๑๐๒ สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๖๐ ชั่วโมง จำนวน ๑.๕ หน่วยกิต

ศึกษาวิเคราะห์ อธิบาย เศรษฐศาสตร์เบื้องต้นเกี่ยวกับเป้าหมาย ความหมาย ความสำคัญ การบริโภค เข้าใจเรื่องระบบเศรษฐกิจ เศรษฐกิจพอเพียง รู้จักนำทรัพยากรทางเศรษฐศาสตร์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าและมีคุณธรรม รู้ ความหมาย ประเภทและความสำคัญของสถาบันการเงิน การหารายได้ รายจ่าย การออม การลงทุน บทบาท หน้าที่ หลักการ วิธีการเลือกบริโภค เข้าใจเรื่องอุปสงค์ อุปทาน เลือกใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการสืบค้นข้อมูล เพื่อวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพและสังคมของประเทศไทยและทวีปเอเชีย ออสเตรเลีย และโอเชียเนีย วิเคราะห์ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์และสืบค้นที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขตของทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย อธิบายพิภคภูมิศาสตร์ (ละติจูดและลองจิจูด) เส้นแบ่งเวลา การเปรียบเทียบวัน เวลาของโลก วิเคราะห์สาเหตุการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย วิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคม สำรวจและระบุทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น พื้นที่เพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ แหล่งประมง การกระจายของภาษาและศาสนาในทวีปเอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย สืบค้น อภิปราย วิเคราะห์แนวทางการจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย

โดยใช้กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการกลุ่ม การสืบค้นข้อมูล การอภิปราย กระบวนการปฏิบัติ

เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ และมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

รหัสตัวชี้วัด (รายภาค)

ส ๓.๑ ม.๑/๑ ม.๑/๒ ม.๑/๓

ส ๓.๒ ม.๑/๑ ม.๑/๒ ม.๑/๓ ม.๑/๔

ส ๕.๑ ม.๑/๑ ม.๑/๒ ม.๑/๓

ส ๕.๒ ม.๑/๑ ม.๑/๒ ม.๑/๓ ม.๑/๔

รวมทั้งสิ้น ๑๔ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๑๑๐๓ ประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑

เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษา วิเคราะห์ความสำคัญของเวลาในการศึกษาประวัติศาสตร์ ตัวอย่างการใช้เวลา(ทั้งสุริยคติและจันทรคติ) ช่วงเวลา (เช่น ทศวรรษ ศตวรรษ สหัสวรรษ) และยุคสมัยที่ปรากฏในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย (สมัยก่อนประวัติศาสตร์ สมัยประวัติศาสตร์) ศึกษาที่มาของศักราช ตัวอย่างการใช้ศักราช และวิธีการเทียบศักราชตามระบบต่างๆที่ปรากฏในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย โดยใช้ทักษะของการสังเกต การสำรวจ การคำนวณ การเปรียบเทียบ ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ ความสัมพันธ์และความสำคัญของอดีตที่มีต่อปัจจุบันและอนาคต ศึกษาความหมาย ความสำคัญของประวัติศาสตร์ และวิธีการทางประวัติศาสตร์ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์สืบค้นเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ไทยที่มีอยู่ในท้องถิ่นตนเอง (สมัยใดก็ได้เช่นสมัยก่อนประวัติศาสตร์ สมัยก่อนสุโขทัย สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี สมัยรัตนโกสินทร์) ตัวอย่างการวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัย ทั้งหลักฐานขั้นต้น และหลักฐานชั้นรอง ความสำคัญของประวัติศาสตร์ในการดำเนินชีวิต สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์สืบค้นเรื่องราวในท้องถิ่นของตนเอง(ความรู้ใหม่ที่ตนสืบค้นได้)และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยในสมัยสุโขทัยจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ อธิบายเรื่องราวทางประวัติศาสตร์สมัยก่อนสุโขทัยโดยสังเขป ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ และสมัยประวัติศาสตร์ไทย เกี่ยวกับรัฐโบราณในดินแดนประเทศไทย เช่น ฟูนัน ศรีวิชัย ตามพรลิงค์ ทวารวดี รัฐไทยในดินแดนไทยในช่วงก่อนพุทธศตวรรษที่ ๑๘ เช่น ละโว้ ศรีภูมิ นครศรีธรรมราช

โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการทางสังคม กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการแสวงหาความรู้ การสืบค้นข้อมูล และวิธีการทางประวัติศาสตร์

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจถึงความสำคัญของเวลา ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆอย่างเป็นระบบ ความใจความ เป็นมาของชาติไทย รัฐโบราณ และรัฐไทยในดินแดนไทย มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มีความมุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

รหัสตัวชี้วัด (รายภาค)

ส ๔.๑ ม.๑/๑ ม.๑/๒ ม.๑/๓

ส ๔.๓ ม.๑/๑

รวมทั้งสิ้น ๔ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน
รหัสวิชา ส ๒๑๑๐๒ ประวัติศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ภาคเรียนที่ ๑)
เวลา ๒๐ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน	
			%	รวม %
หน่วยที่ ๑ ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทย ๑.๑ การนับเวลาและการแบ่งช่วงเวลา ๑.๒ การเทียบศักราช ๑.๓ ที่มาของศักราชที่ปรากฏในเอกสาร ประวัติศาสตร์ไทย	ส ๔.๑ ม.๑/๑ ม.๑/๒ ม.๑/๓	๕		
หน่วยที่ ๒ วิธีการทางประวัติศาสตร์ ๒.๑ ความหมาย ความสำคัญและขั้นตอน วิธีการทางประวัติศาสตร์ ๒.๒ ตัวอย่างหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ๒.๓ การศึกษาเรื่องราวในท้องถิ่นที่ตน อาศัยโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์		๕		
หน่วยที่ ๓ อาณาจักรโบราณสมัยก่อน ประวัติศาสตร์ ๓.๑ สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดน ไทย ๓.๒ รัฐโบราณในดินแดนไทย เช่น ศรีวิชัย ตามพรลิงค์ ทวารวดี ๓.๓ รัฐไทยในดินแดนไทย เช่น ล้านนา นครศรีธรรมราช สุพรรณภูมิ	ส ๔.๓ ม.๑/๑	๘		

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๑๑๐๔ ประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษาพัฒนาการของประเทศไทยในสมัยสุโขทัยในด้านต่างๆเกี่ยวกับการสถาปนาอาณาจักร ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทั้งปัจจัยภายในและภายนอก พัฒนาการด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมทั้งความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัย ศึกษาวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย ได้แก่ ภาษา วรรณกรรม ศิลปกรรม การชลประทาน เครื่องสังคโลก ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญ อิทธิพลของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาสมัยสุโขทัยที่มีต่อสังคมไทยในปัจจุบัน โดยใช้ทักษะการรวบรวมหลักฐาน การตรวจสอบข้อเท็จจริง การวิเคราะห์ การวิพากษ์ข้อมูล การตีความ การให้เหตุผล การสังเคราะห์ การนำเสนอด้วยวิธีการต่างๆ ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจความเป็นมาของชนชาติไทย เห็นแบบอย่างการกระทำความดีของบรรพบุรุษไทยที่ได้ปกป้องชาติด้วยความเสียสละ เกิดความรัก ความภูมิใจในชาติ วัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาไทย ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่ส่งผลต่อพัฒนาการของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งพัฒนาการทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครองของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และความร่วมมือของประเทศสมาชิกในการรวมกลุ่มกันเป็นสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ศึกษาข้อมูลความสำคัญของแหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ได้รับการยกย่องเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม อิทธิพลของอารยธรรมโบราณในดินแดนไทยที่มีต่อพัฒนาการของสังคมไทยในปัจจุบัน

โดยใช้ทักษะการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ข้อมูล กระบวนการแสวงหาความรู้ การสืบค้นข้อมูล และวิธีการทางประวัติศาสตร์ ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติที่มีความเปลี่ยนแปลงจากอดีตจนถึงปัจจุบัน และผลกระทบที่มีต่อสังคมไทย เข้าใจและอยู่ร่วมกันในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจถึงความสำคัญของเวลา ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆอย่างเป็นระบบ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย รัฐบาลและประเทศไทยในดินแดนไทย มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มีความมุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

รหัสตัวชี้วัด (รายภาค)

ส ๔.๒ ม.๑/๑ ม.๑/๒

ส ๔.๓ ม.๑/๑ ม.๑/๒ ม.๑/๓

รวมทั้งสิ้น ๕ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน
รหัสวิชา ส ๒๑๑๐๒ ประวัติศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ภาคเรียนที่ ๒)
เวลา ๒๐ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน	
			%	รวม %
หน่วยที่ ๔ อาณาจักรสุโขทัย ๔.๑ การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย ๔.๒ การเมืองการปกครองสมัยสุโขทัย ๔.๓ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ๔.๔ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ๔.๕ ภูมิปัญญาสมัยสุโขทัย	ส ๔.๓ ม.๑/๑ ม. ๑/๒ ม.๑/๓	๑๒	๒๐	
หน่วยที่ ๕ พัฒนาการของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ๕.๑ ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ ๕.๒ อิทธิพลของอารยธรรมโบราณใน ดินแดนไทยที่มีต่อพัฒนาการของสังคมไทย	ส ๔.๒ ม.๑/๑ ม. ๑/๒	๗	๑๐	
ปลายปี (สรุปรายวิชา)	การทดสอบ	๑	๒๐	
	ภาระงาน	๒	๒๐	
	รวม	๔๐	๑๐๐	

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
สาระมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่อยุ่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๒	๑. อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศเพื่อนบ้าน	♦ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้านและการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน
	๒. วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน	♦ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน
	๓. วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่เป็นรากฐานของวัฒนธรรมเอกลักษณ์ของชาติและมรดกของชาติ	♦ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยในฐานะเป็น ♦ รากฐานของวัฒนธรรม ♦ เอกลักษณ์และ มรดกของชาติ
	๔. อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือกับการพัฒนาชุมชนและการจัดระเบียบสังคม	♦ ความสำคัญของพระพุทธศาสนากับการพัฒนาชุมชนและการจัดระเบียบสังคม
	๕. วิเคราะห์พุทธประวัติหรือประวัติศาสดาของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	♦ สรุปและวิเคราะห์ พุทธประวัติ การผจญมาร การตรัสรู้ การสั่งสอน
	๖. วิเคราะห์และประพจน์ติดตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก/เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	♦ พระสารีบุตร ♦ พระโมคคัลลานะ ♦ นางชุชุตตรา ♦ พระเจ้าพิมพิสาร ♦ มิตตวินทุกชาดก ♦ ราโชวาทชาดก
	๗. อธิบายโครงสร้าง และสาระสังเขปของพระไตรปิฎก หรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ	♦ โครงสร้าง และสาระสังเขปของพระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก และพระอภิธรรมปิฎก

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๘. อธิบายธรรมคุณ และข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ ๔ หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนา แก้ปัญหาของชุมชนและสังคม	พระรัตนตรัย ♦ ธรรมคุณ ๖ อริยสัจ ๔ ♦ ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้) ชั้น ๕ - อายตนะ ♦ สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) หลักกรรม - สมบัติ ๔ - วิบัติ ๔ อกุศลกรรมบถ ๑๐ อบายมุข ๖ ♦ นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ) สุข ๒ (สามีส, นีรามิส) ♦ มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) ○ บุพพนิมิตของมัชฌิมาปฏิบัติ ○ ตรุณธรรม ๖ ○ กุศลจริยวัตรธรรม ๔ ○ กุศลกรรมบถ ๑๐ ○ สติปัฏฐาน , ○ มงคล ๓๘ - ประพัตติธรรม - เว้นจากความชั่ว - เว้นจากการดื่มน้ำเมา พุทธศาสนสุภาษิต ♦ กมฺมฺนา วตฺตตี โลโก สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม ♦ กลยาณการี กลยาณํ ปาปการี จ ปาปํ ทำดีได้ดี ทำชั่ว ได้ชั่ว ♦ สุขุ ปุณฺณสฺส อจฺจโย การสั่งสมบุญนำสุขมาให้ ♦ ปุชโก ลกฺเต ปุชํ วนฺทโก ปฏฺวีวฺทํ ผู้บูชาเขา ย่อมได้รับการบูชาตอบ ผู้ไหว้เขา ย่อมได้รับการไหว้ตอบ
	๙. เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิตเพื่อการเรียนรู้และดำเนินชีวิต ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการคือ วิธีคิดแบบอุบายปลูกเร้าคุณธรรม และวิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์ หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ	พัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ ๒ วิธี คือ วิธีคิดแบบอุบายปลูกเร้าคุณธรรม และวิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๑๐. สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ หรือตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ	♦ สวดมนต์แปล และแผ่เมตตา ♦ รู้และเข้าใจวิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจิตและเจริญปัญญา ♦ ฝึกการบริหารจิตและเจริญปัญญาตามหลักสติปัฏฐาน เน้นอานาปานสติ ♦ นำวิธีการบริหารจิตและเจริญปัญญา ไปใช้ในชีวิตรประจำวัน
	๑๑.วิเคราะห์การปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อดำรงตนอย่างเหมาะสมในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลก และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข	♦ การปฏิบัติตนตามหลักธรรม (ตามสาระการเรียนรู้ ข้อ ๘.)

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๒	๑. ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อบุคคลต่างๆ ตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด	การเป็นลูกที่ดี ตามหลักทศเบื่องหน้า ในทศ ๖
	๒. มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดี ตามที่กำหนด	มรรยาทของศาสนิกชน -การต้อนรับ(ปฏิสันถาร) -มรรยาทของผู้เป็นแขก -ฝึกปฏิบัติระเบียบพิธี ปฏิบัติต่อพระภิกษุ การ ยืน การให้ที่นั่ง การเดินสวน การสนทนา การ รับสิ่งของ -การแต่งกายไปวัด การแต่งกายไปงานมงคล งานอวมงคล
	๓. วิเคราะห์คุณค่าของศาสนพิธีและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	-การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม -การทำบุญตักบาตร -การถวายภัตตาหารสิ่งของที่ควรถวายและ สิ่งของต้องห้ามสำหรับพระภิกษุ -การถวายสังฆทาน เครื่องสังฆทาน -การถวายผ้าอาบน้าฝน -การจัดเครื่องไทยธรรม เครื่องไทยทาน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		-การกรวดน้ำ ,การทอดกฐิน,การทอดผ้าป่า
	๔. อธิบายคำสอนที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญทางศาสนาและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	◆ หลักธรรมเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องในวันมาฆบูชา วิสาขบูชา วันอัฐมีบูชา วันอาสาฬหบูชา วันธรรมสวนะและเทศกาลสำคัญ ◆ ระเบียบพิธีและการปฏิบัติตนในวันธรรมสวนะ วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันเทโวโรหณะ
	๕. อธิบายความแตกต่างของศาสนพิธี พิธีกรรมตามแนวปฏิบัติของศาสนาอื่นๆ เพื่อนำไปสู่การยอมรับและความเข้าใจของกันและกัน	ศาสนพิธี พิธีกรรม แนวปฏิบัติของศาสนาอื่นๆ

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๒	๑. อธิบายและปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชนและประเทศ	◆ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว เช่น - กฎหมายเกี่ยวกับความสามารถของผู้เยาว์ - กฎหมายบัตรประจำตัวประชาชน - กฎหมายพ่งเกี่ยวกับครอบครัวและมรดก เช่น การหมั้น การสมรส การรับรองบุตร การรับบุตรบุญธรรม และมรดก ◆ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและประเทศ - กฎหมายเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร และกรอกแบบแสดงรายการ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา - กฎหมายแรงงาน
	๒. เห็นคุณค่าในการปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ ในฐานะพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	◆ สถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ในฐานะพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ◆ แนวทางส่งเสริมให้ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๓. วิเคราะห์บทบาท ความสำคัญ และความสัมพันธ์ของสถาบันทางสังคม	♦ บทบาท ความสำคัญและความสัมพันธ์ของสถาบันทางสังคม เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สถาบันเศรษฐกิจ สถาบันทางการเมืองการปกครอง
	๔. อธิบายความคล้ายคลึงและความแตกต่างของวัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมของประเทศในภูมิภาคเอเชีย เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน	♦ ความคล้ายคลึงและความแตกต่างของวัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมของประเทศในภูมิภาคเอเชีย วัฒนธรรมเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกัน

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๒	๑. อธิบายกระบวนการในการตรากฎหมาย	♦ กระบวนการในการตรากฎหมาย ♦ ผู้มีสิทธิเสนอร่างกฎหมาย ♦ ขั้นตอนการตรากฎหมาย ♦ การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตรากฎหมาย
	๒. วิเคราะห์ข้อมูล ข่าวสารทางการเมืองการปกครองที่มีผลกระทบต่อสังคมไทยสมัยปัจจุบัน	♦ เหตุการณ์ และการเปลี่ยนแปลงสำคัญของระบอบ การปกครองของไทย ♦ หลักการเลือกข้อมูล ข่าวสาร

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๒	๑. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนและการออม	♦ ความหมายและความสำคัญของการลงทุนและการออมต่อระบบเศรษฐกิจ ♦ การบริหารจัดการเงินออมและการลงทุนภาคครัวเรือน ♦ ปัจจัยของการลงทุนและการออมคือ อัตราดอกเบี้ย รวมทั้งปัจจัยอื่นๆ เช่น ค่าของเงิน เทคโนโลยี การคาดเดาเกี่ยวกับอนาคต ♦ ปัญหาของการลงทุนและการออมใน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		สังคมไทย
	๒. อธิบายปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผลิตสินค้าและบริการ	◆ ความหมาย ความสำคัญ และหลักการผลิตสินค้าและบริการอย่างมีประสิทธิภาพ ◆ สำรวจการผลิตสินค้าในท้องถิ่น ว่ามีการผลิตอะไรบ้าง ใช้วิธีการผลิตอย่างไร มีปัญหาในด้านใดบ้าง ◆ มีการนำเทคโนโลยีอะไรมาใช้ที่มีผลต่อการผลิตสินค้าและบริการ ◆ นำหลักการผลิตมาวิเคราะห์การผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
	๓. เสนอแนวทางการพัฒนาการผลิตในท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	◆ หลักการและเป้าหมายปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ◆ สำรวจและวิเคราะห์ปัญหาการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น ◆ ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น
	๔. อภิปรายแนวทางการคุ้มครองสิทธิของตนเองในฐานะผู้บริโภค	◆ การรักษาและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้บริโภค ◆ กฎหมายคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ◆ การดำเนินกิจกรรมพิทักษ์สิทธิและผลประโยชน์ตามกฎหมายในฐานะผู้บริโภค ◆ แนวทางการปกป้องสิทธิของผู้บริโภค

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๒	๑. อภิปรายระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆ	◆ ระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆ
	๒. ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็น การพึ่งพาอาศัยกัน และการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย	◆ หลักการและผลกระทบการพึ่งพาอาศัยกัน และการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย
	๓. วิเคราะห์การกระจายของทรัพยากรในโลกที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	◆ การกระจายของทรัพยากรในโลกที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เช่น น้ำมัน ป่าไม้ ทองคำ ถ่านหิน แร่ เป็นต้น

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๔. วิเคราะห์การแข่งขันทางการค้าในประเทศและต่างประเทศส่งผลต่อคุณภาพสินค้า ปริมาณการผลิต และราคาสินค้า	♦ การแข่งขันทางการค้าในประเทศและต่างประเทศ

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๒	๑. ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่างๆ	♦ วิธีการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่างๆ อย่างง่ายๆ เช่น การศึกษาภูมิหลังของผู้ทำ หรือผู้เกี่ยวข้อง สาเหตุ ช่วงระยะเวลา รูปแบบของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น ♦ ตัวอย่างการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทยที่อยู่ในท้องถิ่นของตนเอง หรือหลักฐานสมัยอยุธยา (เชื่อมโยงกับ มฐ. ส ๔.๓) ♦ ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ในสมัยอยุธยา และธนบุรี (เชื่อมโยงกับ มฐ. ส ๔.๓) เช่น ข้อความบางตอน ในพระราชพงศาวดารอยุธยา / จดหมายเหตุชาวต่างชาติ ♦ การแยกแยะระหว่างข้อมูลกับความคิดเห็น รวมทั้งความจริงกับข้อเท็จจริงจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ♦ ตัวอย่างการตีความข้อมูลจากหลักฐานที่แสดงเหตุการณ์สำคัญในสมัยอยุธยาและธนบุรี ♦ ความสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูล และการตีความทางประวัติศาสตร์
	๒. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์	
	๓. เห็นความสำคัญของการตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่น่าเชื่อถือ	

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๒	๑. อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย	- ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) ที่มีผลต่อพัฒนาการโดยสังเขป - พัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้)
	๒. ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย	- ที่ตั้งและความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย เช่น แหล่งมรดกโลกในประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชีย - อิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มีต่อภูมิภาคเอเชียในปัจจุบัน

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๒	๑. วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา และธนบุรีในด้านต่างๆ	- การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา - ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา - พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาในด้านการเมืองการปกครอง สังคม เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ - การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ ๑ และการ กู้เอกราช - ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา เช่น การควบคุมกำลังคน และ ศิลปวัฒนธรรม - การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ ๒ การ กู้เอกราช และการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี - ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรี - วีรกรรมของบรรพบุรุษไทย ผลงาน
	๒. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา	
	๓. ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าว ต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา	

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		ของบุคคลสำคัญของไทยและต่างชาติที่มีส่วนสร้างสรรค์ชาติไทย เช่น -สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ -พระสุริโยทัย -พระนเรศวรมหาราช -พระนารายณ์มหาราช -สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช -พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช(ดั่ง) -สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท (บุญมา)

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๒	๑. วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปยุโรปและทวีปแอฟริกา โดยใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูล	♦ ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขตของทวีปยุโรปและทวีปแอฟริกา ♦ การใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ เช่น แผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียมในการสืบค้นลักษณะทางกายภาพของทวีปยุโรปและทวีปแอฟริกา
	๒. อธิบายมาตราส่วน ทิศและสัญลักษณ์	♦ การแปลความหมาย มาตราส่วน ทิศและสัญลักษณ์ในแผนที่
	๓. วิเคราะห์สาเหตุการเกิดภัยพิบัติ และผลกระทบในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา	♦ สาเหตุการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๒	๑. สำรวจและระบุทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา	◆ทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น พื้นที่เพาะปลูก และเลี้ยงสัตว์ แหล่งประมง การกระจายของภาษาและศาสนาในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา
	๒. วิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา	◆ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากร สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา
	๓. สืบค้น อภิปรายประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา	◆ประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา
	๔. วิเคราะห์แนวทางการจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกาที่ยั่งยืน	◆แนวทางการจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปและทวีปแอฟริกาที่ยั่งยืน

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๒๑๐๑ สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๑

เวลา ๖๐ ชั่วโมง จำนวน ๑.๕ หน่วยกิต

ศึกษาความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมและความสุขแก่โลกและการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศต่างๆทั่วโลก ตลอดจนวิธีการดำเนินชีวิตของศาสนิกชน และศาสนาอื่นๆศึกษาวิเคราะห์ อธิบายและปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ การปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ในฐานะพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ศึกษา วิเคราะห์บทบาท ความสำคัญและความสัมพันธ์ของสถาบันทางสังคม อธิบายความคล้ายคลึงและความแตกต่างของวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมของประเทศในภูมิภาคเอเชีย อธิบายกระบวนการในการตรากฎหมาย วิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อสังคมไทยสมัยปัจจุบัน

โดยการวิเคราะห์ข้อมูล กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการกลุ่ม การสืบค้นข้อมูล การอภิปราย กระบวนการปฏิบัติ

เพื่อให้การเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมมีค่านิยมที่ดีงาม มีจิตศรัทธาและรักษาไว้ซึ่งการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ยึดมั่นในหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือ ศาสนาอื่นที่ตนนับถือเป็นหลักในการดำเนินชีวิต มุ่งมั่นในการทำความดีและนำหลักธรรมมาใช้ในการชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข

รหัสตัวชี้วัด (รายภาค)

ส ๑.๑ ม.๒/๑ ม.๒/๒ ม.๒/๓ ม.๒/๔ ม.๒/๕ ม.๒/๖ ม.๒/๗ ม.๒/๘ ม.๒/๙ ม.๒/๑๐ ม.๒/๑๑

ส ๑.๒ ม.๒/๑ ม.๒/๒ ม.๒/๓ ม.๒/๔ ม.๒/๕

ส ๒.๑ ม.๒/๑ ม.๒/๒ ม.๒/๓ ม.๒/๔

ส ๒.๒ ม.๒/๑ ม.๒/๒

รวมทั้งสิ้น ๒๒ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ (ภาคเรียนที่ ๑)

รหัสวิชา ส ๒๒๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน	
			%	รวม %
หน่วยที่ ๑ ศาสนาในประเทศไทย ๑.๑ การเผยแผ่พุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้าน ๑.๒ ความสำคัญของพุทธศาสนาต่อสังคมไทย ๑.๓ พุทธประวัติ พุทธสาวก พุทธสาวิกา ๑.๔ หลักธรรมคำสอน พระไตรปิฎก ๑.๕ การบริหารจัดการและเจริญปัญญา ๑.๖ การปฏิบัติตนตามหลักธรรมที่ตนนับถือ	ส ๑.๑ ม.๒/๑ ม.๒/๒ ม.๒/๓ ม.๒/๔ ม.๒/๕ ม.๒/๖ ม.๒/๗ ม.๒/๘ ม.๒/๙ ม.๒/๑๐ ม.๒/๑๑	๑๕		
หน่วยที่ ๒ การปฏิบัติตนและศาสนพิธี ๒.๑ การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ ๒.๒ มารยาทชาวพุทธที่ปฏิบัติต่อพระภิกษุ การปฏิบัติตนในศาสนพิธีและวันสำคัญ	ส ๑.๒ ม.๒/๑ ม.๒/๒ ม.๒/๓ ม.๒/๔ ม.๒/๕	๑๕		
หน่วยที่ ๓ วิถีประชาธิปไตย ๓.๑ กฎหมายความสามารถของผู้เยาว์ ๓.๒ กฎหมายบัตรประจำตัวประชาชน ๓.๓ กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับครอบครัว ๓.๔ กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร ๓.๕ กฎหมายแรงงาน ๓.๖ บทบาท สิทธิ หน้าที่ของพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ๓.๗ สถาบันทางสังคม ๓.๘ ความคล้ายคลึงและความแตกต่างของวัฒนธรรมไทยกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย	ส ๒.๑ ม.๒/๑ ม.๒/๒ ม.๒/๓ ม.๒/๔	๑๕		
หน่วยที่ ๔ กฎหมายที่สำคัญของประเทศ ๔.๑ กระบวนการในการตรากฎหมาย ๔.๒ เหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงในระบอบการปกครองของไทย	ส ๒.๒ ม. ๒/๑ ม. ๒/๒	๑๕		

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๒๑๐๒ สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๖๐ ชั่วโมง จำนวน ๑.๕ หน่วยกิต

วิเคราะห์ ความหมาย ความสำคัญและปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนและการออม ปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ หลักการและเป้าหมายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การรักษาและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้บริโภคกฎหมายคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค อภิปราย ระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆ หลักการและผลกระทบการพึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย วิเคราะห์ การกระจายของทรัพยากรและการแข่งขันทางการค้าในประเทศและต่างประเทศวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้ง ขนาดและอาณาเขตของทวีปยุโรปและทวีปแอฟริกา ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ เช่น แผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียม อธิบาย สืบค้น การแปลความหมาย มาตราส่วน ทิศ และสัญลักษณ์ในแผนที่ วิเคราะห์สาเหตุการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบในทวีปยุโรปและทวีปแอฟริกา สำรวจและระบุทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น พื้นที่เพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ แหล่งประมง การกระจายของภาษาและศาสนาในทวีปยุโรปและแอฟริกา วิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากร สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม สืบค้น อภิปรายประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น วิเคราะห์แนวทางการจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปและทวีปแอฟริกา

โดยการวิเคราะห์ข้อมูล กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการกลุ่ม การสืบค้นข้อมูล การอภิปราย กระบวนการปฏิบัติ

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้ มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงงาม และดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

รหัสตัวชี้วัด (รายภาค)

ส ๓.๑ ม.๒/๑ ม.๒/๒ ม.๒/๓ ม.๒/๔

ส ๓.๒ ม.๒/๑ ม.๒/๒ ม.๒/๓ ม.๒/๔

ส ๕.๑ ม.๒/๑ ม.๒/๒ ม.๒/๓

ส ๕.๒ ม.๒/๑ ม.๒/๒ ม.๒/๓ ม.๒/๔

รวมทั้งสิ้น ๑๕ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ (ภาคเรียนที่ ๒)

รหัสวิชา ส ๒๒๑๐๒ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน	
			%	รวม %
หน่วยที่ ๕ เศรษฐศาสตร์ ๕.๑ ความหมาย ความสำคัญของการลงทุนและการออม ๕.๒ ความหมาย ความสำคัญของการผลิตสินค้าและบริการ ๕.๓ การผลิตสินค้าในท้องถิ่น ๕.๔ หลักการและเป้าหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๕.๕ การรักษาและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้บริโภค ๕.๖ กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค	ส ๓.๑ ม. ๒/๑ ม. ๒/๒ ม. ๒/๓ ม. ๒/๔	๑๕		
หน่วยที่ ๖ ระบบเศรษฐกิจ ๖.๑ ระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆ ๖.๒ หลักการและผลกระทบการพึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขันทางเศรษฐกิจ ๖.๓ การกระจายของทรัพยากรในโลกที่มีผลต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	ส ๓.๒ ม. ๒/๑ ม.๒/๒ ม.๒/๓ ม.๒/๔	๑๒		
หน่วยที่ ๗ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ๗.๑ ที่ตั้ง ขนาดและอาณาเขตของทวีปยุโรปและแอฟริกา ๗.๒ การใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ๗.๓ มาตรฐาน ทิศและสัญลักษณ์ในแผนที่ ๗.๔ ภัยพิบัติและผลกระทบในทวีปยุโรปและแอฟริกา	ส ๕.๑ ม. ๒/๑ ม. ๒/๒	๑๕		
หน่วยที่ ๘ ทวีปยุโรปและแอฟริกา ๘.๑ ทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปยุโรปและแอฟริกา ๘.๒ ปัจจัยทางกายภาพและทางสังคมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม	ส ๕.๒ ม.๒/๑ ม.๒/๒ ม.๒/๓ ม.๒/๔	๑๕		

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน	
			%	รวม %
๘.๓ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับ มนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปยุโรป และแอฟริกา ๘.๔ แนวทางการจัดการภัยพิบัติและการจัดการ ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม				
			%	รวม %
ปลายปี (สรุปรายวิชา)	การทดสอบ	๑	๒๐	๔๐
	ภาระงาน	๒	๒๐	
	รวม	๖๐	๑๐๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๒๑๐๓ ประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๑

เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษา วิธีการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะ ต่าง ๆ อย่างง่าย เช่น การศึกษาภูมิหลังของผู้ทำ หรือผู้เกี่ยวข้อง สาเหตุ ช่วงระยะเวลา รูปแบบของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ ตัวอย่างการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทยที่อยู่ ในท้องถิ่นของตนเอง หรือหลักฐานสมัยอยุธยา ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร ต่างๆ ในสมัยอยุธยา และธนบุรี เช่น ข้อความบางตอน ในพระราชพงศาวดาร อยุธยา / จดหมายเหตุชาวต่างชาติ ตัวอย่างการตีความข้อมูลจากหลักฐานที่แสดงเหตุการณ์สำคัญในสมัย อยุธยาและธนบุรีวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ศึกษาการแยกแยะระหว่างข้อมูลกับความคิดเห็น รวมทั้งความจริงกับข้อเท็จจริงจากหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ ความสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูล และการตีความทางประวัติศาสตร์เห็นความสำคัญของการ ตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่น่าเชื่อถือ

โดยการรวบรวม วิเคราะห์ ประเมินความน่าเชื่อถือ แยกแยะข้อมูลและข้อเท็จจริง

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ วิธีการ ทางประวัติศาสตร์และการนำเสนอข้อมูลทางประวัติศาสตร์

รหัสตัวชี้วัด (รายภาค)

ส ๔.๑ ม.๒/๑ ม.๒/๒ ม.๒/๓

รวมทั้งสิ้น ๓ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ (ภาคเรียนที่ ๑)			
รหัสวิชา ส ๒๒๑๐๒ ประวัติศาสตร์		เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต			
หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน		
			%	รวม %	
หน่วยที่ ๑ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทย	ส ๔.๑ ม.๒/๑	๖			
	๑.๑ วิธีประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์				
	๑.๒ ตัวอย่างการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์				
หน่วยที่ ๒ การตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์	๑.๓ ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์	๖			
	๒.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารต่างๆในสมัยอยุธยาและธนบุรี				
	๒.๒ การตีความข้อมูลจากหลักฐานที่แสดงเหตุการณ์สำคัญในสมัยอยุธยาและธนบุรี				
	๒.๓ การแยกแยะข้อมูลกับความคิดเห็น				
	๒.๔ ๒.๔ ความสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูล และการตีความทางประวัติศาสตร์				

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๒๑๐๔ ประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษาที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) ที่มีผลต่อการพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย ศึกษาที่ตั้งและความสำคัญของแหล่งอารยธรรมตะวันออกและแหล่งมรดกโลกในประเทศในภูมิภาคเอเชีย และอิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มีต่อภูมิภาคเอเชียในปัจจุบัน ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย ศึกษา วิเคราะห์ พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา และธนบุรี เกี่ยวกับการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาในด้านการเมืองการปกครอง สังคม เศรษฐกิจและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงของความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ ๑ และการกู้เอกราช ศึกษาภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ ๒ การกู้ เอกราช และการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี ศึกษา วิเคราะห์ของบรรพบุรุษไทย ผลงานของบุคคลสำคัญและต่างชาติที่มีส่วนสร้างสรรค์ชาติไทย

โดยการวิเคราะห์

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ในสมัยธนบุรีและสมัยรัตนโกสินทร์ สามารถวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ ภูมิปัญญา เปรียบเทียบ ผลงาน และเห็นคุณค่า นำมาใช้เป็นแบบอย่างในชีวิตประจำวัน

รหัสตัวชี้วัด (รายภาค)

ส ๔.๒

ม.๒/๑ ม.๒/๒

ส ๔.๓

ม.๒/๑ ม.๒/๒ ม.๒/๓

รวมทั้งสิ้น ๕ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน
รหัสวิชา ส ๒๒๑๐๒ ประวัติศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ (ภาคเรียนที่ ๒)
เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน	
			%	รวม %
หน่วยที่ ๓ ภูมิภาคเอเชีย ๓.๑ ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์ ๓.๒ พัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย ๓.๓ ที่ตั้งและความสำคัญของแหล่ง อารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย ๓.๔ อิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มี ต่อภูมิภาคเอเชียในปัจจุบัน	ส ๔.๒ ม. ๒/๑ ม.๒/๒	๑๐		
หน่วยที่ ๔ อาณาจักรอยุธยา ๔.๑ การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา ๔.๒ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของ อาณาจักรอยุธยา ๔.๓ พัฒนาการของอยุธยาด้านการเมือง การปกครอง สังคม เศรษฐกิจ และ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ๔.๔ การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ ๑, ๒และ การกู้เอกราช ๔.๕ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัย อยุธยา ๔.๖ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัย ธนบุรี ๔.๗ ผลงานของบุคคลสำคัญของไทย	ส ๔.๓ ม. ๒/๑ ม.๒/๒ ม.๒/๓	๑๕		
ปลายปี (สรุปรายวิชา)	การทดสอบ	๑	๒๐	
	ภาระงาน	๒	๒๐	
	รวม	๔๐	๑๐๐	

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
สาระมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่อยุ่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๓	๑. อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศต่างๆ ทั่วโลก	♦ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศต่างๆ ทั่วโลก และการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศเหล่านั้นในปัจจุบัน
	๒. วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรม และความสงบสุขแก่มโลก	♦ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมและความสงบสุขให้แก่โลก
	๓. อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน	♦ สัมมนาพระพุทธศาสนากับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน (ที่สอดคล้องกับหลักธรรมในสาระการเรียนรู้ข้อ ๖)
	๔. วิเคราะห์พุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางต่างๆ หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด	♦ ศึกษาพุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางต่างๆ เช่น ○ ปางมารวิชัย ○ ปางปฐมเทศนา ○ ปางลีลา ○ ปางประจําวันเกิด ♦ สรุปและวิเคราะห์พุทธประวัติ ○ ปฐมเทศนา ○ โอวาทปาฏิโมกข์
	๕. วิเคราะห์และประพดิตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก/เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่าง ตามที่กำหนด	♦ พระอัญญาโกณฑัญญะ ♦ พระมหาปชาบดีเถรี ♦ พระเขมาเถรี ♦ พระเจ้าปเสนทิโกศล ♦ นันทิวิสาขชาดก ♦ สุวัณณหังสชาดก
	๖. อธิบายสังฆคุณ และข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ ๔ หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	พระรัตนตรัย ♦ สังฆคุณ ๙ อริยสัจ ๔ ♦ ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้) ชั้น ๕ -ไตรลักษณ์

		◆ สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) หลักกรรม - วัฏฏะ ๓ - ปปัญจธรรม ๓ (ตัณหา มานะ ทิณฐิ) ◆ นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ) ๓ ◆ มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) มรรคมรรค ๘ ปัญญา ๓ สัปปริยธรรม ๗ บุญกิริยาวัตถุ ๑๐ อุบาสกธรรม ๗ มงคล ๓๘ - มีศิลปวิทยา - พบสมณะ - พังธรรมตามกาล - สนทนาธรรมตามกาล พุทธศาสนสุภาษิต ◆ อตตะ หเว ชิตํ เสยโย ชนะตนนั้นแลดีกว่า ◆ ธมมจาริ สุขํ เสติ ผู้ประพฤติธรรมย่อมอยู่เป็นสุข ◆ ปมาโท มจฺจุโน ปทํ ความประมาทเป็นทางแห่งความตาย ◆ สุขสฺสํ ลภเต ปญฺญํ ผู้ฟังด้วยดีย่อมได้ปัญญา ◆ เรื่องนำรู้จากพระไตรปิฎก : พุทธปณิธาน ๔ ในมหาปรินิพพานสูตร
๗. เห็นคุณค่า และวิเคราะห์การปฏิบัติตนตามหลักธรรมในการพัฒนาตน เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการทำงานและการมีครอบครัว		◆ การปฏิบัติตนตามหลักธรรม (ตามสาระการเรียนรู้ ข้อ ๖.)
๘. เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิตเพื่อการเรียนรู้และดำเนินชีวิต ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ คือ วิธีคิดแบบอริยสัจ และวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย หรือ การพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ		◆ พัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ ๒ วิธี คือ วิธีคิดแบบอริยสัจ และวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย
๙. สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ หรือตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ		◆ สวดมนต์แปล และแผ่เมตตา ◆ รู้และเข้าใจวิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจิตและเจริญปัญญา ◆ ฝึกการบริหารจิตและเจริญปัญญาตามหลักสติปัฏฐานเน้นอานาปานสติ

		◆นำวิธีการบริหารจัดการและเจริญปัญญา ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน
	๑๐. วิเคราะห์ความแตกต่างและยอมรับวิธีการ ดำเนินชีวิตของศาสนิกชนในศาสนาอื่นๆ	วิธีการดำเนินชีวิตของศาสนิกชนศาสนาอื่นๆ

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา
หรือศาสนาที่ตนนับถือ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๓	๑. วิเคราะห์หน้าที่และบทบาทของสาวก และปฏิบัติตนต่อสาวก ตามที่กำหนดได้ ถูกต้อง	◆หน้าที่ของพระภิกษุในการปฏิบัติตามหลักพระ ธรรมวินัย และจริยวัตรอย่างเหมาะสม ◆การปฏิบัติตนต่อพระภิกษุในงานศาสนพิธีที่ บ้าน ◆การสนทนา การแต่งกาย มรรยาทการพูดกับ พระภิกษุตามฐานะ
	๒. ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อบุคคลต่างๆ ตามหลักศาสนา ตามที่กำหนด	การเป็นศิษย์ที่ดี ตามหลักทศเปื้องขวา ในทศ ๖ ของพระพุทธศาสนา
	๓. ปฏิบัติหน้าที่ของศาสนิกชนที่ดี	การปฏิบัติหน้าที่ชาวพุทธตามพุทธปณิธาน ๔ ใน มหาปริณิพพานสูตร
	๔. ปฏิบัติตนในศาสนพิธีพิธีกรรมได้ถูกต้อง	◆พิธีทำบุญ งานมงคล งานอวมงคล ◆การนิมนต์พระภิกษุ การเตรียมที่ตั้ง พระพุทธรูปและเครื่องบูชา การวางด้าย สายสิญจน์ การปลุกเสกอาสนะ การเตรียมเครื่อง รับรอง การจุดธูปเทียน ข้อปฏิบัติในวันเลี้ยงพระ การถวายข้าวพระพุทธ การถวายไทยธรรม การกรวดน้ำ
	๕. อธิบายประวัติวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	ประวัติวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาในประเทศไทย ◆ วันวิสาขบูชา (วันสำคัญสากล) ◆ วันธรรมสวนะและเทศกาลสำคัญ ◆หลักปฏิบัติตน : การฟังพระธรรมเทศนา การ แต่งกายในการประกอบ ศาสนพิธีที่วัด การงด เว้นอบายมุข ◆การประพฤติปฏิบัติในวันธรรมสวนะและ เทศกาลสำคัญ

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและจรรยารักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๓	๑. อธิบายความแตกต่างของการกระทำ ความผิดระหว่างคดีอาญาและคดีแพ่ง	◆ ลักษณะการกระทำความผิดทางอาญา และโทษ ◆ ลักษณะการกระทำความผิดทางแพ่ง และโทษ ◆ ตัวอย่างการกระทำความผิดทางอาญา เช่น ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ◆ ตัวอย่างการทำความผิดทางแพ่ง เช่น การทำผิดสัญญา การทำละเมิด
	๒. มีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองผู้อื่น ตามหลักสิทธิมนุษยชน	◆ ความหมาย และความสำคัญของสิทธิมนุษยชน ◆ การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยตาม วาระและโอกาสที่เหมาะสม
	๓. อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและเลือกรับ วัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม	◆ ความสำคัญของวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทยและวัฒนธรรมสากล ◆ การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาไทยที่เหมาะสม ◆ การเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม
	๔. วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศ และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง	◆ ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง เช่น การเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม ความเชื่อ ◆ สาเหตุปัญหาทางสังคม เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหายาเสพติด ปัญหาการทุจริต ปัญหาอาชญากรรม ฯลฯ ◆ แนวทางความร่วมมือในการลดความขัดแย้งและการสร้างความสมานฉันท์
	๕. เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก	◆ ปัจจัยที่ส่งเสริมการดำรงชีวิตให้มีความสุข เช่น การอยู่ร่วมกันอย่างมีขนัตติธรรม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เห็นคุณค่าในตนเอง รู้จักมองโลกในแง่ดี สร้างทักษะทางอารมณ์ รู้จักบริโภคด้วยปัญญา เลือกรับ-ปฏิเสธข่าวและวัตถุต่างๆ ปรับปรุงตนเองและสิ่งต่างๆ ให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๓	๑. อธิบายระบอบการปกครองแบบต่างๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบัน	◆ ระบอบการปกครอง แบบต่างๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบัน เช่น การปกครองแบบเผด็จการ การปกครองแบบประชาธิปไตย ◆ เกณฑ์การตัดสินใจ
	๒. วิเคราะห์ เปรียบเทียบระบอบการปกครองของไทยกับประเทศอื่นๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย	ความแตกต่าง ความคล้ายคลึงของการปกครองของไทย กับประเทศอื่นๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย
	๓. วิเคราะห์รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันในมาตราต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง การมีส่วนร่วม และการตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตย	◆ บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญในมาตราต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง การมีส่วนร่วม และการตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตย ◆ อำนาจหน้าที่ของรัฐบาล ◆ บทบาทสำคัญของรัฐบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน ◆ ความจำเป็นในการมีรัฐบาลตามระบอบประชาธิปไตย
	๔. วิเคราะห์ประเด็น ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทยและเสนอแนวทางแก้ไข	◆ ประเด็น ปัญหาและผลกระทบที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทย ◆ แนวทางการแก้ไขปัญหา

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๓	๑. อธิบายกลไกราคาในระบบเศรษฐกิจ	◆ ความหมายและประเภทของตลาด ◆ ความหมายและตัวอย่างของอุปสงค์และอุปทาน ◆ ความหมายและความสำคัญของกลไกราคา และการกำหนดราคาในระบบเศรษฐกิจ ◆ หลักการปรับและเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าและบริการ

	๒. มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	♦ สำนวณสภาพปัจจุบันปัญหาท้องถิ่นทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ♦ วิเคราะห์ปัญหาของท้องถิ่นโดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ♦ แนวทางการแก้ไขและพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
	๓. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกับระบบสหกรณ์	♦ แนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาในระดับต่างๆ ♦ หลักการสำคัญของระบบสหกรณ์ ♦ ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักการและระบบของสหกรณ์เพื่อประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๓	๑. อธิบายบทบาทหน้าที่ของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจ	♦ บทบาทหน้าที่ของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ♦ บทบาทและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของรัฐบาล เช่นการผลิตสินค้าและบริการสาธารณะที่เอกชนไม่ดำเนินการ เช่นไฟฟ้า ถนน โรงเรียน -บทบาทการเก็บภาษีเพื่อพัฒนาประเทศ ของรัฐในระดับต่างๆ -บทบาทการแทรกแซงราคาและการควบคุมราคาเพื่อการแจกจ่ายและการจัดสรรในทางเศรษฐกิจ ♦ บทบาทอื่นของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจในสังคมไทย
	๒. แสดงความคิดเห็นต่อนโยบาย และกิจกรรมทาง เศรษฐกิจของรัฐบาลที่มีต่อบุคคล กลุ่มคน และประเทศชาติ	♦ นโยบาย และกิจกรรมทางเศรษฐกิจของรัฐบาล
	๓. อภิปรายบทบาทความสำคัญของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	♦ บทบาทความสำคัญของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ♦ ลักษณะของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ ♦ กลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคต่างๆ
	๔. อภิปรายผลกระทบที่เกิดจากภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืด	♦ ผลกระทบที่เกิดจากภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืด ความหมายสาเหตุและแนวทางแก้ไขภาวะเงิน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		เพื่อ เงินฝืด
	๕. วิเคราะห์ผลเสียจากการว่างงาน และแนวทางแก้ปัญหา	◆ สภาพและสาเหตุปัญหาการว่างงาน ◆ ผลกระทบจากปัญหาการว่างงาน ◆ แนวทางการแก้ไขปัญหาการว่างงาน

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๓	๑. วิเคราะห์เรื่องราวเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ได้อย่างมีเหตุผลตามวิธีการทางประวัติศาสตร์ ๒. ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวต่างๆ ที่ตนสนใจ	◆ ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์สำหรับการศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นตนเอง ◆ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ในการศึกษาเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว และท้องถิ่นของตน ◆ วิเคราะห์เหตุการณ์สำคัญในสมัยรัตนโกสินทร์ โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๓	๑. อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคต่างๆ ในโลกโดยสังเขป ๒. วิเคราะห์ผลของการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ความร่วมมือ และความขัดแย้ง ในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ ตลอดจนความพยายามในการขจัดปัญหาความขัดแย้ง	◆ ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่างๆ ของโลก (ยกเว้นเอเชีย) ที่มีผลต่อพัฒนาการโดยสังเขป ◆ พัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคต่างๆ ของโลก (ยกเว้นเอเชีย) โดยสังเขป ◆ อิทธิพลของอารยธรรมตะวันตกที่มีผลต่อพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ◆ ความร่วมมือและความขัดแย้งในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ เช่น สงครามโลกครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๒ สงครามเย็น องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศ

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และ

อ้างความเป็นไทย

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๓	๑. วิเคราะห์พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ในด้านต่างๆ	◆ การสถาปนากรุงเทพมหานครเป็นราชธานีของไทย ◆ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ ◆ บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในราชวงศ์จักรีในการสร้างสรรค์ความเจริญและความมั่นคงของชาติ ◆ พัฒนาการของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ ทางด้านการเมือง การปกครอง สังคม เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศตามช่วงสมัยต่างๆ ◆ เหตุการณ์สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ที่มีผลต่อการพัฒนาชาติไทย เช่น การทำสนธิสัญญาเบาว์ริงในสมัยรัชกาลที่ ๔ การปฏิรูปประเทศในสมัยรัชกาลที่ ๕ การเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒ โดยวิเคราะห์สาเหตุปัจจัย และผลของเหตุการณ์ต่างๆ ◆ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ ◆ บทบาทของไทยตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองจนถึงปัจจุบันในสังคมโลก
	๒. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์	
	๓. วิเคราะห์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ และอิทธิพลต่อการพัฒนาชาติไทย	

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๓	๑. วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้ โดยเลือกใช้แผนที่เฉพาะเรื่องและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูล	♦ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขตของทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ ♦การเลือกใช้แผนที่เฉพาะเรื่องและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูลลักษณะทางกายภาพของทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้
	๒. วิเคราะห์สาเหตุการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้	♦สาเหตุการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๓	๑. สำรวจและระบุทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้	♦ทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น พื้นที่เพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ แหล่งประมง การกระจายของภาษาและศาสนาในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้
	๒. วิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้	♦ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากร สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้
	๓. สืบค้น อภิปรายประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้	♦ประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๔. วิเคราะห์แนวทางการจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้ที่ยั่งยืน	♦แนวทางการจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้ที่ยั่งยืน
	๕. ระบุความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีผลต่อการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	♦เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก ♦ความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีผลต่อการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๓๑๐๑ สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑

เวลา ๖๐ ชั่วโมง จำนวน ๑.๕ หน่วยกิต

ศึกษาความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมและความสุขแก่โลกและการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศต่างๆทั่วโลกตลอดจนวิธีการดำเนินชีวิตของศาสนิกชนและศาสนาอื่นๆอธิบายความแตกต่างของการกระทำความผิดระหว่างคดีอาญาและคดีแพ่ง มีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาไทย วิเคราะห์ปัจจัยและสาเหตุของปัญหาทางสังคม และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง และการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อธิบายระบอบการปกครองแบบต่างๆที่ใช้ในปัจจุบัน วิเคราะห์เปรียบเทียบระบอบการปกครองของไทยกับประเทศอื่นๆ วิเคราะห์รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันในมาตราต่างๆที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ศึกษา วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทย

โดยใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง วิเคราะห์ความสัมพันธ์ กระบวนการกลุ่ม การสืบค้นข้อมูล การอภิปราย กระบวนการปฏิบัติ

เพื่อให้การเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมมีค่านิยมที่ดีงาม มีจิตศรัทธาและรักษาไว้ซึ่งการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ยึดมั่นในหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือเป็นหลักในการดำเนินชีวิต มุ่งมั่นในการทำมาดีและนำหลักธรรมมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข

รหัสตัวชี้วัด (รายภาค)

ส ๑.๑ ม.๓/๑ ม.๓/๒ ม.๓/๓ ม.๓/๔ ม.๓/๕ ม.๓/๖ ม.๓/๗ ม.๓/๘ ม.๓/๙ ม.๓/๑๐

ส ๑.๒ ม.๓/๑ ม.๓/๒ ม.๓/๓ ม.๓/๔ ม.๓/๕ ม.๓/๖ ม.๓/๗

ส ๒.๑ ม.๓/๑ ม.๓/๒ ม.๓/๓ ม.๓/๔ ม.๓/๕

ส ๒.๒ ม.๓/๑ ม.๓/๒ ม.๓/๓ ม.๓/๔

รวมทั้งสิ้น ๒๖ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (ภาคเรียนที่ ๑)

รหัสวิชา ส ๒๓๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เวลา ๖๐ ชั่วโมง จำนวน ๑.๕ หน่วยกิต

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน	
			%	รวม %
หน่วยที่ ๑ ศาสนาในประเทศไทย ๑.๑ การเผยแพร่พุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศต่างๆ ๑.๒ ความสำคัญของพุทธศาสนา ๑.๓ พุทธประวัติ ๑.๔ พุทธสาวก พุทธสาวิกา ๑.๕ คำศัพท์ทางพุทธศาสนา พุทธศาสนสุภาษิต ๑.๖ การบริหารจัดการและเจริญปัญญา	ส ๑.๑ ม.๓/๑ ม. ๓/๒ ม.๓/๓ ม.๓/๔ ม. ๓/๕ ม.๓/๖ ม./๓๗ ม. ๓/๘ ม.๓/๙ ม.๓/๑๐	๒๐		
หน่วยที่ ๒ การปฏิบัติตนตามในศาสนพิธี ๒.๑ การปฏิบัติตนต่อพระภิกษุในงานศาสนพิธี ๒.๒ วันสำคัญและการปฏิบัติตนในวันสำคัญทางศาสนา ๒.๓ การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ๒.๔ การปลูกจิตสำนึกในด้านการบำรุงรักษาวัด	ส ๑.๒ ม.๓/๑ ม.๓/๒ ม.๓/๓ ม.๓/๔ ม. ๓/๕ ม.๓/๖ ม.๓/๗	๑๐		
หน่วยที่ ๑ พลเมืองดีตามวิถีสังคมประชาธิปไตย ๑.๑ การกระทำความผิดทางอาญาและโทษ ๑.๒ การกระทำความผิดทางแพ่งและโทษ ๑.๓ ความหมายและความสำคัญของสิทธิมนุษยชน ๑.๔ ความสำคัญและการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย และภูมิปัญญาไทย ๑.๕ ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ความเชื่อ ๑.๖ สาเหตุของปัญหาทางสังคม เช่น การทุจริต ยาเสพติด	ส ๒.๑ ม.๒/๑ ม.๒/๒ ม.๒/๓ ม.๒/๔	๑๗	๑๐	
หน่วยที่ ๓ การเมืองการปกครองของไทย ๓.๑ ระบอบการปกครองแบบต่างๆ ๓.๒ ความแตกต่างและความคล้ายคลึงของการ ปกครองของไทยกับประเทศอื่นๆ ๓.๓ การเลือกตั้ง ๓.๔ อำนาจอหน้าที่ของรัฐบาล	ส ๒.๒ ม.๓/๑ ม.๓/๒ ม.๓/๓ ม.๓/๔	๑๓	๑๐	

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๓๑๐๒ สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ

วัฒนธรรมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๖๐ ชั่วโมง จำนวน ๑.๕

หน่วยกิต

อธิบายความหมาย ประเภทของตลาด กลไกราคาในระบบเศรษฐกิจ สำนวญ วิเคราะห์ปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ โดยใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดของเศรษฐกิจ พอเพียงกับระบบสหกรณ์ ศึกษา อธิบายบทบาทหน้าที่ของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจ แสดงความคิดเห็นต่อนโยบายและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของรัฐบาล อภิปรายบทบาทและความสำคัญของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และผลกระทบจากภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืด ศึกษา วิเคราะห์ผลเสียจากการว่างงาน และวิธีการกีดกันทางการค้าในการค้าระหว่างประเทศวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้ง ขนาดและอาณาเขตของทวีป อเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ โดยการเลือกใช้แผนที่เฉพาะเรื่องและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ สืบค้นข้อมูล วิเคราะห์สาเหตุการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้ สำนวญและระบุทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น พื้นที่เพาะปลูก และเลี้ยงสัตว์ แหล่งประมง การกระจายของภาษาและศาสนา วิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากร สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม สืบค้น อภิปรายประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้ วิเคราะห์แนวทางการจัดการภัยพิบัติและระบบความร่วมมือในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก ความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีผลต่อการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้

โดยการเลือกใช้แผนที่เฉพาะเรื่องและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ สืบค้นข้อมูล วิเคราะห์

เพื่อให้การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีวิจาร์ณญาณรู้เท่าทันสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง รู้จักตนเอง ภูมิใจในความเป็นไทย รักชาติรักท้องถิ่น และสามารถนำหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รหัสตัวชี้วัด (รายภาค)

ส ๓.๑ ม.๓/๑ ม.๓/๒ ม.๓/๓

ส ๓.๒ ม.๓/๑ ม.๓/๒ ม.๓/๔ ม.๓/๕ ม.๓/๖

ส ๕.๑ ม.๓/๑ ม.๓/๒

ส ๕.๒ ม.๓/๑ ม.๓/๒ ม.๓/๓ ม.๓/๔ ม.๓/๕

รวมทั้งสิ้น ๑๖ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (ภาคเรียนที่ ๒)

รหัสวิชา ส ๒๓๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เวลา ๖๐ ชั่วโมง จำนวน ๑.๕ หน่วยกิต

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน	
			%	รวม %
หน่วยที่ ๔ เศรษฐศาสตร์ทั่วไป ๔.๑ ความหมาย และประเภทของตลาด ๔.๒ ความหมาย และตัวอย่างของอุปสงค์ อุปทาน ๔.๓ ความหมายและความสำคัญของกลไกราคา และการกำหนดราคาในระบบเศรษฐกิจ ๔.๔ ปัญหาของท้องถิ่นและการแก้ไขตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ๔.๕ หลักการของสหกรณ์ ๔.๖ ความสัมพันธ์ระหว่างหลักการเศรษฐกิจพอเพียงกับระบบของสหกรณ์	ส ๓.๑ ม.๓/๑ ม.๓/๒ ม.๓/๓	๒๐	๕	๖๐
หน่วยที่ ๖ เครื่องมือและเทคโนโลยีทางภูมิศาสตร์ ๖.๑ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่แสดงลักษณะกายภาพและสังคมของทวีปอเมริกาเหนือ และอเมริกาใต้ ๖.๒ ลักษณะทางกายภาพของทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้	ส ๕.๑ ม.๓/๑ ม.๓/๒	๑๔	๑๐	
หน่วยที่ ๗ ทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ ๗.๑ ที่ตั้ง ขนาดและอาณาเขตของทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ ๗.๒ สาเหตุการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ ๗.๓ ทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ ๗.๔ ปัจจัยทางกายภาพและทางสังคมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากรสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ ๗.๕ ปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ ๗.๖ แนวทางการจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ที่ยั่งยืน	ส ๕.๑ ม.๓/๑ ม.๓/๒ ส ๕.๒ ม.๓/๑ ม.๓/๒ ม.๓/๓ ม.๓/๔	๒๓	๑๐	

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน	
			%	รวม %
๗.๗ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก ๗.๘ ความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีผลต่อการ จัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม				
หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน	
			%	รวม %
ปลายปี (สรุปรายวิชา)	การทดสอบ	๑	๒๐	๔๐
	ภาระงาน	๒	๒๐	
	รวม	๖๐	๑๐๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๓๑๐๓ ประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑

เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษาขั้นตอนทางวิธีการทางประวัติศาสตร์ เหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์สากลและประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์อย่างมีเหตุผลตามขั้นตอนทางวิธีการทางประวัติศาสตร์ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ในการศึกษาเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ท้องถิ่นของตน ศึกษาที่ตั้งสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่างๆของโลก (ยกเว้นเอเชีย) ที่มีผลต่อการพัฒนาโดยสังเขปรวมทั้งวิเคราะห์พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ การเมือง ของภูมิภาคต่างๆของโลก(ยกเว้นเอเชีย) โดยสังเขป และอิทธิพลของอารยธรรมตะวันตกที่มีผลต่อการพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกความร่วมมือและความขัดแย้งในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ สงครามโลกครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๒ สงครามเย็น องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศ

โดยใช้ขั้นตอนทางวิธีการทางประวัติศาสตร์ และวิธีการทางประวัติศาสตร์

เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของประวัติศาสตร์ด้วยการศึกษาวิธีการทางประวัติศาสตร์พัฒนาการของมนุษยชาติและภูมิภาคต่างๆของโลกที่มีความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องกันตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

รหัสตัวชี้วัด (รายภาค)

ส ๔.๑ ม.๓/๑ ม.๓/๒

ส ๔.๒ ม.๓/๑ ม.๓/๒

รวมทั้งสิ้น ๔ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน
รหัสวิชา ส ๒๓๑๐๒ ประวัติศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (ภาคเรียนที่ ๑)
เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน	
			%	รวม %
หน่วยที่ ๑ วิธีการทางประวัติศาสตร์ ๑.๑ ขั้นตอนทางประวัติศาสตร์ ๑.๒ วิเคราะห์เหตุการณ์สำคัญสมัย รัตนโกสินทร์ ๑.๓ การใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ศึกษา เรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัวและ ท้องถิ่น	ส ๔.๓ ม.๑/๑ ม.๑/๒ ม.๑/๓	๗		๖๐
หน่วยที่ ๒ ภูมิภาคต่างๆ ของโลก ๒.๑ ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาค ต่างๆของโลก ๒.๒ พัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และ การเมืองของภูมิภาคต่างๆของโลก ๒.๓ อิทธิพลอารยธรรมตะวันตกที่มีผล ต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ๒.๔ สงครามโลกครั้งที่ ๑ และ ๒ สงครามเย็นและความร่วมมือระหว่าง ประเทศ	ส ๔.๒ ม.๓/๑ ม.๓/๒	๑๕		

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๓๑๐๔ ประวัติศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

วิเคราะห์พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ในด้านการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ศึกษาบทบาทของพระมหากษัตริย์ในราชวงศ์จักรีในการสร้างสรรค์ความเจริญและความมั่นคงของชาติ ศึกษาพัฒนาการของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ด้านการเมืองการปกครอง สังคม เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศตามช่วงสมัยต่างๆ และเหตุการณ์สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ที่มีผลต่อการพัฒนาชาติไทย เรื่องการทำสนธิสัญญาเบาริงในสมัยรัชกาลที่ ๔ การปฏิรูปประเทศในสมัยรัชกาลที่ ๕ การเข้าร่วมสงครามครั้งที่ ๑ และ ๒ โดยวิเคราะห์สาเหตุ ปัจจัยและผลของเหตุการณ์ต่างๆ ศึกษาภูมิปัญญาวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ซึ่งมีอิทธิพลต่อการพัฒนาชาติไทยจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ และบทบาทของไทยตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองจนถึงปัจจุบันในสังคมโลก

โดยการวิเคราะห์

เพื่อให้การศึกษาประวัติศาสตร์อย่างเข้าใจและสามารถรู้เท่าทันสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง รู้จักตนเอง ภูมิใจในความเป็นไทย รักชาติ รักท้องถิ่น ศรัทธาและรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีค่านิยมที่ดีงามและเป็นพลเมืองดีของประเทศ

รหัสตัวชี้วัด (รายภาค)

ส ๔.๓ ม.๓/๑ ม.๓/๒ ม.๓/๓ ม.๓/๔

รวมทั้งสิ้น ๔ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน
รหัสวิชา ส ๒๓๑๐๒ ประวัติศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (ภาคเรียนที่ ๒)
เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน	
			%	รวม %
หน่วยที่ ๓ รัตนโกสินทร์ ๓.๑ การสถาปนากรุงเทพมหานครเป็น ราชธานีของไทย ๓.๒ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรือง ของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ๓.๓ พัฒนาการของไทยสมัย รัตนโกสินทร์ ด้านการเมืองการปกครอง สังคม เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ๓.๔ เหตุการณ์สำคัญของไทยสมัย รัตนโกสินทร์ เช่น การทำสนธิสัญญาเบาริง สมัย รัชกาลที่ ๔ การปฏิรูปประเทศ สมัยรัชกาลที่ ๕ ๓.๕ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัย รัตนโกสินทร์ ๓.๖ บทบาทของไทยตั้งแต่การ เปลี่ยนแปลงการปกครองจนถึงปัจจุบัน	ส ๔.๓ ม.๓/๑ ม.๓/๒ ม.๓/๓ ม.๓/๔	๑๕		
ปลายปี (สรุปรายวิชา)	การทดสอบ	๑	๒๐	
	ภาระงาน	๒	๒๐	
	รวม	๔๐	๑๐๐	

รายวิชาเพิ่มเติม วิชาการป้องกันการทุจริต

ผลการเรียนรู้

๑. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ ส่วนรวม
๒. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความสะอาดและความไม่ทนต่อการทุจริต
๓. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG/ จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
๔. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๕. สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวมได้
๖. ปฏิบัติตนเป็นผู้สะอาดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
๗. ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
๘. ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๙. ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

รวมทั้งหมด ๙ ผลการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๑๒๐๑ การป้องกันการทุจริต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม มีการคิดแยกแยะ โดยระบบคิดฐาน ๒ และระบบคิดฐาน ๑๐ ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต เกี่ยวกับการทำกรบ้าน การทำเวร การสอบและกิจกรรมนักเรียน STRONG จิตพอเพียงต่อการต่อต้านการทุจริต ได้แก่ความพอเพียง ความโปร่งใส ด้านทุจริตและความเอื้ออาทร รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านทุจริต การเคารพสิทธิหน้าที่ตนเองและผู้อื่น ปฏิบัติตนตามกฎหมาย ระเบียบ กติกาและกฎหมาย และคุณลักษณะของ พลเมืองที่ดี หน้าที่ของพลเมืองที่ดี

โดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ การฝึกปฏิบัติจริง การทำโครงการกระบวนการ เรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS) การอภิปราย การสืบสวน การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้มี ความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

ผลการเรียนรู้

๑. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ ส่วนรวม
๒. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต
๓. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG/ จิตพอเพียงต่อการต่อต้านการทุจริต
๔. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๕. สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวมได้
๖. ปฏิบัติตนเป็นผู้ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
๗. ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG / จิตพอเพียงต่อการต่อต้านการทุจริต
๘. ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๙. ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

รวมทั้งหมด ๙ ผลการเรียนรู้

โครงสร้างรายวิชา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑.	การคิดแยกแยะระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - การคิดแยกแยะ - ระบบคิดฐาน ๒ - ระบบคิดฐาน ๑๐	๑๖
๒.	ความละเอียดและความไม่ทนต่อ การทุจริต	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การทำการบ้าน - การทำเวร - การสอบ - กิจกรรมนักเรียน	๑๐
๓.	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้าน การทุจริต	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ความพอเพียง - ความโปร่งใส - ต้านทุจริต - ความเอื้ออาทร	๔
๔.	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อ สังคม	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - ความหมายบทบาทและสิทธิ - การเคารพสิทธิหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่น - ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย - ความรับผิดชอบ (ต่อตนเองกับต่อผู้อื่น) - ความเป็นพลเมือง	๑๐
รวม			๔๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๒๒๐๑ การป้องกันการทุจริต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม มีการคิดแยกแยะ โดยระบบคิดฐาน ๒ และระบบคิดฐาน ๑๐ ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต เกี่ยวกับการทำการบ้าน การทำเวร การสอบและกิจกรรมนักเรียน STRONG จิตพอเพียงต่อการต่อต้านการทุจริต ได้แก่ความพอเพียง ความโปร่งใส ด้านทุจริตและความเอื้ออาทร รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านทุจริต การเคารพสิทธิหน้าที่ต่อชุมชนและสังคม ปฏิบัติตนตามกฎหมาย ระเบียบ กติกาและกฎหมาย

โดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ การฝึกปฏิบัติจริง การทำโครงการกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS) การอภิปราย การสืบสวน การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

ผลการเรียนรู้

๑. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ ส่วนรวม
๒. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต
๓. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG/ จิตพอเพียงต่อการต่อต้านการทุจริต
๔. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๕. สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวมได้
๖. ปฏิบัติตนเป็นผู้ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
๗. ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG / จิตพอเพียงต่อการต่อต้านการทุจริต
๘. ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๙. ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

รวมทั้งหมด ๙ ผลการเรียนรู้

โครงสร้างรายวิชา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑.	การคิดแยกแยะระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - การคิดแยกแยะ - ประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม - ระบบคิดฐาน ๒ - ระบบคิดฐาน ๑๐	๑๖
๒.	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การทำกรบ้าน - การทำเวร - การสอบ - กิจกรรมนักเรียน	๑๐
๓.	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้าน การทุจริต	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ความพอเพียง - ความโปร่งใส - ต้านทุจริต - ความเอื้ออาทร	๔
๔.	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อ สังคม	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - เรื่องการเคารพสิทธิหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่น - การเคารพสิทธิหน้าที่ต่อชุมชนและสังคม - ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย - ความรับผิดชอบ (ต่อห้องเรียน) - คุณลักษณะของพลเมืองที่ดี - หน้าที่ของพลเมืองที่ดี	๑๐
รวม			๔๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๓๒๐๑ การป้องกันการทุจริต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม มีการคิดแยกแยะ โดยระบบคิดฐาน ๒ และระบบคิดฐาน ๑๐ ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต เกี่ยวกับการทำกรบ้าน การทำเวร การสอบ การแต่งกายและกิจกรรมนักเรียน STRONG จิตพอเพียงต่อการต่อต้านการทุจริต ได้แก่ ความพอเพียง ความโปร่งใส ด้านทุจริตและความเอื้ออาทร รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านทุจริต การเคารพสิทธิหน้าที่ตนเองและผู้อื่นการเคารพสิทธิหน้าที่ต่อชุมชนและสังคม ปฏิบัติตนตามกฎหมาย ระเบียบ กติกาและกฎหมาย

โดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ การฝึกปฏิบัติจริง การทำโครงการกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS) การอภิปราย การสืบสวน การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

ผลการเรียนรู้

๑. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ ส่วนรวม
๒. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต
๓. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG/ จิตพอเพียงต่อการต่อต้านการทุจริต
๔. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๕. สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวมได้
๖. ปฏิบัติตนเป็นผู้ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
๗. ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG / จิตพอเพียงต่อการต่อต้านการทุจริต
๘. ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๙. ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

รวมทั้งหมด ๙ ผลการเรียนรู้

โครงสร้างรายวิชา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑.	การคิดแยกแยะระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - การคิดแยกแยะ - ระบบคิดฐาน ๒ - ระบบคิดฐาน ๑๐ - ประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม - การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและ ประโยชน์ส่วนรวม	๑๖
๒.	ความละเอียดและความไม่ทนต่อ การทุจริต	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การทำกรบ้าน - การทำแเวร - การสอบ - การแต่งกาย - กิจกรรมส่งเสริมความถนัดและความสนใจ	๑๐
๓.	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้าน การทุจริต	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ความพอเพียง - ความโปร่งใส - ต้านทุจริต - ความเอื้ออาทร	๔
๔.	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อ สังคม	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - เรื่องการเคารพสิทธิหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่นที่ มีต่อชุมชน - เรื่องการเคารพสิทธิหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่นที่ มีประเทศชาติ - ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย - ความรับผิดชอบ (ต่อโรงเรียน) - ความเป็นพลเมืองที่ดี - หน้าที่ของพลเมืองที่ดี	๑๐
รวม			๔๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๔๒๐๑ การป้องกันการทุจริต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม มีการคิดแยกแยะ โดยระบบคิดฐาน ๒ และระบบคิดฐาน ๑๐ ความแตกต่างระหว่างจริยธรรมและการทุจริต ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต เกี่ยวกับการทำการบ้าน การทำเวร การสอบ การแต่งกายและกิจกรรมนักเรียน ภายในโรงเรียน STRONG จิตพอเพียงต่อการต่อต้านการทุจริต ได้แก่การดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความโปร่งใส ความตื่นรู้และต้านทุจริต การมุ่งไปข้างหน้าและความเอื้ออาทร รู้หน้าที่ของพลเมือง และรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านทุจริต การเคารพสิทธิหน้าที่ตนเองและผู้อื่นการเคารพสิทธิหน้าที่ต่อชุมชนและสังคม ปฏิบัติตนตามกฎหมาย ระเบียบ กติกาและกฎหมาย ความรับผิดชอบต่อสังคมและพลเมืองที่ดี

โดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ การฝึกปฏิบัติจริง การทำโครงการกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPs) การอภิปราย การสืบสวน การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

ผลการเรียนรู้

๑. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ ส่วนรวม
๒. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต
๓. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG/ จิตพอเพียงต่อการต่อต้านการทุจริต
๔. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๕. สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวมได้
๖. ปฏิบัติตนเป็นผู้ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
๗. ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG / จิตพอเพียงต่อการต่อต้านการทุจริต
๘. ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๙. ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

รวมทั้งหมด ๙ ผลการเรียนรู้

โครงสร้างรายวิชา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑.	การคิดแยกแยะระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - การคิดแยกแยะ - ระบบคิดฐาน ๒ - ระบบคิดฐาน ๑๐ - ความแตกต่างระหว่างจริยธรรมและการทุจริต - ประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม	๑๔
๒.	ความละเอียดและความไม่ทนต่อ การทุจริต	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การทำการบ้าน - การทำเวร - การสอบ - การแต่งกาย - กิจกรรมนักเรียน (ภายในโรงเรียน) - การเข้าแถว	๑๐
๓.	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้าน การทุจริต	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - การดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง - ความโปร่งใส - ความตื่นรู้ / ความรู้ - ด้านทุจริต - มุ่งไปข้างหน้า - ความเอื้ออาทร	๖
๔.	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อ สังคม	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - เรื่องการเคารพสิทธิหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่นที่ มีต่อครอบครัว - ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย - ความรับผิดชอบ (ต่อชุมชน) - ความเป็นพลเมือง	๑๐
รวม			๔๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๕๒๐๑ การป้องกันการทุจริต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม มีการคิดแยกแยะ โดยระบบคิดฐาน ๒ และระบบคิดฐาน ๑๐ ความแตกต่างระหว่างจริยธรรมและการทุจริต การขัดกันระหว่าง ประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม ผลประโยชน์ทับซ้อนและรูปแบบของประโยชน์ทับซ้อน ความละเอียด และความไม่ทนต่อการทุจริต เกี่ยวกับการทำการบ้าน การทำเวร การสอบ การแต่งกายและกิจกรรมนักเรียน ภายในห้องเรียน โรงเรียน ชุมชนและสังคม การสร้างจิตสำนึกความพอเพียงต่อการต้านทุจริต STRONG จิต พอเพียงต่อการต่อต้านการทุจริต การดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความโปร่งใส ความตื่นรู้ และต้านทุจริต การมุ่งไปข้างหน้าและความเอื้ออาทร รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการ ต่อต้านทุจริต การเคารพสิทธิหน้าที่ตนเองและผู้อื่นการเคารพสิทธิหน้าที่ต่อชุมชนและสังคม ปฏิบัติตนตามกฎหมาย ระเบียบ กติกาและกฎหมาย ความรับผิดชอบต่อสังคมและพลเมืองที่ดี

โดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ การฝึกปฏิบัติจริง การทำโครงการกระบวนการ เรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPs) การอภิปราย การสืบสวน การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้มี ความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

ผลการเรียนรู้

๑. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ ส่วนรวม
๒. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต
๓. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG/ จิตพอเพียงต่อการต้านการทุจริต
๔. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๕. สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวมได้
๖. ปฏิบัติตนเป็นผู้ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
๗. ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG / จิตพอเพียงต่อการต้านการทุจริต
๘. ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๙. ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

รวมทั้งหมด ๙ ผลการเรียนรู้

โครงสร้างรายวิชา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑.	การคิดแยกแยะระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - การคิดแยกแยะ - ระบบคิดฐาน ๒ - ระบบคิดฐาน ๑๐ - ความแตกต่างระหว่างจริยธรรมและการทุจริต - ประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม - การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตน และ ผลประโยชน์ส่วนรวม - ผลประโยชน์ทับซ้อน	๑๔
๒.	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การทำกรบ้าน - การทำเวร - การสอบ - การแต่งกาย - กิจกรรมนักเรียน (ในห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน) - การเข้าแถว	๑๐
๓.	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้าน การทุจริต	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ความพอเพียง - ความโปร่งใส - ความตื่นรู้ / ความรู้ - ต้านทุจริต - มุ่งไปข้างหน้า - ความเอื้ออาทร	๖
๔.	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อ สังคม	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - เรื่องการเคารพสิทธิหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่น - ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย - ความรับผิดชอบ (ต่อสังคม) - ความเป็นพลเมือง	๑๐
รวม			๔๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๖๒๐๑ การป้องกันการทุจริต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม มีการคิดแยกแยะ โดยระบบคิดฐาน ๒ และระบบคิดฐาน ๑๐ ความแตกต่างระหว่างจริยธรรมและการทุจริต การขัดกันระหว่าง ประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม ผลประโยชน์ทับซ้อนและรูปแบบของประโยชน์ทับซ้อน ความละเอียด และความไม่ทนต่อการทุจริต เกี่ยวกับการทำการบ้าน การทำเวร การสอบ การแต่งกายและกิจกรรมนักเรียน ภายในห้องเรียน โรงเรียน ชุมชนและสังคม การสร้างจิตสำนึกความพอเพียงต่อการต้านทุจริต STRONG จิต พอเพียงต่อการต่อต้านการทุจริต การดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความโปร่งใส ความตื่นรู้ และต้านทุจริต การมุ่งไปข้างหน้าและความเอื้ออาทร รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการ ต่อต้านทุจริต การเคารพสิทธิหน้าที่ตนเองและผู้อื่นการเคารพสิทธิหน้าที่ต่อชุมชนและสังคม ปฏิบัติตนตามกฎหมาย ระเบียบ กติกาและกฎหมาย ความรับผิดชอบต่อสังคมและพลเมืองที่ดี

โดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ การฝึกปฏิบัติจริง การทำโครงการกระบวนการ เรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPs) การอภิปราย การสืบสวน การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้มี ความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

ผลการเรียนรู้

๑. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ ส่วนรวม
๒. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต
๓. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG/ จิตพอเพียงต่อการต้านการทุจริต
๔. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๕. สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวมได้
๖. ปฏิบัติตนเป็นผู้ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
๗. ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG / จิตพอเพียงต่อการต้านการทุจริต
๘. ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๙. ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

รวมทั้งหมด ๙ ผลการเรียนรู้

**โครงสร้างรายวิชา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖**

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑.	การคิดแยกแยะระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - การคิดแยกแยะ - ระบบคิดฐาน ๒ - ระบบคิดฐาน ๑๐ - ความแตกต่างระหว่างจริยธรรมและการทุจริต - ประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม - การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตน และ ผลประโยชน์ส่วนรวม - ผลประโยชน์ทับซ้อน - รูปแบบของผลประโยชน์ทับซ้อน	๑๔
๒.	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การทำกรบ้าน - การทำเวร - การสอบ - การแต่งกาย - กิจกรรมนักเรียน (ในห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน สังคม) - การเข้าแถว	๑๐
๓.	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้าน การทุจริต	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - การสร้างจิตสำนึกความพอเพียงต่อต้านการ ทุจริต - ความโปร่งใส - ความตื่นรู้ / ความรู้ - ด้านทุจริต - มุ่งไปข้างหน้า - ความเอื้ออาทร	๖
๔.	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อ สังคม	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - เรื่องการเคารพสิทธิหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่นที่ มีต่อประเทศชาติ - ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย - ความรับผิดชอบ (ต่อประเทศชาติ) - ความเป็นพลเมือง	๑๐
รวม			๔๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๑๒๐๑ การป้องกันการทุจริต
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ละอายและความไม่
ทนต่อการทุจริต STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการ
ต่อต้านการทุจริต การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม การคิดแยกแยะ
ระบบคิดฐาน ๒ ระบบคิดฐาน ๑๐ ความแตกต่างระหว่างจริยธรรมและ การทุจริต (ชุมชน สังคม) ประโยชน์
ส่วนตนและประโยชน์ ส่วนรวม (ชุมชน สังคม) การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวม
(ชุมชน สังคม) ผลประโยชน์ทับซ้อน (ชุมชน สังคม) รูปแบบของผลประโยชน์ทับซ้อน (ชุมชน สังคม) ความ
ละอายและความไม่ทนต่อการ ทุจริต การทำการบ้าน/ชิ้นงาน การทำเวร/การทำความสะอาด การสอบ
การแต่งกาย / การเข้าแถว การเลือกตั้ง กิจกรรมนักเรียน (ห้องเรียน) STRONG / จิตพอเพียงต้านการ ทุจริต
ความพอเพียง ความโปร่งใส ความตื่นรู้ / ความรู้ ต่อด้านทุจริต มุ่งไปข้างหน้า ความเอื้ออาทร พลเมืองกับ
ความรับผิดชอบต่อสังคม การเคารพสิทธิหน้าที่ของตนเองและ ผู้อื่น ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย
ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น/ สังคม ความเป็นพลเมือง ความเป็นพลโลก

โดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ การฝึกปฏิบัติจริง การทำโครงงานกระบวนการ
เรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS) การอภิปราย การสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน

เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต เกิดทักษะ
กระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียง จิตสาธารณะ

ผลการเรียนรู้

๑. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ ส่วนรวม
๒. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความละอายและความไม่ทนต่อการทุจริต
๓. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG/ จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
๔. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๕. สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวมได้

รวมทั้งหมด ๕ ผลการเรียนรู้

โครงสร้างรายวิชา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ภาคเรียนที่ ๑

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑	การคิดแยกแยะ ระหว่างผลประโยชน์ส่วน ตนและผลประโยชน์ ส่วนรวม	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ ส่วนรวม - การคิดแยกแยะ - ระบบคิดฐาน ๒ - ระบบคิดฐาน ๑๐ - ความแตกต่างระหว่างจริยธรรมและการทุจริต (ชุมชน สังคม) - ประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม (ชุมชน สังคม) - การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ ส่วนรวม (ชุมชน สังคม) - ผลประโยชน์ทับซ้อน (ชุมชน สังคม) - รูปแบบของผลประโยชน์ทับซ้อน (ชุมชน สังคม)	๑๒
๒	ความละเอียดและ ความไม่ทนต่อ การทุจริต	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การทำกรบ้าน/ขึ้นงาน - การทำเวร/การทำความสะอาด - การสอบ - การแต่งกาย / การเข้าแถว - การเลือกตั้ง - กิจกรรมนักเรียน (ห้องเรียน)	๘
รวม			๒๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๑๒๐๒ การป้องกันการทุจริต
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ละอายและความไม่
ทนต่อการทุจริต STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการ
ต่อต้านการทุจริต การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม การคิดแยกแยะ
ระบบคิดฐาน ๒ ระบบคิดฐาน ๑๐ ความแตกต่างระหว่างจริยธรรมและ การทุจริต (ชุมชน สังคม) ประโยชน์
ส่วนตนและประโยชน์ ส่วนรวม (ชุมชน สังคม) การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวม
(ชุมชน สังคม) ผลประโยชน์ทับซ้อน (ชุมชน สังคม) รูปแบบของผลประโยชน์ทับซ้อน (ชุมชน สังคม) ความ
ละอายและความไม่ทนต่อการ ทุจริต การทำการบ้าน/ชิ้นงาน การทำเวร/การทำความสะอาด การสอบ
การแต่งกาย / การเข้าแถว การเลือกตั้ง กิจกรรมนักเรียน (ห้องเรียน) STRONG / จิตพอเพียงต้านการ ทุจริต
ความพอเพียง ความโปร่งใส ความตื่นรู้ / ความรู้ ต่อด้านทุจริต มุ่งไปข้างหน้า ความเอื้ออาทร พลเมืองกับ
ความรับผิดชอบต่อสังคม การเคารพสิทธิหน้าที่ของตนเองและ ผู้อื่น ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย
ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น/ สังคม ความเป็นพลเมือง ความเป็นพลโลก

โดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ การฝึกปฏิบัติจริง การทำโครงการกระบวนการ
เรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS) การอภิปราย การสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน

เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต เกิดทักษะ
กระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียง จิตสาธารณะ

ผลการเรียนรู้

๖. ปฏิบัติตนเป็นผู้ละอายและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
๗. ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
๘. ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๙. ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

รวมทั้งหมด ๔ ผลการเรียนรู้

โครงสร้างรายวิชา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ภาคเรียนที่ ๒

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑	STRONG/จิตพอเพียง ต่อต้านการทุจริต	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ความพอเพียง - ความโปร่งใส - ความตื่นรู้ / ความรู้ - ต่อด้านทุจริต - มุ่งไปข้างหน้า - ความเอื้ออาทร	๑๐
๒	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - การเคารพสิทธิหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่น - ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย - ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น/สังคม - ความเป็นพลเมือง - ความเป็นพลโลก * จัดนิทรรศการ	๑๐
	รวม		๒๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๒๒๐๑ การป้องกันการทุจริต
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ละอายและความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม การคิดแยกแยะระบบคิดฐาน ๒ ระบบคิดฐาน ๑๐ ความแตกต่างระหว่างจริยธรรมและ การทุจริต (ชุมชน สังคม) ประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ ส่วนรวม (ชุมชน สังคม) การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวม (ชุมชน สังคม) ผลประโยชน์ทับซ้อน (ชุมชน สังคม) รูปแบบของผลประโยชน์ทับซ้อน (ชุมชน สังคม) ความละอายและความไม่ทนต่อการ ทุจริต การทำการบ้าน/ชิ้นงาน การทำเวร/การทำความสะอาด การสอบการแต่งกาย / การเข้าแถว การเลือกตั้ง กิจกรรมนักเรียน (ห้องเรียน) STRONG / จิตพอเพียงด้านการ ทุจริต ความพอเพียง ความโปร่งใส ความตื่นรู้ / ความรู้ ต่อด้านทุจริต มุ่งไปข้างหน้า ความเอื้ออาทร พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม การเคารพสิทธิหน้าที่ของตนเองและ ผู้อื่น ระเบียน กฎ กติกา กฎหมาย ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น/ สังคม ความเป็นพลเมือง ความเป็นพลโลก

โดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ การฝึกปฏิบัติจริง การทำโครงงานกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS) การอภิปราย การสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน

เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต เกิดทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียง จิตสาธารณะ

ผลการเรียนรู้

๑. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ ส่วนรวม
๒. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความละอายและความไม่ทนต่อการทุจริต
๓. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG/ จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
๔. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๕. สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวมได้

รวมทั้งหมด ๕ ผลการเรียนรู้

โครงสร้างรายวิชา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๑

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑	การคิดแยกแยะ ระหว่างผลประโยชน์ส่วน ตนและผลประโยชน์ ส่วนรวม	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ ส่วนรวม - การคิดแยกแยะ - ระบบคิดฐาน ๒ - ระบบคิดฐาน ๑๐ - ความแตกต่างระหว่างจริยธรรมและการทุจริต (ชุมชน สังคม) - ประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม (ชุมชน สังคม) - การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ ส่วนรวม (ชุมชน สังคม) - ผลประโยชน์ทับซ้อน (ชุมชน สังคม) - รูปแบบของผลประโยชน์ทับซ้อน (ชุมชน สังคม)	๑๒
๒	ความละเอียดและ ความไม่ทนต่อ การทุจริต	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การทำการบ้าน/ชิ้นงาน - รู้หน้าที่การทำเวร/การทำความสะอาด - การสอบ - การแต่งกาย - การเข้าแถวมารยาทคนดี - การเลือกตั้ง - เรามารวมกลุ่มเพื่อสร้างสรรค์ด้านทุจริต	๘
	รวม		๒๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๒๒๐๒ การป้องกันการทุจริต
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ละอายและความไม่
ทนต่อการทุจริต STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการ
ต่อต้านการทุจริต การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม การคิดแยกแยะ
ระบบคิดฐาน ๒ ระบบคิดฐาน ๑๐ ความแตกต่างระหว่างจริยธรรมและ การทุจริต (ชุมชน สังคม) ประโยชน์
ส่วนตนและประโยชน์ ส่วนรวม (ชุมชน สังคม) การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวม
(ชุมชน สังคม) ผลประโยชน์ทับซ้อน (ชุมชน สังคม) รูปแบบของผลประโยชน์ทับซ้อน (ชุมชน สังคม) ความ
ละอายและความไม่ทนต่อการ ทุจริต การทำการบ้าน/ชิ้นงาน การทำเวร/การทำความสะอาด การสอบการ
แต่งกาย / การเข้าแถว การเลือกตั้ง กิจกรรมนักเรียน (ห้องเรียน) STRONG / จิตพอเพียงต้านการ ทุจริต
ความพอเพียง ความโปร่งใส ความตื่นรู้ / ความรู้ ต่อด้านทุจริต มุ่งไปข้างหน้า ความเอื้ออาทร พลเมืองกับ
ความรับผิดชอบต่อสังคม การเคารพสิทธิหน้าที่ของตนเองและ ผู้อื่น ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย
ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น/ สังคม ความเป็นพลเมือง ความเป็นพลโลก

โดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ การฝึกปฏิบัติจริง การทำโครงการกระบวนการ
เรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS) การอภิปราย การสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน

เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต เกิดทักษะ
กระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียง จิตสาธารณะ

ผลการเรียนรู้

๖. ปฏิบัติตนเป็นผู้ละอายและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
๗. ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
๘. ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๙. ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

รวมทั้งหมด ๔ ผลการเรียนรู้

โครงสร้างรายวิชา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑	STRONG/จิตพอเพียง ต่อต้านการทุจริต	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ความพอเพียง - ความโปร่งใส - ความตื่นรู้ / ความรู้ - ต่อด้านทุจริต - มุ่งไปข้างหน้า - ความเอื้ออาทร	๑๐
๒	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - การเคารพสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น - ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย กับการเป็นพลเมืองที่ดีมีส่วน ร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต - ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น - ความเป็นพลเมือง - ความเป็นพลโลก * เสวนา	๑๐
	รวม		๒๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๓๒๐๑ การป้องกันการทุจริต
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ละอายและความไม่
ทนต่อการทุจริต STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการ
ต่อต้านการทุจริต การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม การคิดแยกแยะ
ระบบคิดฐาน ๒ ระบบคิดฐาน ๑๐ ความแตกต่างระหว่างจริยธรรมและ การทุจริต (ชุมชน สังคม) ประโยชน์
ส่วนตนและประโยชน์ ส่วนรวม (ชุมชน สังคม) การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวม
(ชุมชน สังคม) ผลประโยชน์ทับซ้อน (ชุมชน สังคม) รูปแบบของผลประโยชน์ทับซ้อน (ชุมชน สังคม) ความ
ละอายและความไม่ทนต่อการ ทุจริต การทำการบ้าน/ชิ้นงาน การทำเวร/การทำความสะอาด การสอบการ
แต่งกาย / การเข้าแถว การเลือกตั้ง กิจกรรมนักเรียน (ห้องเรียน) STRONG / จิตพอเพียงต้านการ ทุจริต
ความพอเพียง ความโปร่งใส ความตื่นรู้ / ความรู้ ต่อด้านทุจริต มุ่งไปข้างหน้า ความเอื้ออาทร พลเมืองกับ
ความรับผิดชอบต่อสังคม การเคารพสิทธิหน้าที่ของตนเองและ ผู้อื่น ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย
ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น/ สังคม ความเป็นพลเมือง ความเป็นพลโลก

โดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ การฝึกปฏิบัติจริง การทำโครงการกระบวนการ
เรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS) การอภิปราย การสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน

เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต เกิดทักษะ
กระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียง จิตสาธารณะ

ผลการเรียนรู้

๑. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ ส่วนรวม
๒. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความละอายและความไม่ทนต่อการทุจริต
๓. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG/ จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
๔. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๕. สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวมได้

รวมทั้งหมด ๕ ผลการเรียนรู้

โครงสร้างรายวิชา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาคเรียนที่ ๑

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑	การคิดแยกแยะ ระหว่างผลประโยชน์ส่วน ตนและผลประโยชน์ ส่วนรวม	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ ส่วนรวม - การคิดแยกแยะ - ระบบคิดฐาน ๒ - ระบบคิดฐาน ๑๐ - ความแตกต่างระหว่างจริยธรรมและการทุจริต (ชุมชน สังคม) - ประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม (ชุมชน สังคม) - การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ ส่วนรวม (ชุมชน สังคม) - ผลประโยชน์ทับซ้อน (ชุมชน สังคม) - รูปแบบของผลประโยชน์ทับซ้อน (ชุมชน สังคม)	๑๒
๒	ความละเอียดและ ความไม่ทนต่อ การทุจริต	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การทำการบ้าน/ชิ้นงาน - หน้าที่การทำเวร/การทำความสะอาด - การสอบ - การแต่งกาย - การเข้าแถวมารยาทคนดี - การเลือกตั้ง - เรามารวมกลุ่มเพื่อสร้างสรรค์ด้านทุจริต	๘
	รวม		๒๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๓๒๐๒ การป้องกันการทุจริต
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ละอายและความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม การคิดแยกแยะระบบคิดฐาน ๒ ระบบคิดฐาน ๑๐ ความแตกต่างระหว่างจริยธรรมและ การทุจริต (ชุมชน สังคม) ประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ ส่วนรวม (ชุมชน สังคม) การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวม (ชุมชน สังคม) ผลประโยชน์ทับซ้อน (ชุมชน สังคม) รูปแบบของผลประโยชน์ทับซ้อน (ชุมชน สังคม) ความละอายและความไม่ทนต่อการ ทุจริต การทำการบ้าน/ชิ้นงาน การทำเวร/การทำความสะอาด การสอบการแต่งกาย / การเข้าแถว การเลือกตั้ง กิจกรรมนักเรียน (ห้องเรียน) STRONG / จิตพอเพียงด้านการ ทุจริต ความพอเพียง ความโปร่งใส ความตื่นรู้ / ความรู้ ต่อต้านทุจริต มุ่งไปข้างหน้า ความเอื้ออาทร พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม การเคารพสิทธิหน้าที่ของตนเองและ ผู้อื่น ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น/ สังคม ความเป็นพลเมือง ความเป็นพลโลก

โดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ การฝึกปฏิบัติจริง การทำโครงงานกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPs) การอภิปราย การสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน

เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต เกิดทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียง จิตสาธารณะ

ผลการเรียนรู้

๖. ปฏิบัติตนเป็นผู้ละอายและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
๗. ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
๘. ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๙. ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

รวมทั้งหมด ๔ ผลการเรียนรู้

โครงสร้างรายวิชา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาคเรียนที่ ๒

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑	STRONG/จิตพอเพียง ต่อต้านการทุจริต	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ความพอเพียง - ความโปร่งใส - ความตื่นรู้ / ความรู้ - ต่อต้านทุจริต - มุ่งไปข้างหน้า - ความเอื้ออาทร	๑๐
๒	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - การเคารพสิทธิหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่น - ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย กับการเป็นพลเมืองที่ดีมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต - ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น - ความเป็นพลเมือง - ความเป็นพลโลก * เสวนา	๑๐
	รวม		๒๐

แนวทางการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ให้มีคุณภาพในทุกรายวิชา และทุกชั้นปีได้นั้นจะต้องจัดให้เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง พัฒนาและขยายความคิดของตนเองจากความรู้ที่ได้เรียน ผู้เรียนต้องได้เรียนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ทั้งในส่วนกว้างและลึก

หลักการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่

๑. จัดการเรียนการสอนที่มีความหมาย โดยเน้นแนวคิดที่สำคัญๆ ที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ทั้งในและนอกโรงเรียนได้ เป็นแนวคิด ความรู้ที่คงทน ยั่งยืนมากกว่าที่จะศึกษาในสิ่งที่เป็นเรื่องหา ข้อเท็จจริงที่มากมายกระจัดกระจาย แต่ไม่เป็นแก่นสาร

๒. จัดการเรียนการสอนที่บูรณาการ โดยบูรณาการตั้งแต่หลักสูตร หัวข้อที่จะเรียนเชื่อมโยงเหตุการณ์ พัฒนาการต่างๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบันที่เกิดขึ้นในโลกเข้าด้วยกัน บูรณาการความรู้ ทักษะ ค่านิยมและจริยธรรม ลงสู่การปฏิบัติจริง ด้วยการใช้แหล่งความรู้ สื่อและเทคโนโลยีต่างๆและสัมพันธ์กับวิชาต่างๆ

๓. จัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนา ค่านิยม จริยธรรม จัดหัวข้อหน่วยการเรียนรู้ที่สะท้อน ค่านิยม จริยธรรม ปทัสถานในสังคม การนำไปใช้จริงในการดำเนินชีวิต ช่วยให้ผู้เรียนได้คิดอย่างมีวิจารณญาณ ตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ ยอมรับและเข้าใจความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากตน และรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม

๔. จัดการเรียนการสอนที่ท้าทาย คาดหวังให้ผู้เรียนได้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ทั้งในส่วนตนและการเป็นสมาชิกกลุ่ม ให้ผู้เรียนใช้วิธีการสืบเสาะ จัดการกับการเรียนรู้ของตนเอง ใส่ใจและเคารพในความคิดของผู้เรียน

๕. จัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติ ให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดตัดสินใจสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง จัดการตัวเองได้ มีวินัยในตนเองทั้งด้านการเรียนและการดำเนินชีวิต เน้นการจัดกิจกรรมที่เป็นจริงเพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ ความสามารถไปใช้ในชีวิตจริง

ครูผู้สอนกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ต้องมีความเชื่อว่าผู้เรียนทุกคนเรียนรู้ได้ ถึงแม้ว่าผู้เรียนจะมีความแตกต่างกันทางด้านปัจเจกบุคคลแต่ก็สามารถบรรลุเป้าหมายแห่งความสำเร็จได้ในระดับเดียวกันแต่อาจจะต่างกันในเรื่องระยะเวลา

การวัดและประเมินผล

เนื่องจากการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สาระเพิ่มเติม ศาสนา มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ กระบวนการคุณธรรมและค่านิยมที่ดีงาม มุ่งให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติแสวงหาความรู้ มีการทำโครงการ เป็นผู้ผลิตผลงาน มีการทำงานกลุ่มและจัดทำแฟ้มสะสมงานด้วย

ในการวัดและประเมินผลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เน้นความสามารถและคุณลักษณะที่แท้จริงของผู้เรียน จะต้องใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น

๑. การทดสอบ เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบการเรียนรู้ ความคิด ความก้าวหน้าในสาระการเรียนรู้ มีเครื่องมือวัดหลายแบบ เช่นแบบเลือกตอบ แบบเขียนตอบ แบบบรรยาย แบบเติมคำสั้นๆ แบบถูกผิด แบบจับคู่ เป็นต้น

๒. การสังเกต เป็นการประเมินพฤติกรรม อารมณ์ การมีปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียน ความสัมพันธ์ในระหว่างการทำงานกลุ่ม ความร่วมมือในการทำงาน ความอดทน วิธีการแก้ปัญหา การใช้เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆในระหว่างการเรียนรู้การสอน ซึ่งผู้สอนสามารถสังเกตได้ตลอดเวลา

๓. การสัมภาษณ์ เป็นการสนทนาซักถามพูดคุยเพื่อค้นหาข้อมูลที่ไม่อาจพบเห็นอย่างชัดเจน ในสิ่งที่นักเรียนประพฤติปฏิบัติในการทำงาน โครงการ การทำงานกลุ่ม กิจกรรมประจำวัน ผู้ให้ข้อมูลอาจเป็นนักเรียนเอง เพื่อนร่วมงาน รวมทั้งผู้ปกครองนักเรียนด้วย

๔. การประเมินภาคปฏิบัติ เป็นการประเมินการกระทำ การปฏิบัติงาน เพื่อประเมินการสร้างผลงาน ชิ้นงานให้สำเร็จ การสาธิต การแสดงออกถึงทักษะและความสามารถของผู้เรียนให้ปรากฏในงานที่สร้างขึ้น การประเมินภาคปฏิบัติจะต้องจัดทำเครื่องมือประเมิน โดยผู้สอนจัดทำประเด็นการประเมิน และองค์ประกอบ การประเมินและเครื่องมือประกอบการประเมินด้วย

๕. การประเมินแฟ้มสะสมงาน เป็นการประเมินความสามารถในการผลิตผลงาน การบูรณาการความรู้ ประสบการณ์ ความพยายาม ความรู้สึก ความคิดเห็นของนักเรียน การรวบรวมผลงาน การคัดเลือกผลงาน การสะท้อนความคิดเห็นต่อผลงาน รวมทั้งการประเมินผลงาน

สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ต้องมีชีวิตชีวา มีสีสันของการทำกิจกรรมต่างๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน เครื่องมืออุปกรณ์การเรียน อาจมีตั้งแต่ของง่ายๆ เช่น กระดาษ ดินสอ ไปจนถึงอุปกรณ์การสื่อสารเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ บุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ นอกจากนั้น การให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ตรงด้วยการลงมือปฏิบัติจริง ก็ถือเป็นสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญด้วย

ห้องเรียน ประกอบด้วยสื่อ อุปกรณ์การเรียนต่างๆ มีลูกโลก แผนที่ให้ผู้เรียนสัมผัสจับต้องได้ มีแหล่งความรู้ เอกสารหลักฐาน ของจริง ของจำลอง มีสื่อประกอบคอมพิวเตอร์ สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ซอฟแวร์ เพื่อการสืบค้นข้อมูล และสื่อต่างๆที่ใช้เพื่อการเรียนรู้สิ่งที่เป็นไปตามสภาพที่เป็นจริง

เกณฑ์ในการคัดเลือกสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ได้แก่

๑. สามารถสนองมาตรฐานการเรียนรู้และเป้าหมายของโรงเรียนได้
๒. สารในสื่อเหล่านั้นสะท้อนให้เห็นการให้ผู้เรียนได้เข้าใจ
๓. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการตัดสินใจ แก้ปัญหา ส่งเสริมการคิดวิจารณ์
๔. ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นพลเมืองดี
๕. เนื้อหาสาระถูกต้อง ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน
๖. ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ครู เหมาะสมกับวัยวุฒิภาวะและความสามารถของผู้เรียน
๗. ให้สาระทั้งในแนวลึกและกว้างขวาง
๘. จัดเตรียมให้ครูเห็นแนวทางการนำไปใช้สอน การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน
๙. เอื้อต่อการให้ครูออกแบบการสอนที่สนองรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน
๑๐. เอื้อต่อการให้ครูได้ออกแบบการสอนที่บูรณาการกับวิชาอื่นๆ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
คำอธิบายศัพท์

คำอภิธานศัพท์

กตัญญูกตเวที ผู้รู้อุปการะที่ท่านทำแล้วและตอบแทน แยกออกเป็น ๒ ข้อ ๑ กตัญญูรู้คุณท่าน ๒ กตเวที ตอบสนองหรือสนองคุณท่าน ความกตัญญูกตเวทีว่าโดยขอบเขตแยกได้เป็น ๒ ระดับ คือ ๒.๑ กตัญญูกตเวทีต่อบุคคลผู้มีคุณความดีหรืออุปการะต่อตนเป็นส่วนตัว ๒.๒ กตัญญูกตเวทีต่อบุคคลผู้ได้บำเพ็ญคุณประโยชน์หรือมีคุณความดี เกื้อกูลแก่ส่วนรวม

กรรมฐาน ที่ตั้งแห่งการงาน. อารมณ์เป็นที่ตั้งแห่งการงานของใจ อุบายทางใจ วิธีฝึกอบรมจิต มี ๒ ประเภท คือ สมถกรรมฐาน คือ อุบายสงบใจ วิปัสสนากรรมฐาน อุบายเรื่องปัญญา

ฆราวาสธรรม ๔ ธรรมสำหรับฆราวาส ธรรมสำหรับการครองเรือน หลักการครองชีวิตของคฤหัสถ์ ๔ ประการ ได้แก่ ๑.สัจจะ คือ ความจริง ซื่อตรง ซื่อสัตย์ จริใจ พุดจริง ทำจริง ๒.ทมะ คือการฝึกฝน การข่มใจ ฝึกนิสัย ปรับตัว รู้จักควบคุมจิตใจ ฝึกหัดตัดนิสัย แก้ไขข้อบกพร่อง ปรับปรุงตนให้เจริญก้าวหน้าด้วยสติปัญญา ๓.ขันติ คือความอดทน ตั้งหน้าทำหน้าที่การงานด้วยความขยันหมั่นเพียร เข้มแข็ง ทนทาน ไม่หวั่นไหว มั่นในจุดหมาย ไม่ท้อถอย ๔.จาคะ คือ เสียสละ สละกิเลส สละความสุขสบาย และผลประโยชน์ส่วนตนได้ ใจกว้าง พร้อมที่จะรับฟังความทุกข์ ความคิดเห็น และความต้องการของผู้อื่น พร้อมทั้งจะร่วมมือช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่คับแคบเห็นแก่ตนหรือเอาแต่ใจตัว

เบญจธรรม ธรรม ๕ ประการ ความดี ๕ อย่าง ที่ควรประพฤติคู่กันไปกับการรักษาเบญจศีลตามลำดับข้อ ดังนี้ ๑.เมตตากรุณา ๒.สัมมาอาชีวะ ๓.กามสังวร (สำรวมในกาม) ๔.สัจจะ ๕.สติสัมปชัญญะ

บรรทัดฐาน ข้อตกลงของสังคมที่กำหนดให้สมาชิกประพฤติปฏิบัติ บางที่เรียกปทัสถาน สามารถใช้บรรทัดฐานของสังคม (social norms) เป็นมาตรฐานความประพฤติในทางจริยธรรมได้ ซึ่งแยกออกเป็น

- ก. วิถีประชา (folkways) ได้แก่ แบบแผนพฤติกรรมในชีวิตประจำวันที่สังคมยอมรับ และได้ประพฤติปฏิบัติสืบต่อกันมา มักเกี่ยวข้องกับเรื่องการดำเนินชีวิต และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม จะไม่มีกฎเกณฑ์เคร่งครัดแน่นอนตายตัว
- ข. กฎศีลธรรม หรือจารีต (mores) เป็นมาตรฐานความประพฤติของสังคมที่มีการกำหนดเกี่ยวกับจริยธรรมที่เข้มข้น ในกรณีที่มีผู้ฝ่าฝืน อาจมีการลงโทษ แม้ว่าในบางครั้งจะไม่มีลงโทษไว้เป็นลายลักษณ์อักษรก็ตาม เช่น การลวนลามสตรีในชนบท ต้องลงโทษด้วยการเสียผี
- ค. กฎหมาย (law) เป็นมาตรฐานความประพฤติที่รัฐกำหนดให้สมาชิกของรัฐพึงปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติ และกำหนดวิธีการปฏิบัติการลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน

ภัยพิบัติ เหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสียหายและสูญเสียอย่างรุนแรง เกิดขึ้นจากภัยธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์จนชุมชนหรือสังคมที่เผชิญปัญหาไม่อาจรับมือ เช่น ดินถล่ม สึนามิ ไฟป่า ฯลฯ

แหล่งภูมิศาสตร์ หมายความว่า พื้นที่ของประเทศ เขต ภูมิภาค และท้องถิ่น และให้หมายความรวมถึงทะเล ทะเลสาบ แม่น้ำ ลำน้ำ เกาะ ภูเขา หรือพื้นที่อื่นทำนองเดียวกันด้วย